

CARTES DES DEL SILENCI

Estudi de l'epistolari inèdit d'un presoner polític

Alba Romero Vaquero

2n Batxillerat

INS Narcís Monturiol

Curs 2014 – 2015

16 de gener de 2015

Fernando Aísa

“Las cárceles se arrastran por la humedad del mundo,
van por la tenebrosa vía de los juzgados:
buscan a un hombre, buscan a un pueblo, lo persiguen,
lo absorben, se lo tragan.”

“Las cárceles”, *El hombre acecha*, Miguel Hernández

ÍNDIX

1	Pròleg.....	3
2	Introducció.....	5
3	Vida de l'Antoni Casademont entre 1917 i 1947	9
4	Empresonament entre 1947 i 1950. Estudi de la correspondència inèdita.....	11
5	Reinserció social de l'Antoni Casademont a partir del testimoni oral	40
6	Conclusions.....	46
7	Referències a la font d'informació	49
7.1	Bibliografia	49
7.2	Webgrafia.....	49
8	Annexos	51
8.1	Autobiografia de l'Antoni Casademont fins els catorze anys.....	51
8.2	Estudi de la correspondència	54
8.3	Índex del llibre de professor elaborat per l'Antoni Casademont: <i>Apuntes ilustrados de ciencias físicas, químicas y naturales</i>	220
8.4	Índex del llibre d'alumne elaborat per l'Antoni Casademont	222
8.5	Model de targeta postal.....	223
8.6	Còpia de la sentència de condemna	225

1 PRÒLEG

L'estudi de la vida de l'Antoni Casademont és, probablement, un dels exercicis més complexos i frustrants que hagi afrontat mai. I no tant perquè ens manqui documentació, testimonis i referents; es tractava d'un home extremadament metòdic i ordenat. El tutor del meu treball, Fernando Aísa, en fou un bon amic i uns anys abans de la seva mort es proposà entrevistar-lo i enregistrar la narració de totes les seves peripècies. Quan l'audaç Antoni va morir, en Fernando decidí commemorar-lo als *Annals* de l'IEE tot relatant la seva història des del moment en què naixé fins al 1950.

L'any 2001, Thais Becerra, alumna del nostre institut, dedicà el seu Treball de Recerca a tres grans homes als quals la Guerra Civil truncà les vides, entre els quals es trobava Casademont. Aquests són els referents de què disposo, doncs malauradament no he tingut l'oportunitat d'entrevistar-m'hi en persona. Quan se'm proposà fer el meu Treball sobre la figura de l'Antoni, estava convençuda que no podria aportar cap novetat al respecte: altres persones ja n'havien escrit. El dijous 22 de maig de 2014 l'historiador figuerenc i nebot de l'Antoni, l'Enric Pujol, em proporcionà un valuosíssim material que hauria de canviar per complet tots els meus prejudicis anteriors.

Tenir a les meves mans cent cinquanta —ni més ni menys que cent cinquanta!— cartes, postals i telegrams dels anys quaranta em sobtà. Descobrir que jo era la primera persona que les tocava, les llegia, les estudiava; cartes privades, que desprenen emocions i sentiments en cada línia, en cada lletra, enviades als éssers estimats, material que estava destinat a perdre's més tard o més d'hora si algú no es decidia a fer-lo sortir a la llum. El repte em fascinà malgrat comprendre el nivell d'exigència que un treball com aquest requeriria. La meva font d'informació, tot allò de què disposo per narrar les vivències de l'Antoni són aquelles pàgines groguenques que destil·len, sobretot, la desesperació d'un home captiu.

L'objectiu, doncs, és acotar l'estudi als anys de la correspondència, entre 1947 i 1950, quan obtingué la llibertat. La major dificultat ha estat autoimposada per mi mateixa: més enllà d'algú del passat, d'un home lluitador en una època difícil, desitjo que la grandesa de l'Antoni traspassi aquestes pàgines i adquireixi una dimensió humana. El format que ha adoptat el meu treball és lleugerament literari. Es tracta d'una narració realista i objectiva. La lectura de les cartes resultaria una tasca àrdua i, perquè no, feixuga. Una reconstrucció amena podria convidar el lector a identificar-s'hi i detectar la magnitud de les dificultats que li foren imposades.

D'altra banda, hauria de parlar de la meva frustració. Aquesta es deu al fet que l'Antoni mai no tingué un moment de descans en els anys més difícils. Cada intent de refer la seva vida seria tan sols el precedent d'una nova etapa privat de la llibertat. I malgrat això, malgrat que pogués semblar que acabaria enfonsant-se definitivament, sempre s'aixecà i lluità coratjosament sense perdre la il·lusió d'una vida al costat de la Carme Armengol, amb la qual acabaria casant-se, formant una família i vençant tota mena d'obstacles fins el dia de la seva mort.

2 INTRODUCCIÓ

La documentació i les referències sobre l'existència i esdevenir dels camps de concentració nazis són molt extenses. Des de 1936 el feixisme espanyol, el qual rebé el suport d'Alemanya i Itàlia, va cometre crims atterradors i, molt probablement, premeditats. Malgrat això, la diferència entre el grau de coneixement que tenim del règim espanyol i dels seus homòlegs europeus és abismal. A Espanya amb prou feines hem divulgat les tortures i assassinats de milers de ciutadans als camps de concentració i les presons. Mai no hi ha diners per a excavar les fosses comunes i els crims del franquisme s'han d'analitzar des de la justícia argentina. És responsabilitat de tots nosaltres difondre la barbàrie del règim franquista, doncs forma part del nostre passat, una realitat que no pot ésser ignorada.

L'alçament del juliol de 1936 comportà l'alliberament de presoners polítics falangistes, així com l'empresonament massiu de republicans a les zones on el cop d'estat s'havia consolidat. D'aquesta manera, les presons provincials resultaren insuficients. El problema de la massificació als centres penitenciaris s'incrementava a mesura que transcorrien els primers mesos de guerra; les noves autoritats hagueren de parar-hi especial atenció. El juliol de 1937 fou creada la Direcció de Presons.

La legislació penitenciària republicana fou derogada el novembre de 1936. Aquesta establia la llibertat de consciència, la millora del règim alimentari dels presoners, un suplement extraordinari per a la manutenció d'interns i fills de reclusos... Els avenços obtinguts en legislació penitenciària durant la Segona República patiren un seriós retrocés doncs, fins a l'aprovació del Reglament de Presons del 1948, s'implantà novament el marc jurídic penitenciari aprovat durant la monarquia, clarament retrògrad.

La situació penitenciària durant la Guerra Civil era caòtica, en general, però particularment al bàndol rebel, ja que les presons no tenien cap altra finalitat que el càstig: saturació de presoners, s'ignorava on havien d'ésser traslladats a complir condemna, manca de centres de reclusió per a aquells que encara no havien estat jutjats, manca d'espai i recursos per a la manutenció dels captius (els que no rebien ajuda externa dels familiars estaven condemnats a la fam), insalubritat... Malauradament, degut a la manca d'higiene i les condicions de vida infrahumanes, s'expandiren ràpidament diverses epidèmies entre els presoners, que originaren morts i malalties de difícil eradicació, com ara la sarna.

Els camps de concentració foren la resposta al problema de la manca de centres per a la reclusió de presoners de guerra. La situació viscuda als camps de concentració era precària, certament deplorable. Eren indrets sinistres, constituïts per barracons i envoltats de filat. El

principal objectiu del presoner de guerra era sobreviure. També foren habilitades noves presons, que eren més segures que els improvisats camps de concentració.

L'any 1939 finí la contesa i en resultaren detencions massives a tot arreu amb motiu de les delacions: les presons proliferaren. Els establiments penitenciaris existents eren insuficients per recloure-hi els milers i milers de persones que els feixistes consideraven enemics. Places de toros, estadis, convents i esglésies encara no habilitats per al culte van omplir-se de tots aquells considerats sospitosos. La població reclusa no patí tan sols la manca d'higiene i la insalubritat, sinó que també rebé un tracte infrahumà per part de les autoritats. Dones i homes eren separats i esperaven pacientment ésser jutjats, complir condemna, o bé, en algunes ocasions, la mort. Cada dia eren obligats a formar, desfilar i cantar els himnes del Moviment; la tensió era constant. La feblesa física i psíquica dels presoners fou el detonant de nombroses defuncions per bronquitis, tuberculosi, desnutrició...

També convé esmentar els informes sobre la conducta dels presoners, elaborats pels responsables de la presó. Aquells qui mantenien una bona conducta, se sentien "penedit" per la seva inclinació política i aclamaven el nou règim podien dur a terme tasques de col·laboració amb el funcionariat de la presó. Tot sovint esdevenien confidents, "xivatos", que informaven la direcció del centre penitenciar sobre la conducta dels altres presoners. En funció de la gravetat de les inculpacions, les autoritats determinaven qui tenia dret a treballar; guanyar un petit sou constituïa un al·licient per als captius. Aquells qui treballaven gaudien d'una rebaixa en la condemna, el treball redimia, i sovint se'ls oferien la llibertat condicional. No es tracta de la llibertat absoluta, doncs els presoners no podien abandonar la seva localitat i havien d'informar mensualment la presó provincial de la seva residència habitual i l'activitat a què es dedicaven. La reinserció social, però, era complexa: els presoners alliberats eren rebutjats per una societat dominada pels vencedors, que els consideraven "desafectes" i optaven per marginar-los.

Entre 1927 i 1932 es construí la Presó Central de Burgos, que fou inaugurada el 31 de juliol de 1932 pel govern de la República. Tenia una capacitat aproximada per a 850 reclusos, doncs hi havia 95 cel·les. El govern republicà de Manuel Azaña decretà el juliol de 1936 que aquest centre penitenciar es destinaria tan sols al compliment de condemnes imposades a delinqüents polítics i socials. Amb motiu de l'alçament militar d'aquest mateix any, la presó fou controlada pel bàndol franquista i el director del penal fou afusellat. Les autoritats franquistes es serviren del penal per engarjolar tots aquells que consideraven "desafectes" al nou règim (especialment comunistes). Tal com succeïa a les altres presons de l'Estat, la fam i la massificació generaven malalties i epidèmies. L'any 1942 la xifra d'interns ascendia a 4000, i sembla ser que dormien fins i tot a les escales. El novembre de 1944 s'hi trobaven

1748 reclusos. Aquesta institució es caracteritzava per la seva disciplina, l'incompliment de la qual suposava l'aïllament del presoner durant diverses setmanes.

En aquest context d'horror, silenci, càstigs, victòria i derrota, un home s'enfronta al seu empresonament a Burgos. Antoni Casademont deixa enrere la seva família, la seva promesa i la feina a una Companyia d'assegurances. Participà en la Guerra Civil donant suport a la República com a sanitari i era d'ideologia comunista. La por és un sentiment àmpliament estès entre la població: les delacions constants, qualsevol indici capaç d'endur-se un ésser estimat... El 22 de setembre de 1947, l'Antoni fou detingut a Barcelona i les seves aspiracions personals quedaren truncades. Fins el juliol de 1950 hauria de veure's privat de la llibertat per un fals testimoni i un error administratiu. Malgrat això, no perdé mai l'esperança i esdevingué el sòlid pilar dels seus éssers estimats. La seva força i optimisme es desprenen en cada una de les seves cartes, cartes que afortunadament han sortit a la llum, revelant-nos la personalitat i les penúries d'aquest excepcional individu. Cartes que, malgrat provenir del silenci i la censura, poden fer-nos comprendre des d'una perspectiva més humana la situació viscuda per milers de republicans, més enllà de dades i xifres; fred, fam, enyor de la llar, ràbia, impotència, tristesa... Pena i alegria, tot es confon, "igual que una noche oscura rasgada por cegadores chispazos de rayos destructores".

La dignitat d'aquests presoners polítics, però, es reafirmà dins les presons. Convé recordar Miguel Hernández, gran poeta espanyol que morí de tuberculosi el març de 1942 al Reformatori d'Adults d'Alacant. De la mateixa manera que Casademont, també envià cartes a la seva estimada Josefina¹; malgrat alguns presoners, com ara el nostre protagonista, hagin quedat en l'oblit, la situació viscuda pels més cèlebres il·lustra el patir sofert per la col·lectivitat reclusa. La majoria de presoners polítics es van mantenir fermes en la seva ideologia i no es vengueren al règim del Nuevo Estado. Diversos falangistes aparegueren al penal d'Ocaña per tal de visitar Miguel Hernández i li van oferir la salvació a canvi de la seva conversió ideològica. Aquest s'indignà, ja que la seva dignitat no podia constituir la moneda de canvi per obtenir la llibertat, i pronuncià la cèlebre frase que, encara avui, ens commou i captiva: *Mira Ernesto, estos son mis camaradas, con ellos he luchado, con ellos sufro la derrota, y con ellos me quedo, porque sin ellos no soy nada*².

Un altre clar exemple de la dignitat de la resistència és el poeta i humanista Marcos Ana, condemnat a un empresonament de vint-i-tres anys. La seva obra poètica prové del dolor de la reclusió, de la ciutadania encadenada. En ésser alliberat, va recórrer Amèrica i Europa tot

¹ Miguel Hernández. (1988). *Cartas a Josefina*. Madrid: Editorial Alianza.

² Miguel Núñez (2002). *La revolución y el deseo*. Barcelona: Península/Atalaya, pàg. 164.

promovent i organitzant la solidaritat amb els presoners polítics i denunciant les pràctiques del feixisme espanyol. *Decidme cómo es un árbol*³ recull les seves memòries, ja alliberat del silenci i la censura, a diferència de les cartes de Casademont. Marcos Ana descriu el penal de Burgos com a centre de lluita reivindicativa que donà impuls a la organització del Partit Comunista i les JSU. La vida dels comunistes a la presó de Burgos fou una escola de formació i afirmació revolucionària d'organització quasi perfecta. S'hi concentraren grans escriptors que aconseguiren fer sortir clandestinament les seves obres, les quals esdevingueren armes de denúncia del drama de la presó franquista.

Aquest treball té com a única font la correspondència inèdita d'Antoni Casademont des de la reclusió, les cartes des del silenci que mai abans havien estat llegides, estudiades i analitzades. Es tracta d'un material molt valuós que he procurat treure a la llum de la manera més fidel possible per tal de posar fi a l'anonimat d'aquest personatge figuerenc. La història sempre ha estat explicada pels vencedors, però en aquesta ocasió la història és explicada per un vençut, un "desafecte" que, de la mateixa manera que Marcos Ana i Miguel Hernández, es mantingué fidel a si mateix i, en acabar la dictadura franquista, esdevingué un personatge destacat en el panorama polític de la seva ciutat natal, tot defensant allò pel qual, anys enrere, havia estat condemnat.

³ Ana, Marcos. (2007). *Decidme cómo es un árbol: Memoria de la prisión y la vida*. Barcelona: Tabla Rasa i Ediciones Urano, S.A.

3 VIDA DE L'ANTONI CASADEMONT ENTRE 1917 I 1947

Per endinsar-nos en aquesta història proposo la lectura de l'autobiografia de l'Antoni escrita quan tenia catorze anys, concretament del dia 9 d'octubre de 1931, de la qual deduïm la personalitat del personatge quan tan sols era un adolescent. Es tracta d'un jove responsable i estudiós, sorprenentment precoç, que demostra inquietuds intel·lectuals. L'Antoni és un gran aficionat a la lectura i, sobretot, gaudeix escrivint. El seu amable sentit de l'humor en explicar-nos l'aventura de l'escola ens dibuixa un tendre somriure⁴.

L'Antoni era fill d'Enric Casademont i Maria Duran, propietaris d'una paraigüeria, establiment on es reparaven i restauraven paraigües. Tal com ens relata, començà a assistir a l'escola des de molt jove (als quatre anys). Aquesta estava situada en una part de l'actual Institut Ramon Muntaner, no gaire lluny del carrer Forn Baix nº 2, la casa familiar. Estudià la primària fins als vuit anys i, tot seguit, passà dos anys a la pública. En acabar, estava convençut de voler continuar la seva formació, però els seus orígens humils li impedien permetre's el luxe d'estudiar. Per casualitat i, sobretot, per art de la fortuna, accedí a l'escola privada del Mossèn Gábana i es preparà per l'ingrés al Batxillerat al Muntaner. Durant el tercer curs, fou proclamada la Segona República d'Espanya, el règim polític que caigué l'1 d'abril de 1939, en acabar la Guerra Civil i instaurar-se la dictadura franquista. La República fou celebrada fervorosament pel nostre protagonista, contrari a la Monarquia. Així doncs, l'Antoni es féu amb el títol de Batxillerat. En acabar, va ésser aprenent de professor i descobrí la seva vocació per l'ensenyament. S'examinà dues vegades (als anys 1934 i 1935) a les proves d'accés a magisteri però, malauradament, no reeixí. L'any 1936 exercia de docent a Girona i esperava tornar-se a presentar a les proves de magisteri. L'inici de la Guerra Civil li ho impedí. Aconseguí rebre el títol de mestre provisional treballant a El Far d'Empordà. Va passar a formar part de les Joventuts Socialistes Unificades (JSU) i hagué de prendre part en la contesa tot col·laborant als hospitals. Mai no va disparar un tret. Això sí, podia relatar les escenes més terribles viscudes als hospitals de campanya. Finalment, el feren presoner i el dugueren a diversos camps de concentració. Per mediació de la seva família i la influència del mossèn, un cop acabada la guerra sortí del camp i tornà a casa.

Semblava que la fortuna podria tornar a ser-li favorable, però no fou així. Un fals testimoni del seu oncle, delerós per guanyar-se la simpatia del nou règim, el portà a declarar a la Falange; tot seguit, fou empresonat a la seva ciutat natal. Uns mesos després, fou traslladat a un camp de concentració proper a Barcelona i li van oferir la possibilitat de formar part d'un

⁴ El lector trobarà la *Biografía hasta mis catorce años* als Annexos.

Batalló de Treballadors. Durant el franquisme, s'explotava laboralment als presoners; les tasques eren esgotadores. Tornava a casa quatre mesos i, quan el permís finia, tornava als camps de treball. L'any 1943, l'Antoni es va llicenciar i tornà a Figueres. Havia quedat marcat com a contrari al règim, desafecte, per tant li resultava gairebé impossible trobar feina i refer la seva vida. Una de les poques tasques que la seva condició li permetia exercir era la del món de les assegurances. Per tant, començà a treballar a la Companyia d'Assegurances "Mediodía". Era un home laboriós i qualificat, per la qual cosa fou destinat a Saragossa, on hauria d'obrir una sucursal de la Companyia. Per motius polítics i una evident injustícia, fou empresonat preventivament a la Comissaria de la Via Laietana, a Barcelona, l'any 1945. Fou una de les experiències més terribles de la seva vida: tortures, pallisses, interrogatoris, vexacions... en definitiva, rebé un tracte infrahumà. Estigué uns mesos privat de la llibertat fins aconseguir la provisional. Fou enviat a València i continuà treballant per a la Companyia d'Assegurances. Dos anys després, però, el somni d'estabilitat i una vida al costat dels seus éssers estimats s'esfondrà. L'Antoni encetà una etapa difícil que hauria de perllongar-se fins a l'estiu de 1950, acusat de corregir faltes d'ortografia en textos catalans contraris al règim, així com d'haver distribuït propaganda antifeixista.

4 EMPRESONAMENT ENTRE 1947 I 1950. ESTUDI DE LA CORRESPONDÈNCIA INÈDITA.

El dia 30 de setembre de 1947, l'Antoni Casademont escriu una carta a la seva germana però, tal com serà habitual durant el seu empresonament, realment es dirigeix a la seva enamorada. Ha hagut de deixar la feina a la Companyia d'Assegurances perquè el dia 23 de setembre ha estat novament detingut. Amb motiu de la situació personal de l'Antoni, les expectatives de casament han quedat frustrades de nou i la data quedarà posposada *ad kalendas graecas*. Els nous presoners passen els primers dies "en període", una mena de quarantena de total incomunicació. La incertesa és la gran companya del nostre protagonista durant aquests dies de retenció a Barcelona, ja que desconeix quan se celebrarà el judici i qui serà el seu advocat. Durant tota la seva estada a la presó, Casademont es preocupa constantment per la situació econòmica de la família, sentint-se culpable en tot moment d'ésser "una càrrega" per als seus i no poder-se valer per si mateix. Els anima a utilitzar el sou de la Companyia per a resoldre les dificultats que puguin estrènyer-los.

El pretext utilitzat per a privar-lo novament de la llibertat és el següent: l'Antoni havia corregit faltes d'ortografia en textos en català de caire contrari al règim, havia distribuït propaganda antifeixista i ajudat els presoners que encara restaven engarjolats. Fou enviat a la Presó Model, al carrer Entença de Barcelona.

Una de les peticions més habituals de l'Antoni a les seves cartes és el tabac. Va ser fumador fins la seva vellesa (tal com en Fernando encara explica amb un somriure nostàlgic, l'Antoni era un home puntual i organitzat; cada dia fumava, sempre a les mateixes hores); és de suposar que una situació d'angoixa i desconcert devia empitjorar l'ansietat i potenciar el desig de nicotina. La major esperança de Casademont durant l'estada a Barcelona era poder obtenir la llibertat, i assistir al judici pels seus propis mitjans. Desconèixer l'estat de les gestions referents al seu cas l'inquieta i es mostra exigent amb la Carme; ja que viu a Barcelona i pot visitar la Companyia per demanar informacions. Demana a la jove si ja té preparada la casa per a ell i si desitja que retorni aviat. També dóna per suposat que no hi haurà cap complicació i que es tracta d'un simple contratemps. Realment l'Antoni està convençut que tot sortirà bé? Probablement entengui la magnitud d'allò a què s'enfronta, però l'amor per la Carme l'obliga a mostrar-se fort i optimista.

L'Antoni marxarà a Madrid en tren; els seus familiars el visitaran a l'estació, l'esperaran amb tristesa, alegria i tendresa, tot alhora, i, en efecte, una gavardina. S'acosta l'hivern... Ben

aviat sortirà del període i podrà enviar-los la roba bruta que ha anat acumulant. Demana que la desinfectin: en quines condicions vivien aquells presoners? La Carme, devota enamorada, s'encarrega de fer-li arribar aliments a diari i, tal com explica l'Antoni, una abundant ració de pa, que no és necessària, ja que els presoners en rebien en generosa quantitat. Li preocupa que la jove no es nodreixi adequadament, ha de mantenir-se sana i pleneta. Pel que fa a la Companyia, no hi ha cap inconvenient en què li enviïn correspondència i el mantinguin informat de tota gestió relacionada amb el seu assumpte.

A totes les cartes agraeix als pares o la Carme els paquets que li envien, i detalla tot allò que hi ha trobat a l'interior a fi d'evitar que se n'extraviï el contingut. Podem deduir que els paquets que rebien els presoners havien de passar pels registres dels funcionaris i, probablement, alguna part del contingut "s'extraviava". La seva correspondència és, habitualment, irònica. La normativa establerta no considerava la Carme una familiar de l'Antoni, tan sols era una xicota i no estaven casats. Per tant, no podia enviar-li postals ni cartes. La solució de l'Antoni serà canviar els cognoms a la jove i tractar-la com a una germana, Carmen Casademont Duran. Al final de les cartes, es dirigeix a "Menchu", el sobrenom d'aquesta, i és aquí on realment expressa les paraules d'estimació, el desig de compartir la seva vida amb ella i, sobretot, la por a perdre-la durant la seva absència.

La desinteressada vocació docent de l'Antoni ja es posa de manifest durant la retenció a Barcelona: demana unes quartilles, ja que té uns alumnes als quals alligona amb dictats i problemes⁵. La creixent preocupació l'ha dut a contactar amb Casals, un amic que exerceix l'advocacia i podria assessorar-lo i actuar com a intermediari entre el presoner i la Companyia. Durant la reclusió de l'Antoni, cal destacar el tracte rebut per part de l'empresa; en tot moment li proporcionen suport i li garanteixen un lloc de treball tan bon punt estigui en llibertat. Tal com ja havíem esmentat, l'Antoni havia estat enviat a Saragossa a fi d'obrir una sucursal de la Companyia. Casademont rebé una carta repleta de simpatia i atencions per part del Director d'aquesta sucursal, interessat pel seu cas, i n'estigué tan satisfet que desitjà poder-los respondre. Malauradament, tan sols li estava permès enviar correspondència als membres de la família. És per això que la Carme, tot seguint les instruccions de l'Antoni, els respongué.

El nostre pres es preocupa constantment durant el seu captiveri pel futur de la seva estimada. En una ocasió, desenvolupa la següent idea: la Carme podria treballar per a la cosina Pepita, la modista; n'aprendria i, si l'experiència la satisfés, podria continuar-hi fins la seva tornada de Madrid. Tan aviat tornés, es casarien i la recolliria cada dia en sortir de la

⁵ Carta 011: Barcelona, 18 d'octubre de 1947

Companyia, ja que la Pepita vivia just al davant de l'empresa. Amb el que l'Antoni no comptava era que, després de l'estada a Madrid, encara hauria d'esperar una llarga temporada abans no pogués estrènyer la Carme entre els seus braços.

Ha transcorregut un mes des que Casademont fou detingut. Avui, l'Antoni ha perdut l'optimisme que el caracteritza. L'embarga la tristesa, res no s'ha esclarit i és incapaç de trobar una solució. La Companyia encara no els ha fet arribar cap informació referida al seu cas, espera que ho facin ben aviat... Malgrat tot, res no li impedeix manifestar als éssers estimats la seva gratitud per tot allò que li fan arribar, les cartes i el suport. Engreixar en una situació tan extrema és tot un repte, i ell ho ha aconseguit (en la seva opinió, es deu a la quietud). Ha de mantenir-se fort per fer front al cruel destí.

Les visites no eren freqüents. La sensació de solitud i el sentiment d'enyor de la llar el féu inscriure's a Redempció, el que li permetia rebre més visites dels familiars i escriure una carta més per setmana, malgrat la humiliació que suposava el fet d'acceptar ésser culpable d'alguna malifeta i redimir. Les cartes autoritzades són escasses, és per això que l'Antoni acostuma a escriure-les a la Carme qui, després de llegir-les, les fa arribar als pares i l'Enriqueta, la germana de l'Antoni, a Figueres.

A continuació, la carta de Casademont al director de la presó de Barcelona, en la qual sol·licita la inscripció a Redempció⁶:

Ilustrísimo Señor:

Antonio Casademont Durán, recluso en esta cárcel de su digna dirección, a V.S. con todo el respeto y subordinación expone:

Que; teniendo necesidad de verse con más frecuencia con su familia por asuntos que a la misma atañen, y cuya gracia puede obtener suscribiéndose a "Redención".

Solicita de V.S. que tenga a bien concederle dicha petición. Gracia que no duda obtener del recto proceder de V.S., cuya vida guarde Dios muchos años.

Barcelona, 20 de Octubre de 1947. Sexta Galería, Celda 591.

La seva petició fou acceptada: *Autorizado para suscribirse a Redención y comunicarse solo con familiares.*

⁶ Extret de Becerra, Thais, *Vides Truncades*, treball de recerca presentat l'any 2001 a l'Institut Narcís Monturiol de Figueres

El viatge a Madrid és cada vegada més proper, i haurà de pagar el seu propi trajecte. La temàtica més habitual de les cartes és el temps i el menjar; quan ja n'has parlat, s'esgoten els temes de conversa. Hauria estat de la mateixa manera si la censura no hagués supervisat cada línia de l'Antoni?

La satisfacció de l'Antoni depèn plenament de les notícies que rep de l'exterior. La vida de reclusió és monòtona i senzilla. Disposava de moltes hores per pensar, fins i tot massa, i no comprenia perquè no era traslladat a Madrid, on havia de celebrar-se el Consell de Guerra en el qual seria jutjat. És més, el viatge trigaria dues setmanes...

El dia 23 de novembre, la Carme visita el seu estimat a la presó. L'alegria de veure la jove es confon amb la desesperació de complir dos mesos mancat de la tan desitjada llibertat. Emprendre la vida matrimonial el faria immensament feliç. La família Sàbat fou una de les més esmentades en la correspondència de Casademont. El seu amic Carles Sàbat i la seva esposa, Teresina, eren els pares de la fillola de l'Antoni, la qual tot sovint preguntava pel seu padrí. L'amistat que l'uneix als Sàbat és sincera i duradora i la Carme acostuma a sortir amb ells per pal·liar el sentiment de solitud que l'oprimia durant l'absència de l'Antoni.

En acostar-se el Nadal, la Carme es mostra entristida i afirma desitjar passar tota sola les festivitats si el seu promès no pot acompanyar-la. L'Antoni, desconcertat, intenta fer-la canviar d'opinió: la visita dels Casademont l'omplirà de goig i podran estar a prop del seu fill. El moment de la llibertat depèn, únicament, de la celebració de l'esperat Consell. Les circumstàncies continuen sacsejant les vides de les famílies, i els presoners no poden intervenir-hi, tan sols assabentar-se de les novetats de l'exterior amb una creixent frustració i insatisfacció; l'avi de l'Antoni mor, però no podrà anar al poble a donar-los el condol. En cap moment no oblida aquells qui estima, però la distància podria jugar-li una mala passada i ésser lentament oblidat.

Una de les majors esperances i alegries per a qualsevol de nosaltres és, en efecte, guanyar la Loteria. El mes de desembre, els pares de l'Antoni compraren una papereta del sorteig per a la parella d'enamorats, i la seva resposta fou: *la mayor suerte sería el que yo pudiera salir para defender las pesetas con mi trabajo*. La Carme lluità al costat d'aquell que algun dia seria el seu marit i envià els papers referents al seu cas a l'advocat de Madrid. Optimisme i pessimisme es confondran tot sovint; l'Antoni perdé l'esperança i considerava que les probabilitats d'èxit eren remotes. La certesa que la millor etapa de la seva vida encara havia d'arribar, tard o d'hora, l'encoratgí a suportar estoicament els sense sentits de la fortuna. Els regals no faltaren per part de l'Antoni; aprofità la monotonia de la presó per tal d'elaborar detalls per als pares; els amics de la Companyia, al seu torn, obsequiaren l'Antoni amb un paquet el seu primer any de reclusió.

La Carme tot sovint patí situacions incòmodes, en especial quan visità Figueres i els veïns preguntaren el motiu de l'absència de l'Antoni. Aquest vivia amb ella a Barcelona i, curiosament no l'havia acompanyat⁷. Casademont intenta animar-la explicant-li l'opinió favorable de l'advocat: veu una possible solució ben aviat. És més, el patiment i el dolor són necessaris, doncs si no existissin seríem incapaços de valorar la felicitat. L'hivern es presentà fred, i l'Antoni emmalaltí. Preocupat per la salut de la seva estimada, li recomanà comprar una manta elèctrica.

Finalment, arriba el nou any, 1948. Casademont expressa en una postal de felicitació per a la Carme la seva esperança que es tracti de l'any de la mútua joia per a la parella. Diverses "expedicions" a Madrid durant el mes de gener li fan suposar que ben aviat serà traslladat. Podrà aquest malson ésser oblidat d'aquí poc? En cas que li atorguessin la llibertat, l'Enriqueta hauria de telegrafiar ràpidament a Saragossa (probablement desitjés recuperar la seva feina al món de les assegurances). Al seu torn, la Carme i l'Enriqueta es mantenen en contacte i acostumen a intercanviar les seves impressions pel que fa al presoner⁸. L'Antoni procura mantenir-se enfeinat perquè la lentitud burocràtica no l'esclafi; confecciona un marc per al retrat de la Carme. Casademont s'entristeix en assabentar-se de les penúries econòmiques familiars. Els ingressos disminueixen progressivament i tindran dificultats per pagar el pis. Ell és conscient que, en la seva situació, no pot ajudar-los; suposa un major esforç per als pares i l'Enriqueta. Proposa que redueixin el contingut dels paquets: sobreviurà amb menys.

El dia 26 de febrer de 1948, l'Antoni arriba a la presó de Madrid. El destí final és Ocaña, Toledo, on se celebrarà el Consell de Guerra⁹. Fa uns dies que no els escriu perquè el nombre de cartes és limitat i a Saragossa (presó de Torrero) els van retenir els diners, tot patint grans dificultats. A Ocaña tan sols li fou permès escriure una carta a la setmana; per això hagué d'organitzar-se per escriure tant a la Carme com a Figueres: tots desitjaven rebre notícies de l'Antoni. En arribar a Ocaña, hagué de passar més de quinze dies tancat, tot sol, en una garjola, sense poder comunicar-se amb l'exterior. Malgrat això, li estigué permès rebre cartes dels familiars, i les que més el satisfieren foren les de la seva estimada. L'Antoni s'instal·là al "Departamento Celular" del Reformatori d'Adults. Un dels cops més difícils d'assumir per a Casademont fou la distància imposada, els quilòmetres que el separaven de la llar. Ja no rebria les visites de la Carme ni els paquets que li feia arribar a diari amb els

⁷ Carta 020: Barcelona, 19 de desembre de 1947

⁸ Carta 026: Figueres, 24 de gener de 1948

⁹ Carta 030: Madrid, 26 de febrero de 1948

seus aliments preferits... La subscripció que féu a Redempció durant l'estada a Barcelona fou mantinguda a Ocaña: hi entregà el rebut i gaudí dels avantatges que això comportava. Durant l'empresonament a Toledo, preferí que li fessin arribar pessetes (mitjançant gir postal) en comptes d'aliments, doncs hi podia comprar tot allò que necessités. El que sí continuà demanant és, certament, el tabac. En la solitud de la garjola, la lectura de totes les cartes de la Carme li fa sentir-la més a prop i reconstruir els anhels d'una futura felicitat.

El Reformatori d'Adults d'Ocaña era el millor centre en el qual l'Antoni havia estat fins el moment pel que fa a la qualitat de l'alimentació. La tia Conchita vivia a Madrid, a dues hores en tren d'Ocaña; s'oferí servicialment a visitar-lo i dur-li tot allò que calgués. L'Antoni aprengué a rentar-se la roba. N'estava molt satisfet, ja que era una tasca entretinguda. La seva preocupació per la Carme creixé a Toledo, doncs la imaginava sola i abatuda sense el consol que li havia proporcionat a Barcelona veure'l els dies de visita. Mai no deixà de donar-li les instruccions necessàries per tal d'executar qualsevol gestió que pogués resultar profitosa: *Parece ser que van a someternos a Consejo pronto. Conviene que vayas a la Compañía para que te extiendan lo antes posible un buen certificado de permanencia allí, mi buena conducta y la necesidad que tienen de mis servicios. A ser posible que haya uno de la Sucursal y otro de la Dirección, pues cuanto más pueda presentar mejor. Luego, procura que en el Juzgado nº 10, en la Rambla de Santa Mónica, te entreguen copia legalizada del Auto de Procesamiento. El papel que te entreguen se lo mandas a mi hermano de Zaragoza para que se lo entregue al Abogado de Madrid, y a mí me envías una copia idéntica del mismo*¹⁰. La lectura d'aquest fragment em sobtà, doncs estava convençuda que l'Antoni només tenia una germana, Enriqueta Casademont. Hi ha la possibilitat que es tractés d'algun amic o conegut? En cas afirmatiu, perquè l'Antoni hauria d'intentar amagar-ne la identitat? Sobreviure al silenci de la censura, amb la constant tensió de mantenir sempre les mateixes mentires, ocultar la veritat...

Ben aviat, l'Antoni començarà a sentir-se decebut pel que fa a la seva estimada. La solitud i la distància feien que tota la seva existència es centrés en la correspondència que mantenia amb "Carmen Casademont". Per motius que tant l'Antoni com jo mateixa desconeixem, la Carme no era constant a l'hora d'enviar-li cartes ni escrivia amb la freqüència que ell desitjava. Al llarg dels anys que estigué empresonat, les recriminacions en relació amb la manca d'atencions per part de la jove foren constants i la relació semblà deteriorar-se progressivament. Casademont li proposà diverses solucions a fi que la Carme esdevingués metòdica i organitzada i no oblidés quan havia d'escriure-li, però no reeixí. Una d'elles

¹⁰ Carta 033: Ocaña (Toledo), 15 de març de 1948

consistia en anotar en una llibreta les dates en què escrivia les cartes. A més, acostumava a trigar a enviar-les quan ja les tenia preparades. L'Antoni, amant de la precisió, mai arribà a comprendre el motiu d'aquesta tardança i es mostrà contínuament frustrat. Indignat, li comunicà que no calia que mentís en les dates, ja que mirava el mata-segells¹¹. La Carme, però, treballava en una casa servint una família i educant-ne la mainada. Així doncs, no disposava del mateix temps que el seu xicot per escriure. Probablement també rebés pressions per a trencar el seu compromís: el seu promès era un pres. Quin futur els esperaria? A més, era una jove bonica i agradable que devia tenir diversos pretendents desitjant acompanyar-la en la seva solitud. Al cap i a la fi, l'Antoni era un "rojo".

Tot i centrar-nos en la inquietud i gelosia de Casademont, la Carme també ho estigué quan aquest es trobava a Ocaña, en espera de la celebració del Consell. Els rebuts de Redempció podien ésser utilitzats per rebre visites o bé per enviar un major nombre de cartes a la família. A Barcelona, l'Antoni acostumava a aprofitar-les per a la primera finalitat, doncs gaudia de les entrevistes amb la Carme o l'Enriqueta. La seva xicota dubtà de la seva fidelitat i es preguntà si alguna noia el visitava a Toledo. Efectivament, l'Antoni ho desmentí i li assegurà haver escollit enviar més postals a casa. La severitat i inflexibilitat dels vigilants de la presó a Ocaña es posa de manifest quan la tia Conchita no pot visitar el seu nebot després d'haver fet un trajecte de dues hores en tren: el diumenge no era dia de visita¹².

Un dels recursos utilitzats a fi d'estar en contacte amb la seva estimada era adjuntar fotografies. L'Antoni i la Carme se'n van intercanviar al llarg dels anys de separació i el pres gaudia comentant-les, estudiant cada un dels canvis en el rostre o la figura de la jove, exaltant la seva bellesa i aspecte saludable. Li recomanava relaxar-se i evitar perdre pes. Mentrestant, vivia sense novetats pel que fa al seu cas: desconeixia la data en què es celebraria el Consell, la defensa de l'advocat, i no havia rebut els certificats sol·licitats a la Companyia. Res no semblava avançar ni ésser favorable a Casademont. Tot i així, continuà planejant possibles actuacions: *Aunque sé lo poco que te gusta ir de visita, he de encargarte una que es preciso la hagas cuanto antes mejor. Tienes que ir a casa del Sr. Buscail (c/ Aragón, 181, 5º, 1ª) para que recuerde, por si acaso se lo preguntan, que el año 45, cuando estaba de Gerente en la Compañía de Seguros donde trabajábamos juntos, me encargaron me cuidase de buscar bocetos (dibujos) y presupuesto para unos dibujitos tamaño postal que representaban unos accidentes en obras y talleres, y que yo me cuidé de que los hiciese un amigo mío y se los enseñé a él. Aunque no les interesó por lo caro que era el*

¹¹ Carta 035: Ocaña (Toledo), 21 de març de 1948

¹² Carta 036: Ocaña (Toledo), 22 de març de 1948

presupuesto y no se les dio curso, es para mí muy importante que lo recordara si se lo preguntan, pues aunque no es probable, es posible. Para que lo entienda mejor y lo recuerde, puedes darle a leer esta tarjeta, pues con los datos que doy, muy seguro que le vendrá a la memoria a pesar del tiempo transcurrido¹³. En definitiva, la Carme havia de visitar el senyor Buscail, algú que havia treballat amb l'Antoni a la Companyia, per recordar-li un assumpte "gens sospitós" al voltant d'uns dibuixos... Resulta estrany; el que no semblaria tan estrany és que la censura li impedís revelar a la Carme el vertader contingut dels documents compartits amb Buscail. Aquest hauria d'interpretar el missatge ocult de l'Antoni.

L'Antoni comenta ben sovint el mal funcionament de Correus, doncs les cartes i les fotografies triguen a arribar. El dia 10 de maig de 1948, l'Antoni explicà als seus pares que l'havien traslladat al Departament número 3. En aquesta mateixa carta¹⁴, l'Antoni detalla a la família la defensa que ha entregat a l'advocat: *El Consejo no sabemos en absoluto cuando piensan celebrarlo, pero la defensa que he entregado al defensor de oficio es como sigue: "La realidad de los hechos es que un amigo personal apellidado Merino me presentó al señor Manuel Martínez García, como dibujante dedicado a la cosa de propaganda comercial, para que si yo como Inspector de la Compañía Mediodía podía darle algún trabajo en el orden profesional. Convinimos en que me haría algunos bocetos para a mi vez entregárselos al Gerente de la misma con presupuesto de ello, cosa que hizo a los pocos días entregándome en un sobre tres o cuatro de los mismos y que pasé al Gerente, el cual no los aceptó por su precio elevado, devolviéndoselos nuevamente al señor Martínez García. Como prueba de ello, le ruego pida testimonio al señor don Marcelo Buscail, domiciliado en Barcelona, calle Aragón, número 181, 5º, 1ª, que en la fecha a que los autos se refieren era Secretario Gerente de la Compañía. Al no existir vestigio de delito alguno debe pedir mi absolución."* Esto es letra por letra tal como le indico al señor defensor; puede hacer mi defensa por ser la realidad. No sé todavía de cierto cual es la acusación que me hacen, pues nada concreto dijo el defensor, como tampoco la petición fiscal, que suelen ser siempre muy elevadas. En resum, sembla ser que l'Antoni fou acusat de certa irregularitat referent a uns documents que li entregà el senyor Manuel Martínez García. Probablement les autoritats creguessin que es tractava de propaganda antifeixista que l'Antoni havia de corregir. No sabem quina era la realitat, ja que la censura en la correspondència impedia a l'Antoni ser sincer amb la seva família, però aquest afirma ser innocent: el sobre del senyor Martínez García tan sols contenia esbossos i pressupostos pel que fa a propaganda comercial per a la Companyia, que finalment foren rebutjats pel senyor Buscail. La

¹³ Carta 041: Ocaña (Toledo), 21 d'abril de 1948

¹⁴ Carta 045: Ocaña (Toledo), 10 de maig de 1948

declaració d'aquest senyor és decisiva per al captiu; la Carme hauria de complir amb diligència la tasca que li havia encomanat el seu enamorat.

Celebro que visitaras al señor Buscail y te recibiera bien, pues tendrás que molestarlo de nuevo. Después de hablarlo con papás, y si ellos no ven otro medio, mira a ver si puede prestarte (el señor Buscail) dos mil pesetas para un negocio del cual ya te hablarán en casa de Colomer o Sanesteban¹⁵ cuando tú vayas a visitarlos. Entérate bien porque es muy importante y se lo cuentas a papás para que ellos lo sepan bien. A ellos les escribí el día 10 y ya te entregarán la tarjeta que les envié, que debes guardar y tenerla a mano para sacar copia. En cuanto al día del Consejo no sabemos nada por ahora, y únicamente el defensor ha venido y los cargos que se me hacen son los de la policía en los que me acusan de corregir unas pruebas de propaganda clandestina, aunque con el señor Juez se hace constar que me negué a ello. Los informes, creo que son buenos, pues no pueden ser malos, a pesar de que dicen que fui secretario de Pioneros, durante la guerra, lo que es una tontería pues es anterior a este asunto, pero lo dicen así. Te informo así para que sepas como están las cosas y no os desaniméis¹⁶. Tal com l'Antoni detalla, la Carme hagué de tornar a visitar el senyor Buscail i demanar-li un préstec de dues mil pessetes per a dur a terme un negoci que Colomer i Sanesteban li explicarien. No he trobat cartes entre l'Antoni i aquests dos amics, i si es tractés d'algun negoci clandestí, dubto que els ho fes arribar mitjançant la correspondència censurada. Així doncs, és possible que abans d'ésser empresonat ja hagués acordat amb els amics què farien en cas d'emergència. Malauradament, no he aconseguit descobrir per a què necessitava l'Antoni els diners de Buscail. Pel que fa al Consell, una de les recriminacions que poden fer-li és haver estat secretari de Pioners durant la Guerra Civil. Es tractava d'una organització que tingué els seus orígens en la Unió Soviètica; pretenien educar els infants en la ideologia i formació comunista. L'Antoni considerava absurda la referència dels informes al seu passat, però el sistema estava disposat a obtenir qualsevol indici per a empresonar-lo tant sí com no.

No he fet referència a les postals del nostre captiu. Les dimensions acostumen a ésser 14x9 cms. i tan sols s'hi podia escriure per una cara. En un espai tan reduït era pràcticament impossible incloure tota la informació que l'Antoni volia fer arribar referida, sobretot, al

¹⁵ Jaime Colomer Calvet i Salvador Sanesteban Celestino són dos amics inseparables de Casademont, personatges molt presents en el seu recull de correspondència. Tot estudiant la sentència que l'envià a la Presó de Burgos, descobrim que aquests dos homes també foren empresonats: Colomer, condemnat a cinc anys; Sanesteban, de la mateixa manera que l'Antoni, a vuit anys.

¹⁶ Carta 046: Ocaña (Toledo), 13 de maig de 1948

procés i les instruccions d'allò que podria ajudar-lo en la defensa. L'estratègia utilitzada per Casademont és senzilla: les postals estaven immensament atapeïdes de diminutes lletres. Afortunadament, la cal·ligrafia era excel·lent i no suposa una gran dificultat per al lector¹⁷.

Ben aviat tornà a ésser traslladat, aquesta vegada al Departament número 2. Segueix demanant constantment tot allò que necessita als pares, des d'uns calçotets fins a l'habitual tabac. Li sap greu dependre de la seva col·laboració, però es tracta d'un moment en què els necessita a tots i espera poder oferir-los aviat el seu reconeixement i treball. Insisteix en el fet que les cartes han d'ésser compartides entre els pares i la Carme, ja que aquesta s'entrevista amb l'advocat i pot fer-li arribar les novetats o informacions del seu client. La Companyia comunica a la Carme que la Direcció de la Sucursal serà per a l'Antoni tan bon punt estigui en llibertat¹⁸.

Un aspecte important per a Casademont fou la necessitat d'estar directament en contacte amb l'exterior, de mantenir-se vinculat als éssers estimats per no esdevenir un estrany per als seus. En aquest context podem comprendre la insistència en rebre correspondència de la Carme amb més freqüència i que no li amaguessin cap informació. La dona de Sanesteban li explicà a l'Antoni que l'Enriqueta havia conegut un noi i festejaven. Això enfurí Casademont perquè ni la Carme ni la seva germana li ho havien explicat. Les dues noies ho negaren i l'Antoni les cregué, disculpant-se per la seva reacció inicial¹⁹. Potser la dona de Sanesteban s'hagués equivocat. Es tracta d'una informació irrellevant, però hi ha una cosa que desperta la meua curiositat. Per què aquesta carta no m'ha arribat? Com aconseguí comunicar-se amb una dona que no era de la família, quan tan sols li era permès rebre correspondència i escriure als familiars? Potser utilitzaren la mateixa tècnica que amb la Carme, és a dir, canviar els cognoms.

Ocaña (Toledo), 20 de juny de 1948. L'Antoni escriu a la Carme Armengol amb motiu del vint-i-unè aniversari de la jove. Fa dos dies, és a dir, el dia 18 de juny, se celebrà l'esperat Consell de Guerra. Malauradament, no sortí tal com ells esperaven. La primera persona a qui ho comunica és a la seva estimada. Tot seguit, es dirigeix als pares. Efectivament, la petició fiscal és molt elevada i el jutge ni tan sols era jutge, sinó un estudiant de medicina. És condemnat a vuit anys de presó, i a continuació copio un fragment de la sentència:

¹⁷ El lector trobarà una targeta postal a tall d'exemple als Annexos

¹⁸ Carta 049: Ocaña (Toledo), 6 de juny de 1948

¹⁹ Carta 050: Ocaña (Toledo), 20 de juny de 1948

*ANTONIO CASADEMONT DURAN, hijo de Enrique y María, de 30 años de edad, natural de Figueras (Gerona), vecino de Barcelona, soltero, Agente de Seguros, con instrucción, sin antecedentes penales, y detenido el día 15 de junio de mil novecientos cuarenta y cinco al 20 de agosto del mismo año en que quedó en libertad provisional, siendo detenido nuevamente el día 23 de septiembre de 1947. (...) Resultando: Que el procesado ANTONIO CASADEMONT DURAN, antiguo afiliado de las J.S.U. ingresó en la llamada "Juventud Combatiente" captado por un antiguo conocido, teniendo por misión efectuar unas correcciones en la parte gramatical y literaria de la propaganda que en catalán se editaba. (...) A la de **ocho años de prisión** con accesorios legales, abono de prisión preventiva y sin declaración de responsabilidades civiles como autor de un delito consumado de rebelión militar, decretándose el comiso de los efectos e instrumentos del delito.²⁰*

Malauradament, hi hagué un error en la sentència que el perjudicava, i féu totes les gestions pertinents a fi que ho arreglessin, ja que d'altra banda hauria de passar uns mesos més injustament empresonat. L'error en la condemna és degut al mecanògraf. La resta de condemnats del grup tenien una pena de vuit anys, i l'Antoni i dos altres homes eren els únics amb una pena de sis anys; el mecanògraf s'equivocà i copià vuit anys per a tots. El Capità General no se n'adonà i confirmà la condemna. Tal com és d'esperar, Casademont ja havia estat privat de la llibertat gairebé un any, el qual, conjuntament amb la tasca docent que exercí, contribuí a que el temps que estigué empresonat fos menor a l'estipulat en la sentència. Cada dia treballant a l'Escola comptava per dos, i la pena es reduïa, d'aquesta manera, a la meitat.

El plantejament de l'Antoni i la família canvia per complet des de l'instant en què descobreixen la pena que li és imposada. El captiu concep aquesta etapa venidora com a un parèntesi en la seva vida. L'esperança de sortir ben aviat, de la celebració d'un Consell en què podria ser-li atorgada definitivament la llibertat, ja s'ha esvaït. Tan sols els quedarà la resignació. La Carme fou probablement la persona que més patí en assabentar-se de la resolució, i l'Antoni procurà que la família li donés el seu suport a fi d'evitar que s'enfonsés²¹. No valia la pena que continuessin pagant el seu pis; encara hauria d'esperar dos anys per a retornar a casa. L'Antoni abandonà Ocaña i entrà a la Presó Central de Burgos (Departamento Celular) el dia 8 de juliol de 1948.

²⁰ El lector trobarà la sentència de condemna íntegra als Annexos

²¹ Carta 051: Ocaña (Toledo), 30 de juny de 1948

Probablement, l'Antoni mai no s'enfonsà degut a la seva capacitat de cercar constantment alternatives i mantenir sempre la il·lusió d'un futur feliç. El pare Torrent podria gestionar el seu ingrés a una presó més propera a casa, doncs allà podria rebre les reconfortants visites familiars. La Companyia podria reclamar-lo a Barcelona per sortir durant el dia i anar a treballar. Aquesta possibilitat manté dempeus l'esperit de Casademont, que tan sols desitja consagrar la seva vida a la dona que estima, per tal que oblidi la llunyania i l'enyor.

Quan l'Antoni arriba a Burgos, ha d'estar tot un mes a la garjola sense relacionar-se amb ningú altre ni enviar cartes. Es tracta de l'anomenat "període sanitari", al qual ja estigué sotmès a Barcelona i Ocaña. A Burgos, però, el període era més llarg. Els familiars podien enviar-li correspondència, la qual esdevenia la única distracció d'un presoner en la solitud d'una garjola. Tan bon punt acaba el període, l'Antoni recrimina a la Carme no haver-li enviat tantes cartes com esperava; de vegades, Casademont oblidava que la seva xicoteta treballava i no disposava de tot el temps que hagués desitjat per escriure-li. Fou traslladat del Departament Celular al Pati General del centre penitenciari, on gaudia de la normalitat i deixava d'estar sotmès a dures restriccions²². La família acabarà deixant de pagar el lloguer del pis de l'Antoni al propietari, Ayats, i Colomer, fidel amic del captiu, s'oferirà a guardar-li els mobles sense cobrar-los res en absolut.

La por de l'Antoni a perdre la Carme es posa de manifest en diverses ocasions al llarg del captiveri, però en especial en una carta que envia de camí a Burgos²³. L'Antoni està gelós dels dos admiradors dels quals parlà la Carme en la seva darrera carta, un dels quals ha admès sentir-se atret per ella i manifestà la semblança de la jove amb Merle Oberon (actriu britànica). Casademont els imagina competidors. Pregunta com són, l'edat, si tenen parella, si la tracten adequadament o intenten indiscrecions. S'avergonyeix de dir-li-ho, però desitja que els descrigui per imaginar-los. Hi ha el perill que li robin l'afecte de la jove aprofitant la seva absència? A la presó, els canvis d'humor són continus. El frustra no poder demostrar-li el seu amor i li suplica que sigui forta per rebutjar qualsevol temptació: *Amor de mi vida, recuerda siempre que te quiero y deseo hacerte feliz*. L'Antoni demana sinceritat; prefereix una dura veritat que una benèvola mentida. No vol sentir-se enganyat per compassió. *No pienses en ti misma, sino en lo que representas para mí; que yo tampoco pienso en mí, sino que vivo pensando en lo que he de ser para ti*.

²² Carta 059: Burgos, 6 de setembre de 1948

²³ Carta 053: Madrid, 8 de juliol de 1948

D'altra banda, per a l'Antoni l'empresonament suposa una oportunitat per a continuar formant-se. Aconsegueix que la Companyia li enviï revistes, com ara "El Eco del Seguro" i la "Revista del Sindicato de Seguros", per tal de distreure's. A més, tingué l'oportunitat d'exercir de mestre. Aquesta havia estat la seva gran vocació, truncada per l'esclat de la Guerra Civil l'any 1936, ja que no pogué presentar-se a l'examen d'accés a Magisteri. El mateix Antoni Casademont escrigué un llibre de física, química i ciències naturals²⁴, l'assignatura que impartia, perquè aquest tipus de material era escàs i tenia un cost elevat. Es tractava del llibre que utilitzava per a explicar les lliçons als seus alumnes; aquests preien apunts de tot allò que l'Antoni dictava i s'elaboraven el seu propi llibret. Ésser professor li comportava llargues jornades de treball, ja que la ciència avançava veloçment i havia d'ampliar els seus coneixements i reciclar-se. En algunes ocasions, l'Antoni incorpora entre les seves peticions als familiars el paper de calcar. Mai no especificava per a què l'havia d'utilitzar, però suposem que el necessitava per a la il·lustració dels llibres.

L'Antoni també fou alumne i estudià "Física Quàntica". Els excel·lents materials elaborats per Casademont van arribar a les meves mans i vaig restar bocabadada en descobrir l'elevat nivell de formació que hi demostra el captiu. Perquè, al marge del fet que treballar gratuïtament contribuís a reduir la seva condemna i autoritzar-li escriure dues cartes extraordinàries al mes (una dedicada als pares i l'altra a la Carme), l'Antoni era professor —i alumne— per vocació, per "amor a l'art", gaudia de la seva tasca. Tots aquells presoners que assistien diàriament a les seves conferències realment desitjaven superar-se a sí mateixos, esdevenir persones cultes i formades, i sovint enviaven els apunts als fills per tal que seguissin l'exemple dels pares i estudiessin de valent a l'escola²⁵. L'Antoni procurava estar constantment enfeinat a fi que el temps passés ràpidament; segons el captiu, es tractava d'una vida rutinària però no excessivament dolenta.

Burgos és una ciutat espanyola de clima continental que es caracteritza per unes temperatures molt baixes a l'hivern; de vegades arriben als deu graus sota zero. L'Antoni patí el terrible fred de la presó i ja al mes de setembre demanava a la família roba d'abric per tal de combatre l'hivern, cada vegada més proper i terriblement rigorós. El 24 de setembre, la Carme Armengol està celebrant les "Festes de la Mercè" a Barcelona. L'Antoni li escriu, nostàlgic, desitjant que li faci arribar una fotografia; la noia hi apareixia massa seriosa com per haver tingut admiradors: heus aquí una nova mostra de la fixació de Casademont pel que fa als possibles rivals per l'amor de la Carme. Perquè la vida continua tot i que un captiu

²⁴ Vegeu els índexs dels llibrets de l'Antoni als Annexos

²⁵ Carta 082: Burgos, 10 de març de 1949

hagi perdut l'alegria, la joia i l'esperança. Si no estigués empresonat, seria el mes en què el seu somni esdevindria realitat: uniria el seu camí al de la dona que estima fins a la fi dels seus dies. Sovint recorda les dates que la parella havia planejat l'any anterior. La jove es nega a romandre tants mesos, de fet anys, allunyada del seu futur marit, i expressa el desig de visitar-lo, però l'Antoni la convenç de no fer tan llarg i costós trajecte, sobretot degut a la neu i el fred que pateixen tots aquells que es troben a Burgos²⁶.

A la presó de Burgos, els captius van muntar un taller per a fer postals, felicitacions i tota mena de manualitats per enviar a la família. Es tractava d'una feina en cadena i era una manera d'arribar a forjar una vertadera amistat amb altres presoners. Abans d'utilitzar-lo, però, calia presentar una instància per obtenir l'autorització corresponent. L'Antoni procurava no tenir un sol instant de descans al llarg del dia a fi de no esdevenir esclau del temps. S'interessà per les planxes de plexiglàs i arribà a plantejar-se el fet de comprar-ne una. L'Antoni pretenia reconfortar la seva família i agrair-los tot allò que feien cada dia per ell, i tot sovint va recórrer als regals com a mostra del seu afecte.

La Carme mantingué d'amagat als senyors per als quals treballava la delicada situació del seu promès. No era agradable per a la jove admetre que l'Antoni era un "roig", però aquest insistí que la Carme expliqués la veritat, a fi que, en cas d'assabentar-se'n, no imaginessin que es tractava d'un criminal o un assassí. A més, si algun dia la noia estigués trista o necessités enviar una carta urgentment, serien més comprensius i intentarien reconfortar-la. Tot i que Casademont mai no havia volgut que la seva xicota treballés i rondinés perquè aquesta suportava una càrrega laboral "excessiva", considerava que la tasca que exercia amb els nens de la família Llasera podria ésser-li profitosa per al dia que tinguessin fills. Els infants apreciaven molt la Carme i eren molt afables amb ella. El cinema en color es posà de moda en aquests anys a Espanya²⁷. Al poble corrien rumors sobre l'Antoni, però a aquest no li preocupaven; només desitjava que tampoc no li afectessin a ella. No és cert que deixarà d'estimar-la tan bon punt gaudeixi de la llibertat. Tal com és habitual, els comentaris de persones cruels i ignorants poden arribar a insospitables límits de maldat.

L'any 1948 arriba a la seva fi. L'Antoni envia a Colomer un regal per a la Carme i un altre per als pares, així com felicitacions de Nadal i Any Nou. Casademont està dolgut per no haver rebut extenses cartes de la seva xicota amb motiu de les festivitats. L'Antoni recorda a la

²⁶ Carta 062: Burgos, 24 de setembre de 1948

²⁷ Carta 069: Burgos, 4 de desembre de 1948

jove la joia que li proporciona rebre correspondència, especialment en dates assenyalades²⁸. Amics, pares, cosins, la seva enamorada i altres persones que l'aprecien li envien tota mena de regals i paquets, fins i tot girs postals, tot emocionant-lo i posant de manifest l'empremta que un esperit tan noble com el de l'Antoni havia traçat en les seves vides. És un home llaminer, i agraeix entusiasmat els dolços, tortells i torrons. Procura enviar per Reis una joguina, construïda per ell mateix, a la seva fillola i el germà d'aquesta. Desitja que el nou any sigui portador d'alegria i salut.

Tot reprenent el desig de Casademont per poder abandonar la Presó de Burgos i apropar-se a la seva família, trobem en aquest recull de correspondència una carta escrita pel senyor Ángel Bercedo, director de l'esmentada institució penitenciària²⁹. És una de les escasses mostres de correspondència mecanografiada, i va destinada a l'"Excelentíssim Senyor Don Isidro Castellón", cap d'Administració del cos de presons del Patronat Central de Madrid:

Mi querido amigo y compañero: En mi poder su atenta de fecha 7 de los corrientes en relación con el recluso de esta Prisión Central ANTONIO CASADEMUNT DURAN. En su contestación, me es muy grato comunicarle que en fecha 16 del pasado mes de diciembre se recibió la comunicación del Patronato Central interesando si el penado antes indicado se encontraba en situación de ser trasladado a Destacamentos para trabajar. En fecha 16 del mismo mes se remitió oficio de estas Oficinas participando a Trabajos Penitenciarios que el repetido recluso había sido condenado por haber pertenecido a organizaciones de tipo comunista. Igualmente, en fecha 17 de diciembre último, se comunicó a la citada Sección de Trabajos Penitenciarios que Antonio Casademunt Durán era antiguo afiliado de las J.S.U. y también en la llamada "Juventud Combatiente". Según costumbre, se remitió copia de los hechos declarados probados en su correspondiente testimonio de sentencia. Sin duda por el error de remitir dichos datos a Trabajos Penitenciarios —que es quien los suele interesar— en lugar de remitirlos directamente a ese Patronato Central, es por lo que Vds. no han recibido los datos interesados, lo que lamento sinceramente por haber ocasionado retraso en que Vd. haya conocido la situación de dicho recluso. Sin otro particular, muy honrado con poderle atender en su deseo, y agradecido por sus votos para el nuevo año, le envía un afectuoso abrazo su amigo y compañero.

Tal com podem apreciar, ambdós senyors mantenien una relació amistosa, més enllà de la mera cordialitat. El senyor Castellón havia escrit tres dies abans (el dia 7 de gener) al senyor

²⁸ Carta 072: Burgos, 3 de gener de 1949

²⁹ Carta 073: Burgos, 10 de gener de 1949.

Bercedo tot reclamant-li una contesta a la carta del dia 16 de desembre de 1948, referida al captiu Antoni Casademont. El senyor Castellón s'havia interessat perquè Casademont fos traslladat a "Destacamentos" per tal de treballar.³⁰ El senyor Bercedo explica que Casademont havia estat condemnat per haver pertangut a organitzacions de tipus comunista i haver estat afiliat de les J.S.U. i la "Juventud Combatiente".

*Querido Padre Martin: Supongo estará Vd. ya de regreso en Barcelona después de unos días pasados al lado de su Madre, a la que deseo siga disfrutando de buena salud. Quiero primero decirle en esta carta que no es fácil conseguir el destino de su recomendado ANTONIO CASADEMONT DURAN, para que vaya a trabajar a Barcelona ni a ningún otro sitio, porque según carta que le acompaño del Director de la Prisión de Burgos, ha pertenecido a organizaciones de tipo comunista y pertenecido a las Juventudes Socialistas Unificadas y a la Juventud Combatiente. No obstante esto y por tratarse de destinarlo a Barcelona al Taller de juguetes, que no deja de ser una Prisión y de estructura segura y de garantía, me avisté con el Jefe del Fichero Fisiotécnico, que es el que hace todas las propuestas de destino para trabajar en las Prisiones al Patronato, y me contestó que no podía hacer dicha propuesta por tener orden del Director General de no proponer el destino a otra Prisión de ningún penado de la Prisión Central de Burgos. Ya le dije en otra mía anterior lo difícil que era el sacar a un penado de la Prisión de Burgos, pero ahora resulta ya del todo imposible por ser cosa que la vigila personalmente el Director General, negando en absoluto todo traslado de los individuos que estén tachados como comunistas o que tengan el menor antecedente de haberse rozado con ellos; así pues, sintiéndolo mucho no hay por hoy medio de sacarlo a trabajar a otro Establecimiento. Del asunto de Adolfo nada más he sabido y por tanto no tengo noticia de que hayan salido para acá el exhorto o los exhortos anunciados. Por aquí seguimos como siempre tanto María como yo, y deseándole a Vd. se encuentre bien y un próspero año, se despide con un fuerte abrazo su buen amigo.*³¹

Aquesta darrera carta, destinada al pare Torrent de Figueres, fou escrita pel senyor Isidro Castellón, i s'hi adjunta l'anterior (és a dir, la del senyor Bercedo, en la qual s'explicaven els delictes comesos per l'Antoni). Tal com podem observar, la relació entre aquests dos homes també és d'estima i amistat. El senyor Castellón manifesta la impossibilitat de traslladar el captiu a Barcelona i, de fet, a qualsevol altre centre: l'Antoni haurà de romandre a la Presó

³⁰ Durant la postguerra espanyola, algunes empreses (com ara les contractades per al desenvolupament de les obres ferroviàries) van aprofitar el treball forçós dels presoners polítics als "Destacamentos Penales". Aquest treball fou ofert per l'Estat franquista sota la cobertura ideològica del sistema de Redempció de Penes mitjançant el treball.

³¹ Carta 075: 15 de gener de 1949.

Central de Burgos. Tal com explica el director d'aquesta, se l'associa amb el pensament comunista. Sembla ser que el pare Torrent havia proposat enviar-lo al Taller de joguines de Barcelona, doncs també era una institució penitenciària. És per això que Castellón contactà amb el Cap del "Fichero Fisiotécnico", responsable de les propostes de destí per als captius. Aquest assegurarà no poder proposar ningú que pertanyés a la Presó Central de Burgos, ja que s'hi agrupaven els comunistes. I és que aquests eren l'escòria de la societat per al règim franquista...

Els Reis han estat generosos amb la Carme i l'Antoni es mostra satisfet que la jove es mantingui grassoneta i enèrgica per a suportar els mesos d'hivern que encara els esperen. L'Antoni es mostra just i complaent novament en destinar les dues cartes extraordinàries autoritzades amb motiu de la seva tasca docent: una per als pares i una altra per a la xicota. Tot i la seva acostumada insatisfacció referida a la freqüència de correspondència de l'enamorada, aquesta li envià un paquet de xocolata, grata sorpresa per al llaminer. La Carme suportà una gran pressió social, crítiques, rumors i calúmnies; és per això que, per aquells que la van conèixer, és una heroïna tant o més digna d'admirar que el seu futur espòs. En la carta anterior³², l'Antoni es mostrà molt enutjat amb la jove i es disposa a justificar-se: Colomer li explicà que la Carme havia rebut l'ocell de l'Antoni quatre dies abans, i aquesta no li havia escrit per agrair-li-ho. Casademont és el clar exemple de la irritabilitat i la impaciència d'un captiu.

La captivitat de Casademont el féu esdevenir una persona autosuficient. Hagué d'aprendre a administrar els diners que li feien arribar (el propi Antoni assegura que no pot estalviar res perquè ha de cobrir les seves necessitats més bàsiques) i dur a terme les feines domèstiques, com rentar la roba. Durant l'estada a Ocaña, manifestà entretenir-se efectuant aquesta tasca i ser-li grata. A Burgos, en canvi, detesta fer-ho; és possible que això es degui al fet que Casademont ja no tenia un sol instant de descans, estava contínuament enfeinat amb l'Escola, la preparació dels llibrets, la lectura de les revistes que li feien arribar, els regals... L'estada a la presó li permet comprendre la duresa de les tasques de les dones i compadir-se'n.

La tieta de la Carme és presentada com un ésser roí i mesquí. Les seves paraules fatalistes pretenien amargar-la i interposar-se entre els enamorats. La situació de l'Antoni és passatgera i tard o d'hora tornaran a estar junts i ser feliços l'un al costat de l'altre. En efecte, la Carme es mantingué ferma i fidel al seu xicot, tot i patir crisis nervioses. Es

³² Carta 074: Burgos, 14 de gener de 1949.

proposà limitar-se a escoltar el seu cor i no creure en les paraules d'aquells que volien separar-los. Però, què hauria succeït si la major font d'alegria i esperança de l'Antoni se n'hagués allunyat? D'on hagués obtingut aquestes forces necessàries per a continuar lluitant a Burgos?

Carles Sábat Cid, amic de l'Antoni i la família, tenia un taller als baixos del Carrer Rossend Arús, 66. Aquesta era la direcció a la qual l'Antoni enviava les cartes per a la Carme; la jove hi anava tot sovint per recollir-les i visitava els seus amics. Casademont sentia una gran estima cap a la filla del seu amic, la fillola, i l'obsequia tot sovint amb regals que poguïn satisfer-la i recordar-li la figura del padrí. Probablement, Carles fos fuster, ja que s'encarregà de construir els peus per als ocells de l'Antoni. Com a mostra d'agraïment, Casademont féu uns mesos després un altre ocell per al seu amic.

L'estudi d'una correspondència antiga és especialment enriquidor, entre molts altres motius, per la infinitat d'al·lusions a petits detalls de la vida quotidiana d'una època del passat. L'Antoni esmenta el "Meridiano femenino"; es tracta d'una revista molt popular entre les dones de l'Espanya dels anys quaranta i cinquanta, col·leccionada per la Carme.

L'Antoni encarregà un medalló amb les inicials de la Carme a un joier professional de la presó a fi que, quan aquesta el duigués, sempre el recordés. En efecte, la jove hagué d'enviar-li l'import de l'article (unes trenta-cinc pessetes aproximadament) mitjançant un gir postal. Casademont no volgué que la seva estimada treballés i no se n'alegrà en assabentar-se que la Carme s'encarregava, tota sola, de les tasques d'una llar i la cura dels infants. Però, certament, aquesta no hagués pogut sobreviure si no hagués estat per la seva feina. L'Antoni ja no podia mantenir-la: eren els paquets dels pares i la Carme els que li proporcionaven allò que necessitava. És per aquest motiu que es mostrà reticent a comunicar la situació del seu promès als seus caps.

Dos anys abans, el 1947, quan l'Antoni encara estava en espera del Consell de guerra, el seu avi morí i hagué d'enfrontar-se a la resignació de no poder ser a prop de la seva família en els moments més difícils. El març de 1949, és l'àvia qui s'acomiada dels seus. Des de la presó, li autoritzen una carta extraordinària urgent per a donar el condol als pares. Aquests estan trastornats, enfonsats, i malauradament ell no podrà fer res per tal d'ajudar-los a superar la pèrdua: li han denegat la petició d'ésser traslladat a una institució més propera de la llar familiar. Ben aviat, la Carme es trobarà en la mateixa situació que Casademont: la seva àvia també ha emmalaltit. La seva feina la manté allunyada de la família i amb prou

feines pot visitar-los. La solitud l'acompanya tot i tenir al seu voltant persones que l'estimen i es preocupen pel seu benestar.

Les excursions i els viatges de la Carme són habituals, ja que es desplaçava allà on la família ho fes. Això li permeté distreure's i conèixer diversos indrets i persones. Això provocava el neguit de l'Antoni, el preocupava que algú pogués ocupar el seu lloc en el cor de la jove. Quan aquesta marxà a una masia i estigué una setmana sense escriure, Casademont s'enfurismà. Aquesta no pogué enviar-li correspondència perquè la masia no disposava de bones comunicacions³³. La jove havia oblidat d'acomiar-se'n abans de la sortida, i l'Antoni estigué preocupat durant tota la seva estada. Casademont temia l'absència de notícies, encara que fossin insignificants, doncs podia implicar la malaltia o la mort d'algun familiar. El captiu es queixa de la manca d'empatia entre aquells que gaudeixen de la llibertat i els que pateixen l'empresonament: la diversió no pot anteposar-se al compromís i les obligacions familiars. Rebre tan sols dues cartes de la Carme al mes l'intranquil·litza i el fa sentir sol, oblidat, abandonat.

L'Antoni no tan sols envià els ocells a la Carme, els pares i els Sábats; també n'elaborà un per al senyor Buscail, és a dir, un antic company de l'Antoni a la Companyia que hagué de testificar en relació a l'intercanvi d'uns documents. L'obsequi de Casademont podia respondre a un sentiment de gratitud per haver defensat la seva innocència (és a dir, que els documents no contenien cap informació sospitosa d'ésser contrària al règim), o bé al recordatori d'allò que havia de dir en cas d'ésser interrogat per les autoritats. El senyor Buscail és l'única persona que rebé l'ocell amb la peanya corresponent, doncs les altres havien estat elaborades per Sábats. L'Antoni explica a la Carme que el senyor Buscail era l'encarregat de fer-li arribar les revistes d'assegurances³⁴, i per això sentia una gran estima cap a la seva persona. Aquesta estreta relació respon a una amistat forjada durant el període que van compartir a la Companyia? Fins a quin punt podríem arribar a afirmar que els documents de l'Antoni eren comprometedors i el senyor Buscail n'era conscient? Ens equivoquem en suposar que Buscail també compartia la ideologia del nostre captiu i per això accedí a declarar allò que resultés favorable a Casademont?

A l'hora d'enviar paquets, la Carme explicà a l'Antoni que era preferible que ho fes a Figueres, als pares, doncs sembla ser que a Barcelona els requisits eren majors. Això ocasionava molèsties i feia perdre el temps a la jove. Els senyors Llasera, per als quals

³³ Carta 086: Burgos, 15 d'abril de 1949

³⁴ Carta 089: Burgos, 13 de maig de 1949

aquesta treballava, no tan sols li permetien acompanyar-los en les vacances i anar al cinema tot sovint; també van regalar-li un vestit per a les festes majors. Casademont, tot i alegrar-se per la bona fortuna de la seva enamorada, recelava d'aquestes diversions. Corria el risc que la Carme es distanciés i es distraqués, tot reduint considerablement la correspondència rebuda que, segons l'Antoni, ja acostumava a ésser prou escassa. No era habitual que la jove reconegués la seva part de culpa en les recriminacions de l'Antoni, però quan, en una ocasió, admet trigar massa en respondre les cartes del seu xicot, aquest queda favorablement sorprès i s'absté d'esbrancar-la.³⁵

Casademont orientà els pares pel que fa a la petició de l'indult particular³⁶. Les gestions pertinents haurien d'ésser efectuades per l'Enriqueta tan bon punt anés a Barcelona. L'Antoni féu l'impossible per tal de reduir la seva condemna, per veure's en llibertat i reprendre la seva vida envoltat dels éssers estimats, però res no tingué èxit i complí la pena en la seva totalitat.

El dia 13 de juny fou el sant del nostre captiu (sant Antoni de Pàdua) i el satisféu la immensitat d'amics i familiars que li enviaren cartes, paquets i fotografies. El nou pentinat de la seva xicota li semblà afavoridor. Celebrà el dia tot convidant els seus amics de la presó a tastar els deliciosos bombons que havia rebut. Aquest mateix dia aprofità per enviar a la Carme el seu regal d'aniversari, doncs era conscient de la tardança amb què arribaven els paquets. Es tractava d'un retrat a tinta xinesa de l'Antoni, ja que la jove li demanava tot sovint quin aspecte presentava. És de suposar que Casademont féu un excel·lent retrat i n'estigué molt orgullós: encarregà a la seva xicota fer-ne fotocòpies per fer-les arribar al seu cercle més proper. La Carme, però, manifestà trobar-lo estrany a la fotografia, i aquest argumentà que era degut a la boca: no l'havia dibuixat adequadament i calia observar el retrat a una certa distància.

El dia del vint-i-dosè aniversari de la Carme, l'Antoni prepara un flam mitjançant la darrera ampolla de llet que la jove li envià. Celebra l'ocasió tot menjant-se'l. Però l'enuig de Casademont li impedeix ésser cordial i reprimir unes paraules recriminatòries. La Carme incompleix contínuament la seva promesa d'enviar-li una satisfactòria correspondència. La jove mostra indicis de cansament, de no suportar les constants queixes de Casademont; és

³⁵ Carta 091: Burgos, 3 de juny de 1949

³⁶ L'indult particular és un benefici penitenciari que suposa la reducció de la pròpia pena. Segons la legislació actual, els requisits per a ser indultat són la bona conducta, l'acompliment d'una tasca laboral normal (tant a l'Establiment com a l'exterior) i la participació en les activitats de reeducació i reinserció social. Es tracta d'un incentiu per a l'evolució positiva dels penats.

un rondinaire que ha deixat de mostrar-se comprensiu amb la dona que estima. Però, en efecte, la resposta de l'Antoni també serà contundent: no rep allò que creu merèixer. Ha anat desant meticulosament totes les cartes de la Carme i l'any passat va rebre'n set més. Finalment, el captiu deixa de banda la recriminació i es mostra feble i vulnerable; l'Antoni suplica amb desesperació a la jove que el recordi, que l'espera, que no l'abandoni.

El mes de juliol de 1949, la Carme s'allotja a Figueres i passa les vacances en companyia de la família de l'Antoni. Casademont celebra haver rebut cartes de la Carme tot sovint durant aquesta estada, així com la bona relació entre aquesta i els seus éssers estimats. Expressa el rigor del clima a Burgos: és fins i tot imprevisible i gèlid durant els mesos d'estiu. Alguns presoners, adonant-se que el món de les assegurances era una de les poques opcions laborals a l'abast d'un "desafecte", van demanar a l'Antoni que els instruís en aquest àmbit, i és per això que aquest demana a la Companyia que li facin arribar el llibre *Iniciación al Estudio del Seguro Privado*. El captiu interpreta favorablement aquest gest: és la confirmació que, tan bon punt estigui en llibertat, podrà tornar a ocupar el seu lloc de treball.

El nostre protagonista escriu una carta als pares, en la qual descobrim una gran preocupació per la Carme Armengol: *Veo que su tía y Paco no han dejado los manejos sucios que me llenan de indignación y creo que debe ser más prevenida y no dejarse atrapar en trampas tan ignominiosas y bajas. Tengo plena confianza en ella, pero esta confianza debe estar respaldada por su firme decisión y clara determinación y conducta. Paco es lo más degenerado y bajo que conozco, capaz de aprovechar cualquier debilidad para que Menchu haga una tontería. Creo que ella pensará bien en esto que digo y en el valor exacto del caso para tomar una actitud firme, irrevocable, manteniendo su dignidad y respetando mi ausencia y memoria si es que desea manifestar con hechos su cariño. Va en ello nuestra felicidad.*³⁷

Així doncs, segons Casademont, la tia de la seva xicota continua actuant de manera cruel i, malauradament, la jove cau en els seus parany. Tot i confiar en ella, ha de demostrar decisió i contundència, ha d'estar disposada a obrar amb correcció. L'Antoni està profundament preocupat i dolgut: a què es refereix amb respectar la seva absència i memòria? Què li proposaven la tia de la Carme i en Paco i per què hauria d'atemptar contra la mútua felicitat de la parella?

³⁷ Carta 098: Burgos, 5 d'agost de 1949

La Carme explica a l'Antoni que escrigué als seus pares tot explicant-los "el que succeí", i aquest assegura que no li guardaran cap rancúnia, ja que valoren la seva sinceritat i la carta els ha causat una molt bona impressió. Els pares i l'Enriqueta voldrien aprofitar l'incident per tal d'estrènyer el vincle que els uneix a la seva futura jove i cunyada: aquesta s'ha mostrat ferma i resolta tot exponent amb claredat els seus sentiments cap al xicot i la família d'aquest. Es prenen la llibertat de respondre la carta de la Carme i fer-li algunes recomanacions a fi d'orientar-la; esperen que no s'ofengui ni la considerin una crítica, sinó l'intent d'aconsellar-la. Així li ho fa saber l'Antoni, qui també li demana que no torni a instal·lar-se a casa de la tieta tot i la insistència d'aquesta, doncs continuarà enverinant-la mitjançant absurdes invencions i intentarà precipitar-la a un nou embolic. La jove es mostra cada dia més madura, digna i honesta, i el captiu celebra que, finalment, hagi comprès qui és l'home que haurà de proporcionar-li la joia que tant desitja. La situació, malgrat haver estat dura, acabarà enfortint-los. Tot i les comprensives paraules dels pares a l'Antoni, referides a la qüestió de la Carme i la seva tieta, la carta que feren arribar a la jove no fou especialment conciliadora. Malauradament, no ha arribat a les meves mans i no ha pogut ésser objecte d'estudi però, en canvi, sí dispo de la següent carta que l'Enriqueta féu arribar a la seva cunyada. En aquesta, la germana de l'Antoni intenta evitar una enemistat amb la jove: després d'haver llegit la primera carta, la Carme s'enfurismà i li assegurà que mai no podria oblidar el dolor que l'Enriqueta li havia causat. El principal retret de la germana del presoner és la manca de correspondència a l'Antoni, motiu pel qual el captiu acostuma a mostrar-se insatisfet. L'Enriqueta assegura que la Carme és la persona que més fàcilment pot fer-lo feliç, i hauria de procurar satisfer-lo. Tan sols pretén tancar el malentès i li recomana que es comporti adequadament amb el seu germà per tal de guanyar-se l'estima dels Casademont Duran³⁸.

El bon ritme de correspondència que adoptà la Carme poc després de l'incident que tants maldecaps els causà arriba ben aviat a la seva fi. L'estat d'humor de l'Antoni depèn del temps, les distraccions, la feina, les notícies dels pares i de la Carme, així com de les seves pròpies reflexions. En una carta a Figueres³⁹, Casademont demana que manifestin a la jove el seu disgust per haver trencat la promesa de correspondència freqüent. En aquesta ocasió, no tenim constància d'un enfrontament familiar i, per tant, suposem que no es produí.

³⁸ Carta 103: Figueres, 2 de setembre de 1949

³⁹ Carta 106: Burgos, 16 de setembre de 1949

El Consell Suprem de Justícia Militar demanà informes per tal de revisar l'error dels dos anys afegits a la condemna del captiu. L'Antoni, en efecte, s'il·lusionà i procurà que des de Figueres s'hi avesessin. L'advocat de Casademont, el senyor Rojas, hauria de fer les gestions pertinents a fi de reduir la condemna i permetre-li retornar a casa per a les properes fires de maig. L'Antoni escriu a la Carme tot explicant-li-ho i exclamant que en un període de tan sols set mesos i mig probablement podria estrènyer-la en els seus braços⁴⁰.

Des de la seva reclusió, Casademont procura mantenir els éssers estimats, en especial la Carme, al corrent dels canvis en la seva aparença externa, tot enviant-los retrats, dibuixos i fotografies. Després de dos anys de reclusió, l'Antoni es manté saludable, àgil i dinàmic. Pesa uns seixanta quilograms, pren una dutxa diària malgrat les baixes temperatures i continua la tasca docent a l'escola del centre penitenciari. No tan sols s'interessa pel seu propi aspecte, sinó que també insisteix en assabentar-se de tot allò que giri al voltant de la seva estimada, doncs aquesta esdevé el seu únic món, l'eix central de la seva monòtona existència. Durant la Festa Major, la jove pateix del fetge i li ho explica al seu promès. L'Antoni comenta que s'entrena tot dansant sardanes per als companys de la presó, i a aquests, que no n'havien vist mai abans, els sembla una tradició divertida i ben curiosa⁴¹. Casademont assegura que l'afecció del fetge deu haver estat produïda pel sobreesforç de la Carme, doncs havia procurat acabar ràpidament les tasques encomanades pels senyors Llasera i, d'aquesta manera, assistir a tots els festivals organitzats amb motiu de la Festa Major. També proposa una altra explicació: la Carme podria haver pres alguna beguda alcohòlica, ja que és el fetge qui en pateix els efectes.

La dona segons Casademont no ha de preocupar-se pel seu pes. La Carme pesa molts quilograms, però el seu promès li recomana no angoixar-se, ha d'estar-ne satisfeta sempre i quan no es vegi perjudicada la famosa "línia" que tota dona desitja mantenir. Això sí, hi ha certs aspectes que rebutja, com ara la cadeneta que duia la Carme penjada al coll en una fotografia que li envià.

Les normes i reglamentacions canviaren tot sovint durant aquells primers anys en els quals Franco procurà consolidar la seva autoritat arreu de l'estat espanyol. Les presons no en foren una excepció; Casademont comenta, en diverses ocasions, canvis pel que fa a la correspondència. L'Antoni explica als pares i l'Enriqueta que tan sols li és permès enviar

⁴⁰ Carta 104: Burgos, 9 de setembre de 1949

⁴¹ Carta 105: Burgos, 11 de setembre de 1949

quatre targetes i dues cartes al mes⁴². El presoner procurà repartir-les equitativament entre la família de Figueres i la seva enamorada, que vivia a Barcelona. Malgrat tot, sembla ser que aquests s'intercanviaven les cartes a fi de mantenir-se informats.

El dia 26 de desembre, l'Antoni Casademont comunica a la seva promesa que ben aviat gaudirà de la llibertat: tal com apareix al BOE, el Decret d'Indult també l'inclou a ell malgrat ja se li hagués descomptat una quarta part de la condemna amb motiu d'un altre decret de l'any 1947. Formula la instància que sol·licita l'indult i tan sols li resta esperar que li sigui concedit; en cas de rebre els papers corresponents sabrien, tot i que de manera aproximada, la data de la sortida de Casademont. No convé impacientar-se, ja que no és possible que l'alliberin abans del mes d'abril. De fet, el dia 3 d'abril l'Enriqueta explica a la seva cunyada Carme que encara no han tingut notícies referides a l'indult i és probable que l'Antoni no pugui acompanyar-los per les fires i festes de la Santa Creu⁴³. De tota manera, esperar uns mesos és ben poc per a algú que, com l'Antoni, ja ha patit un llarg empresonament. El Nadal de 1949 a Burgos fou esplèndid, assolellat i alegre; l'Antoni menjà abundantment i, pel dia de reis, autoritzaren la visita dels fills dels presoners, els quals els ensenyaren a ballar "La Raspa", una dansa d'origen mexicà similar a les sardanes. Els infants ompliren de joia el centre penitenciari amb la seva joventut i vitalitat. Així doncs, l'Antoni fou conscient que l'any nou es presentava com a portador de la felicitat venidora. Casademont mai no perdé l'esperança, tot imaginant que cada nou any podria retrobar-se amb la seva família. És cert que no guanyà la loteria que la Carme li comprà, però la llibertat seria, sense cap dubte, el major regal que li poguessin haver ofert.

Els fidels amics de l'Antoni, Carles i Garau, es dediquen a vendre al major articles de bijuteria. L'Antoni no dubtà en participar-hi, tot proposant-los objectes que ell mateix podia elaborar des de la presó, com ara ramets i arracades. Féu un mostrari i es dedicà exclusivament a l'elaboració d'arracades, que costaven unes dues pessetes i mitja. L'Antoni en preparava unes deu dotzenes per setmana. Cal tenir en compte que el clima a Burgos era molt rigorós i ben sovint se'n queixava, afirmant que no podia mantenir-se immòbil durant llargs períodes per evitar congelar-se. La salut se'n ressentia, doncs no podia recuperar-se de les afeccions de la mateixa manera que si hagués estat enllitat a casa. *El viento es cortante, el agua y la nieve caen con frecuencia, aunque por suerte y hasta la fecha, la nieve no ha cuajado. Estoy pasando un catarro bastante fuerte y no puedo quitármelo de encima ni con inyecciones, pues cansado de toser, sonarme, escupir y tener*

⁴² Carta 110: Burgos, 7 d'octubre de 1949

⁴³ Carta 127: Figueres, 3 d'abril de 1950

*la voz ronca, ahora me ponen unas inyecciones a ver si de una vez puedo acabar con estas molestias. Lo malo es no tener las facilidades de cuando se está en casa, donde pronto se cura esto*⁴⁴.

Salvador Sanesteban Celestino i Jaume Colomer Calvet són dos grans amics de Casademont, tot sovint esmentats en la correspondència, que apareixen també en la sentència del Consell de Burgos, per la qual l'Antoni fou empresonat. Ells també foren sentenciats i hagueren de patir presó. Al mes de desembre de 1949 Colomer quedà en llibertat i Casademont ho celebrà, malgrat encara estar complint condemna. En Jaume Colomer no podia anar a Barcelona, i l'Antoni explica a la seva enamorada que, en cas d'ésser posat en llibertat, ell tampoc no podria fer-ho. Proposa que els pares busquin un fiador per poder instal·lar-se a Girona, la ciutat més propera a la capital catalana, per tenir la Carme ben a prop i plantejar de nou el futur. La Companyia d'assegurances li havia garantit la feina quan sortís de la presó, i també li havia ofert la possibilitat de traslladar-se allà on fos convenient⁴⁵.

La Carme comunica al seu estimat una notícia desconcertant: el seu fidel amic Carles Sábata Cid, pare de la fillola de Casademont, es disposa a marxar a l'estranger amb tota la seva família⁴⁶. L'Antoni els desitja sort i prosperitat, i espera poder acomiadar-se'n, en especial de la petita Mari Carmen. Era al taller d'aquest on Casademont enviava la correspondència per a la seva promesa, i li recorda que haurà d'indicar-li la nova direcció. També tenia a casa d'en Carles diversos mobles que calgué traslladar. Dos mesos després, Casademont rep una carta del seu amic en la qual li comunica que marxa a Brasil el dia 22 d'abril, però entenem que la família no l'acompanyarà en el viatge, doncs l'Antoni comenta el retrobament amb aquests⁴⁷. Està convençut que la seva gran amistat i estimació no canviarà mai tot i la distància que els separi. En Carles li envia un paquet de Pasqua a fi de acomiadar-se del nostre captiu. El dia 6 d'abril, l'Antoni escriu a la Carme i descobrim la nova direcció, *Domicili del senyor Llasera, Carrer Olzinellas nº61, 1ª, Barcelona*. Ara les cartes són enviades al senyor Llasera, cap de la jove.

Un dels assumptes principals en aquestes darreres cartes de l'Antoni és el negoci que duia a terme des de la presó amb Garau. Detalla a la Carme els costos d'enviar el material, les

⁴⁴ Carta 118: Burgos, 4 de gener de 1950

⁴⁵ Carta 116: Burgos, 11 de desembre de 1949

⁴⁶ Carta 122: Burgos, 22 de febrer de 1950

⁴⁷ Carta 126: Burgos, 2 d'abril de 1950

quantitats, els mostraris, com s'enviaran els articles... Està interessat en començar a fabricar ben aviat per disposar d'una gran quantitat de productes emmagatzemats. La producció es centra en ramets, arracades, diademes i avions d'alumini. Casademont procura rebaixar el preu dels articles a fi d'aconseguir una major rendibilitat del negoci. Sembla ser que l'Antoni aconseguí l'ajuda de diversos companys de la presó pel que fa a l'elaboració dels articles. Així doncs, el retard en les comandes es podia deure a la malaltia d'un presoner.

Malauradament, tan sols poden escriure-li familiars directes; Garau no pot fer-ho. Per tal de burlar les restriccions, Casademont explica a la Carme l'engany que Garau hauria d'utilitzar a fi de comunicar-se amb ell: *Dile que él (Garau) no me escriba ya que aunque es nuestro cuñado, no me entregarían las cartas, pero si escribe su esposa, siendo hermana nuestra, entonces sí me la pueden entregar.* L'Enriqueta, germana de l'Antoni, està soltera, per tant Casademont no era familiar de Garau.

Sorprenentment descobrim, entre aquesta muntanya de cartes groguenques, un aspecte curiós, un detall que despertarà l'atenció del lector: Casademont probablement conegués el gran Joan Segarra i Iracheta, capità del "Barça de les Cinc Copes" i del "Barça d'Helenio Herrera", un dels millors jugadors en la història del club, així com a Diego (suposem que també fou un jugador del Barça, però no l'he pogut identificar). L'Antoni esmenta el cognom Segarra i celebra les seves fites futbolístiques, les quals apareixen en els diaris esportius de l'època⁴⁸. Per aquest motiu, i tenint en compte que els èxits del futbolista daten de la dècada dels cinquanta, imaginem que es tracta de Joan Segarra i Iracheta.

Amb motiu de la seva afonia i la ja propera llibertat, Casademont fou substituït a l'Escola. Com ja s'ha comentat anteriorment, a principis d'abril encara no havien rebut notícies referides a l'indult i la reducció de condemna. Els pares li comuniquen, però, que l'advocat, el senyor Rojas, els explicà que ja s'havia signat la conformitat a l'indult; de tota manera, no convé entusiasmar-se degut a la incertesa de les gestions. Casademont, a diferència del que succeïa en les primeres cartes, ja no s'emociona en conèixer bones notícies. La vida l'ha sacsejat fins arribar a comprendre que convé evitar decebre's, refrenar la seva impaciència.

Les festes de la Santa Creu són celebrades pels Casademont amb certa malenconia, ja que l'Antoni finalment no ha sortit en llibertat tal com esperaven. Aquest descobreix que la Companyia d'assegurances no vol comprometre's a assegurar-li feina amb bon sou, però

⁴⁸ Carta 124: Burgos, 14 de març de 1950

confia que tan bon punt surti de la presó els convencerà mitjançant la seva laboriositat i aconseguirà uns generosos ingressos. A finals de maig foren diversos els companys que sortiren de la presó. Casademont explica que s'acostumava a atorgar la llibertat cada dos diumenges, ja que les propostes sortien dues vegades al mes, els dies tretze i vint-i-tres. Així doncs, si no ets proposat el dia tretze, tan sols et resta esperar fins el dia vint-i-tres o bé confiar que et proposin el proper mes. Alguns dels companys alliberats accediren a ajudar-lo des de Madrid tot efectuant diverses gestions per facilitar-li els documents pertinents⁴⁹.

El dia tretze de juny, sant del nostre presoner, l'Antoni segueix captiu. El vint-i-tres de juny, l'aniversari de la Carme, l'Antoni segueix captiu. Els papers segueixen sense arribar i ningú es digna a contestar les cartes de l'Enriqueta; la situació comença a perllongar-se excessivament.

L'Antoni cerca pis tot i ignorar la data de la seva sortida, i proposa a la família que parli amb els pares d'en Jaume; són grans i volen anar a viure amb el seu fill. Deixarien la casa buida i potser voldrien que alguna persona de confiança se'n fes càrrec i els pagués un lloguer. Sembla ser, però, que aquests no volgueren abandonar el pis. L'Antoni recomanà a la família mantenir una bona relació amb aquests per si decidissin canviar d'opinió.

Finalment, Casademont s'assabenta de la imminència de la llibertat i ho comunica als pares, així com a la Carme, mitjançant un telegrama. La jove, però, no s'ha posat en contacte amb ell després de tres dies per tal de manifestar la seva felicitat. L'Antoni, desenganyat i decebut, descriu una carta a la seva estimada tot expressant el seu enuig⁵⁰. El presoner espera una contestació immediata, la qual podrà rebre fins els dies quatre o cinc de juliol.

Calgué esperar la celebració del Consell de Ministres per confirmar la data de la llibertat. De tota manera, Casademont recomana a la seva promesa que li enviï un telegrama amb la direcció de Sant Cugat, ja que si gaudís de la llibertat durant la setmana compresa entre els dies nou i setze, li ho faria saber sense demora. Les cartes arribaven certament tard en comparació amb els telegrams. L'Antoni no ofereix a la Carme la possibilitat de continuar treballant per als Llasera, la seva obligació és recomanar-los trobar una altra noia que els serveixi. Malgrat això, l'Antoni considera convenient mantenir una bona relació amb el matrimoni perquè porten negocis i, en cas de necessitat, podrien facilitar-los amistats influents o bé oferir oportunitats laborals a Casademont.

⁴⁹ Carta 135: Burgos, 28 de maig de 1950

⁵⁰ Carta 139: Burgos, 29 de juny de 1950

Els pares i l'Enriqueta acolliren la Mari Carmen, fillola de l'Antoni, a Figueres. Els Casademont procuraren satisfer-la i engreixar-la; la família desitja rebre'l a Barcelona, però temen que la Mari Carmen vegi la seva mare, la Teresina, muller de Carles Sábat, i es negui a tornar a Figueres. Finalment tots es desplaçaren a la capital catalana per rebre l'Antoni afectuosament, ja que la fillola accedí a retornar amb els Casademont malgrat retrobar-se amb la mare⁵¹.

Dos telegrams enviats a la Carme des de Burgos són l'últim testimoni de l'empresonament de l'Antoni. Aquests tres anys de reclusió finiren amb l'arribada de Casademont a l'Estació del Nord un dimarts a les deu del matí. La correspondència arriba ben aviat a la seva fi, però la importància d'aquesta rau en el fet de permetre'ns comprendre els sentiments de l'Antoni i la seva estimada després d'una dura experiència i, alhora, decisiva prova d'amor i fidelitat. El retorn al món exterior fou difícil d'assimilar per al captiu. Després d'haver anhelat la llibertat, la felicitat, tot li resulta un simple engany de la imaginació, una al·lucinació que s'esvairà en qualsevol instant. La felicitat es confon amb la tristesa, *igual que una noche oscura rasgada por cegadores chispazos de rayos destructores*⁵².

El nostre protagonista hagué de presentar-se mensualment a la policia i utilitzà els vals de transeünt fins que posaren a la seva disposició la Cartilla d'Abastiments. Recomana a la seva promesa que no utilitzi les cartilles velles perquè les autoritats no se n'adonin que disposen d'unes altres⁵³. L'Antoni s'instal·la a Girona i espera el retorn de la seva promesa de la casa dels Llasera a fi de traçar, junts, el futur.

Els Casademont no semblen satisfets de la decisió del seu fill, que es manté ferm en el seu compromís amb la Carme, però tampoc no s'hi oposen. Tot i haver rebut certes "referències desagradables" pel que fa a la jove, tan sols desitgen la felicitat de l'Antoni i comprenen que la necessiti per a sentir-se complet. Les paraules de penediment i dolor de la Carme són sinceres, desitja recuperar l'afecte que perdé amb el seu passat abandonament i restablir la mútua confiança. Probablement la reticència dels Casademont a acollir la Carme novament es degué a la seva indiferència durant l'empresonament de l'Antoni, la tardança en escriure i el continu patiment del captiu en no rebre les cartes anhelades.

⁵¹ Carta 142: Figueres, 6 de juliol de 1950

⁵² Carta 147: Girona, 19 de juliol de 1950

⁵³ Carta 148: Girona, 20 de juliol de 1950

Nadal de 1950, l'Antoni Casademont i la Carme ja han reprès la vida i celebren les festivitats. En un indret llunyà, concretament a Sao Paulo, algú els recorda amb joia i tendresa i els envia una felicitació nadalenca. A la cara posterior de la postal hi ha unes lletres impreses en brasiler: *Seja vosso Natal dos mais felizes e o Ano novo dos mais prósperos!* Carles Sábata espera poder abraçar el matrimoni algun dia i recorda a l'Antoni que a Brasil hi té un vertader germà que, sorprenentment, no l'oblida⁵⁴.

⁵⁴ Carta 149: Sao Paulo, 25 de desembre de 1950

5 REINSERCIÓ SOCIAL DE L'ANTONI CASADEMONT A PARTIR DEL TESTIMONI ORAL

Després de conèixer les peripècies d'aquest nostre heroi durant l'empresonament a Burgos, la correspondència arriba a la seva fi i el relat no pot ésser continuat. No podia permetre'm concloure la història en aquest punt, havia de traçar una breu aproximació a la reinserció social del proscrit, conèixer les conseqüències que tingué tant per a ell com per a la seva família el fet d'estar "marcat" pel règim franquista. L'Antoni i la Carme, la seva muller, eren morts; quina altra via, deixant de banda l'entrevista, podia permetre'm assolir el meu objectiu? Així doncs, amb el suport del meu tutor, vaig localitzar tres individus idonis per a completar la història mitjançant el testimoni oral. Aquests foren l'Enric Pujol, l'Albert Blasco i la Carme Casademont.

Malgrat tan sols m'hagués proposat dibuixar l'esbòs de l'Antoni alliberat, allò que vaig aconseguir fou molt més humà i valuós. El fet que l'Enric i la Carme formessin part de la família del personatge fou clau, doncs el seu testimoni posà l'èmfasi en l'aspecte més personal i emotiu.

L'**Albert Blasco** és l'actual director del centre d'educació infantil i primària Joaquim Cusí. Es tracta d'un home de cinquanta-cinc anys que fou militant de d'Esquerra Unida i Alternativa. El testimoni d'aquest entrevistat constitueix una peça clau per tal de comprendre la faceta política de Casademont. L'any 1993, l'Albert Blasco coneix l'Antoni i mantenen una estreta amistat fins a la mort d'aquest. Entre els anys 1978 (o 1979, Blasco no ho recorda amb exactitud) i 1981, l'Antoni fou regidor a l'ajuntament de Figueres, però a la segona legislatura no obtenen cap regidor en les eleccions. Aquest fet afectà profundament Casademont i desitjà alliberar-se del pes que suposava haver fracassat. Així doncs, l'Antoni s'obsessionà en trobar algú a qui traspasar el relleu. L'escollit fou Blasco, que estigué a l'ajuntament entre els anys 1995 i 1999. El nostre protagonista fou feliç en trobar un successor i li deixà un marge total de maniobra, no condicionà les seves actuacions polítiques.

L'Albert defineix l'Antoni com un home pragmàtic, mai no mirava enrere i rarament explicava batalletes. Estava molt enfeinat amb la tasca política i s'hi dedicava en cor i ànima. Malgrat els anys d'amistat entre aquests dos homes, l'Antoni tan sols li explicà dues anècdotes del seu passat. En primer lloc, el tiroteig l'any 1937 d'una banda a l'altra del carrer Lasauca (durant la Guerra Civil, anomenat carrer Lina Odena en honor d'una milicià barcelonesa que morí al front). El segon record de Casademont consistia en haver vist caure els seus companys als camps de concentració, devorats pels paràsits.

Als darrers anys de la seva vida, el garatge de l'Antoni fou la sala de reunions per al partit (es tractava llavors d'IC, Iniciativa per Catalunya), doncs ningú no els donava suport. Havien estat rebutjats políticament, considerats trànsfugues per haver abandonat l'anterior partit al qual pertanyien. La campanya del 1999 es dugué a terme gràcies al garatge de Casademont. La seva gran il·lusió era comprar un local per deixar-lo en llegat a les esquerres. L'Albert, però, el convencé de no fer-ho: no era prudent degut a les dissensions internes i les divisions freqüents.

Poc després de la mort de l'Antoni, la seva dona fou portada a la llar de jubilats de Castelló d'Empúries. Havia quedat profundament afectada i ja no es valia per sí mateixa. Anys més tard, també ella morí. L'Antoni, per a l'Albert, fou un autèntic heroi, doncs mantingué les seves conviccions en tot moment i mai no es va corrompre. La Carme Armengol, però, és considerada per l'Albert Blasco tant o més heroïna que el seu marit. Aquest admira l'enteresa de les dones que van ser fidels a la seva relació amb homes captius, malgrat la pressió social que això comportava (cal recordar que eren "rojos").

Quan l'Antoni sortí de la presó, es dedicà a la venda de bijuteria. L'Albert no està del tot segur si es dedicava a anar pels mercats o si, també, era un majorista dedicat a la compra i venda d'aquests articles. Uns anys més tard, obrí una gestoria al carrer Vilafant, doncs l'única ocupació que podia aconseguir amb els seus antecedents era la del món de les assegurances. Malgrat treballar a la gestoria, continuà el negoci de la bijuteria. L'Albert recorda haver arribat a utilitzar com a seu del partit en època d'eleccions la gestoria de l'Antoni. Casademont sempre assistia a les reunions, era participatiu i tenia les idees molt clares. Disposava d'una gran voluntat i principis, era una persona de gran carisma, tot i no gaudir d'una preparació específica de caire legal o de les interioritats de la gestió municipal. Va fer, sobre tot, d'enllaç entre la República i la nova democràcia.

Blasco admira profundament l'Antoni per la integritat de la seva persona i per la seva capacitat de lluita incansable; fou capaç de renunciar a la seva felicitat per tal de defensar els seus ideals. L'Albert somriu tot recordant les dues frases que l'Antoni repetia constantment. "ETA és el PP" (segons l'Albert, l'ETA és utilitzada com a justificació de les restriccions democràtiques de la dreta) i "Un cop més, hem de triar entre pet i merda" (l'Albert comparteix amb l'Antoni la idea que les esquerres sempre han de triar entre opcions nefastes).

Blasco afirma que Casademont coneixia la "màfia de famílies catalanes benestants pseudoesquerranes" i relata una ocasió en què això els resultà profitós. El partit no tenia liquiditat per a la campanya de 1995, els resultava impossible sortir endavant. L'Albert es trobà un dia l'Antoni al cafè París a un acte privat de la Fundació Dalí, i Casademont li

presentà un alt executiu de "la Caixa". De sobte, es féu amb un xec de 170.000 pessetes, gràcies al qual la campanya tingué èxit.

Casademont es caracteritza per la seva disciplina, no només de partit, sinó vital. Tant ell com la Carme eren extremadament disciplinats, disposats a esperar-se i sacrificar la seva relació i la seva família per la lluita de l'Antoni. Aquest tenia una gran convicció estalinista i l'ambient burgès figuerenc el considerava un ésser anecdòtic, un anacronisme per a la seva època. El recolzaven perquè "formava part del paisatge". L'existència d'algú amb les idees de l'Antoni en la vida política figuerenca proporcionava legitimitat democràtica als altres i, per tant, el toleraven. El deixaven parlar a l'ajuntament, però no se'l tenia en consideració; era un residu del passat.

L'Enric Pujol Casademont és fill de l'Enriqueta Casademont, és a dir, nebot de l'Antoni. Fou qui em proporcionà el material, i novament s'ofereix a parlar-nos de la figura de l'oncle. Es tracta d'un historiador i periodista de cinquanta-quatre anys, també antic militant comunista i ara afiliat a ERC. S'interessà per la política en la mateixa època que ho féu el seu oncle. L'Antoni no va influenciar-lo gens ni mica, ja que l'Enric no va ésser conscient de la història i el passat del seu oncle fins molts anys després; tan sols havia rebut la faceta familiar i tot sovint discutia amb ell perquè considerava que les seves idees eren antiquades: els temps havien canviat i el comunisme havia evolucionat. L'Antoni continuava aferrat al comunisme soviètic i als ideals pels quals havia lluitat durant la seva joventut. L'Enric comenta amb nostàlgia el moment en què va descobrir qui havia estat el seu oncle, aquell instant en què compregué l'heroïsmes del tiet i les raons que el conduïen a defensar allò que ell no compartia.

L'Enric recorda el seu oncle com a un home treballador, tossut, geniüt, altruista, generós, conseqüent amb les pròpies idees i profundament íntegre. La relació que l'Antoni mantenia amb la seva germana Enriqueta, era molt estreta; la mare de l'Enric tenia una molt bona opinió pel que fa a l'Antoni, i el seu nebot comenta que, probablement, la figura de Casademont en l'àmbit familiar s'hagi idealitzat. La seva faceta política, però, restaria amagada durant bona part de la seva vida i l'Antoni fou un desconegut per als seus tres fills en l'intent de protegir-los, tot refugiant-se en la por i el silenci. Després de molts anys de silenci, el nostre heroi es reincorpora a la vida política i els seus familiars acabaran assabentant-se del passat de l'Antoni. Aquestes llunyanes vivències van influir en la seva activitat política posterior, doncs va suposar una continuïtat després de la repressió i la dictadura. L'alliberament del propi passat es va dur a terme, segons l'Enric, durant les tardes en les quals aquest relatava les seves obscures vivències al Fernando Aísa.

El pare de l'Antoni pertanyia a la Confederació Nacional del Treball, una unió de sindicats

d'ideologia anarquista. L'Enriqueta havia estat empresonada per haver pertangut a les Joventuts Socialistes Unificades. Així doncs, la família Casademont tenia una activa trajectòria pel que fa a la vida política, en concret als sectors esquerrans. Per a l'Antoni, els anarquistes eren antiquats. Ell era comunista i republicà. L'Antoni és la màxima expressió del jacobinisme millor entès. El seu model d'estat era la Unió Soviètica i la seva disciplina i autoexigència ratllaven l'estalinisme. En cap moment no es va corrompre ni va canviar la seva orientació política. Segons el seu nebot, l'Antoni respon al tipus de persona preocupada per la llibertat, la justícia social i la cultura; la història de l'Antoni té un cert component heroic degut a la recerca constant d'un canvi en la societat. L'Enric proposa el seu oncle com a model per a les generacions venidores, doncs representa la defensa de les pròpies idees en situacions extremes. Pujol considera que la ideologia i la recerca de la justícia haurien de prevaldre per damunt de les nostres ambicions personals.

Els familiars de l'Antoni el recorden com a algú pensatiu, reflexiu, dedicat a la tasca intel·lectual i l'escriptura. I és que probablement concebés la cultura com a mitjà de conquesta social. La seva gran frustració fou no haver desenvolupat cap obra literària. La seva gran vocació pedagògica també quedà frustrada amb motiu de la Guerra Civil i no pogué dedicar-se professionalment a l'ensenyament. De ben jove, l'Antoni escrivia a la revista del seu institut sota el pseudònim "Brunzit".

L'Antoni Casademont, tal com també comentà l'Albert Blasco, va ésser majorista. Es va dedicar a la bijuteria; tenia el magatzem rere el despatx i venia els articles a diverses botigues. La seva filla gran, la Carme, va estudiar per tal de continuar treballant a la "Gestoria Casademont". Malauradament, la gestoria tancà no fa pas massa temps.

L'historiador i periodista conclou l'entrevista tot posant l'èmfasi en la vàlua de la correspondència que em confià. L'estudi de les cartes privades és una bona eina per tal de conèixer diversos aspectes des d'un àmbit personal i subjectiu; l'estudi de la correspondència de Casademont és, contràriament, complex i incert, doncs l'Antoni hagué de recórrer a un llenguatge xifrat que nosaltres desconeixem a fi de fer arribar certa informació als éssers estimats tot burlant la censura. Segons l'Enric, és una bella tasca que pot apropar-nos al testimoni d'un proscrit.

La darrera entrevistada fou la **Carme Casademont Armengol**, filla gran de l'Antoni. M'explicà que naixé l'any 1951 a Figueres, és a dir, un any després que el seu pare fos alliberat de la presó de Burgos i es casés amb la seva estimada. Així doncs, tan bon punt es casaren, l'Antoni i la seva muller retornaren a la ciutat natal del nostre protagonista, Figueres. Malgrat la Carme Casademont no cregués poder-me proporcionar cap informació rellevant, el seu testimoni permet comprendre la por i el silenci d'un individu que procurà

educar els seus fills en uns valors censurats pel totalitarisme imperant en l'Espanya de la postguerra.

La Carme em rebé a casa seva i fou una trobada molt agradable degut a la seva hospitalitat i simpatia. Afirma que el seu pare és tot un desconegut per a ella, ja que mai no li explicà res del seu passat i s'assabentà de tota la història amb motiu de la separata dels *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, escrita per Fernando Aísa. Encara ara se sent profundament afectada per la mort del seu pare el 24 de desembre del 2000 i tem conèixer la veritat sobre l'Antoni, tem llegir la correspondència de Casademont malgrat estigui decidida a fer-ho tard o d'hora. Era conscient que el passat del seu pare fou dur i tabú per a la família, però el que més la impactà fou descobrir que aquell que el delatà i féu que l'engarjolessin fos un oncle de l'Antoni.

La filla del nostre heroi admira profundament el seu pare, doncs fou un home profundament compromès amb la societat que procurava fomentar la cultura als seus fills. El recorda com a algú molt bonadós, i explica que ben sovint deixava diners a persones de la ciutat que mai no els hi van retornar; amb tot, ell continuava parlant-los afablement sense reclamar-los res. Era també molt treballador i sempre estava enfeinat, sovint arribava tard i amb prou feines el veien a casa. Això sí, la Carme i els seus dos germans mai no foren bons estudiants i temien el moment de lliurar les notes al pare.

La mare tingué també una vida difícil. Quan tan sols era una nena perdé els pares i hagué de marxar a viure a Barcelona amb les seves cosines; fou allà on s'enamorà de l'Antoni, que tenia deu anys més que ella. La Carme Casademont considera la seva mare una altra víctima de la repressió i el franquisme, doncs les seves expectatives quedaren truncades fins que el seu estimat sortí de la presó. La mare tampoc no li parlà de l'empresonament de l'Antoni, i una servidora li explica que treballà a casa dels Llasera entre els anys 1947 i 1950 tot tenint cura de la llar i la canalla.

L'Antoni Casademont mai no parlà del seu passat en un intent de protegir els seus fills del règim franquista, es refugià en la por i el silenci. La Carme encara recorda diverses anècdotes que abans no comprenia, però que reflecteixen clarament la ideologia de Casademont i la seva profunda oposició al franquisme. Cada diumenge, el pare l'acompanyava al cinema i quan el NO-DO era presentat abandonava la sala amb l'excusa d'haver de comprar llamins o anar al lavabo. La televisió arribà molt tard a casa dels Casademont Armengol: l'Antoni considerava que el telenotícies era una gran mentida. El dia que Franco visità les escoles figuerenques, no deixà els fills sortir de casa; probablement es tractés d'una qüestió de dignitat, però també d'un intent de protegir els éssers estimats. La

Carme comenta haver hagut d'alçar la mà i cantar el *Cara al sol* a l'escola. El pare tampoc no era creient i fins i tot en ocasions assenyalades rebutjava entrar a l'església.

Era certament algú popular que gaudia d'amistats influents. Tan bon punt se sabia que algun dirigent franquista visitaria Figueres, alguns amics partidaris del règim li "recomanaven" que marxés de la ciutat. L'Ernest Vila del PP el convidà a casa seva durant el Cop d'Estat de 1981 a fi de protegir-lo en cas que la situació empitjorés. L'Antoni afirmava haver rebut més suport dels sectors dretans que de l'esquerra en els moments més difícils. Fins i tot havia estat convidat a formar part de diversos partits polítics diferents del PSUC, al qual l'Antoni pertanyia, degut al seu carisma.

L'Antoni Casademont fou elegit president del Casal de la Gent Gran per votació democràtica en dues ocasions.

La Carme considera que el gran orgull del seu pare fou que el seu nebot, l'Enric Pujol, es dedicés a la política. Els seus fills no van voler cursar estudis universitaris tal com ell hagués desitjat, i tampoc no es van interessar per la política. Segons la seva filla, l'Antoni vivia per a la política, en gaudia i l'anteposava a qualsevol altra obligació. No considera que cometés cap bogeria en tornar-s'hi a dedicar després de l'experiència soferta, es limità a lluitar per allò en què creia i la Carme l'admira. Allò que més afectà Casademont fou que els joves, l'Enric i els seus amics, abandonessin el PSUC —havent estat membres de les Joventuts Comunistes!— i s'orientessin vers l'independentisme. Per a l'Antoni es tractava d'una gran traïció i acostumava a retreure-li-ho al nebot.

Pel que fa a la qüestió del negoci de la bijuteria, la Carme explica que es tractava d'un secret familiar que ningú podia descobrir. L'Antoni era majorista, comprava les mercaderies a la fàbrica i les venia a les botigues figuerenques. Això suposava un sobresou important, però havia d'ésser mantingut ocult, ja que, d'altra banda, els clients de la Companyia d'Assegurances voldrien comprar-li els articles a preu de cost i ningú no els adquiriria a la botiga. Casademont era conscient de la importància d'aconterar sempre el client.

Finalment, la filla de Casademont comenta la influència que el pare tingué en ella pel que fa al món de les assegurances. La Carme no volgué anar a la universitat i decidí treballar per al pare a l'Agència Casademont, la qual tanca el 25 de febrer de 2012 amb motiu de la jubilació d'aquesta a l'edat de seixanta-tres.

6 CONCLUSIONS

He d'admetre que, quan el tutor em va proposar el tema per al treball, vaig vacil·lar, ja que no sabia absolutament res del franquisme ni de la situació penitenciària espanyola durant aquests anys. Això es deu a la meua inicial manca d'interès, però també al fet que molts dels joves conequem el nazisme alemany infinitament millor que el feixisme de Franco. El nazisme ha estat més divulgat, el genocidi és conegut per qualsevol estudiant arreu del món, però el franquisme sembla haver quedat camuflat, relegat a l'oblit, com si procuréssim evitar-ne la difusió. I és que la barbàrie franquista a Espanya és prou important com per a ésser estudiada en profunditat, però no ha estat així. En els darrers anys, han proliferat estudis històrics que pretenen recuperar la memòria del que succeí durant la Guerra Civil i la dictadura; recuperar la memòria històrica d'un grup humà és essencial a fi d'evitar que els errors del passat tornin a ésser comesos.

La vida d'un comunista o republicà a les presons franquistes era gairebé la mort. El sistema era arbitrari i mai no sabien quan seria celebrat l'esperat Consell de Guerra. Se'ls acusava sovint injustament i els advocats d'ofici exercien una funció merament representativa, doncs acostumaven a mancar de la preparació necessària i tothom era conscient d'allò que sentenciaria el jutge. Aquell qui jutjà l'Antoni i el condemnà a vuit anys d'empresonament a Burgos era un jove estudiant de medicina. Per a més inri, un error administratiu que avui dia ens pot semblar intolerable el condemnà a dos anys de més. Aquest panorama caòtic, desconcertant, és el que regia el destí de tots aquells que no compartien la ideologia feixista.

Pel que fa a l'indult, l'Antoni i la seva família efectuaren les gestions pertinents a fi de conèixer si el presoner s'hi podria acollir, però les cartes de l'Enriqueta no foren respostes. És que el futur d'un germà captiu no mereixia cap consideració? És que una vida truncada, tot parafrasejant Thais Becerra, per la guerra i el règim vencedor no mereixia cap respecte? Els presoners eren tractats per les autoritats de manera infrahumana, la correspondència de l'Antoni posa de manifest la necessitat d'ésser abastit des de casa seva o rebre el gir postal per a tal de no morir de fam.

La censura condicionava la correspondència dels interns i, per aquest motiu, l'estudi de cartes probablement "xifrades" és certament complex. De tota manera, les cartes eren l'única via d'unió entre famílies i presoners, però ni tan sols això era important per al règim. Les cartes i els paquets es perdien tot sovint, desapareixien sense que ningú oferís cap explicació. L'Antoni remarca en cada carta tot allò que ha rebut a fi d'assabentar-se si alguna cosa s'ha "extraviat".

Un aspecte que em resulta especialment indignant és que els alliberats no poguessin escollir la ciutat on refer la vida. L'Antoni n'és conscient, i tan ell com la Carme hauran d'abandonar Barcelona i instal·lar-se a Figueres; la capital catalana quedava estrictament prohibida. Quin n'era el motiu? Potser els feixistes consideressin difícil la tasca de controlar els desafectes en una ciutat gran, on podrien entrar en contacte amb altres comunistes.

La divisió d'un estat en dos bàndols clarament diferenciats, un vencedor i un vençut, destruí famílies i vides. Convé que recordem les delacions familiars, ja que Casademont fou venut als franquistes pel seu propi oncle, que inventà tot un seguit de calúmnies per apropar-se al bàndol triomfador. Els deladors anteposaven el propi interès a la felicitat dels altres, que tot sovint eren persones que coneixien a la perfecció, veïns, familiars o amics. Encara avui dia hi ha famílies enfrontades per rancúnies que naixeren en aquells temps.

Finalment, però, després d'haver comprès tots aquests aspectes, m'admira el descobrir que bona part dels presoners polítics es mantingueren fidels a si mateixos i als companys de captiveri. Pot resultar difícil comprendre els motius que impulsaren alguns captius a continuar lluitant en la clandestinitat per allò en què creien. He arribat a la conclusió que una sola idea regia la vida dels presoners polítics: la dignitat. Tal com Marcos Ana expressa en les seves memòries, els camarades de la presó de Burgos conegueren íntimament el concepte de dignitat: *Díganme cómo es un árbol, díganme cómo es la justicia, no me digan cómo es la dignidad.*

L'Antoni Casademont il·lustra a la perfecció aquest sentit d'honor, fidelitat i dignitat que imperava en aquelles ànimes ferides, condemnades a la resignació en una freda i llunyana garjola. No hi ha un sol indicatiu en aquesta correspondència privada de lluita interna ni de rebuig a la situació política del moment, però això no significa que l'Antoni s'hagués corromput, ni tan sols que el seu esperit lluitador s'hagués deixat vèncer. Tal com el testimoni oral ens relata, Casademont va incorporar-se de nou a la vida política tan bon punt li fou permès, la seva integritat arribà a límits insospitables: sortir del NODO, tot i ésser conscient que tot aquell que ho fes despertaria sospites en les autoritats feixistes. Mai decebé els seus camarades. Malgrat tot, en arribar als seus últims mesos de vida féu un balanç d'allò pel que havia lluitat incessantment i digué al Fernando Aísa: "*Potser ens vam equivocar*". I és que Casademont es qüestionà si el comunisme era realment la millor opció, si no s'havia obcecat en una visió utòpica del model d'estat soviètic. Aquesta anècdota exemplifica allò pel que admiro profundament la figura de l'Antoni, un model a seguir per a les generacions venidores per la seva constància i recerca de la igualtat i justícia social, el seu ferm compromís amb la política del moment. Res a veure amb alguns polítics actuals, coneguts pels escàndols d'estafa i corrupció.

Malauradament, gairebé tots els protagonistes de la guerra ja són morts. Així doncs, què ens resta per conèixer el passat, les seves vivències, els errors comesos? Probablement una bona opció sigui la correspondència. L'Antoni era un home molt curós, ho arxivava tot i la seva filla conserva centenars de caixes de documents antics, retalls de premsa, fotografies... Allò que més em satisfà en haver conclòs aquest gratificant treball de recerca és haver obert una porta cap a la descoberta de diversos nous aspectes del personatge. Encara queda molt per descobrir i analitzar, seria tot un honor que a partir d'aquest treball en sorgissin molts altres. Certament, les cartes del protagonista són el testimoni directe de la lluita de l'individu contra la injustícia d'un sistema totalitari i antidemocràtic.

7 REFERÈNCIES A LA FONT D'INFORMACIÓ

7.1 Bibliografia

Ana, Marcos. (2007). *Decidme cómo es un árbol: Memoria de la prisión y la vida*. Barcelona: Tabla Rasa i Ediciones Urano, S.A.

Aísa, F. (2001). Una experiència d'història oral: una primera aproximació a la vida de l'Antoni Casademont entre els anys 1917 i 1950. *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, 34, 461-495.

Becerra, Thais. (2001). *Vides truncades*. Treball de Recerca no publicat, Institut Narcís Monturiol, Figueres.

7.2 Webgrafia

Julián Chaves Palacios. (2005). *Franquismo: prisiones y prisioneros*. Recuperat 23 octubre 2014, des de

http://www.burgos1936.com/_utiles/otros/Publicaciones/6_Franquismo_prisiones_y_prisioneros.pdf

Ezequiel San José López. (2001). *Sobre las cárceles franquistas*. Recuperat 3 novembre 2014, des de

http://biblioteca2.uclm.es/biblioteca/CECLM/ARTREVISTAS/a%C3%B1il/a%C3%B1il23/a%C3%B1il23_05.pdf

Isaac Rilova Pérez. *La Prisión Central de Burgos*. Recuperat 9 novembre 2014, des de

<http://www.burgos1936.com/index.php?data=0000000008>

Federación Estatal de Foros por la Memoria. (2007). *Decidme cómo es un árbol. Memorias de Marcos Ana*. Recuperat 12 novembre 2014, des de

http://www.foroporlamemoria.info/noticia.php?id_noticia=2325

David Becerra Mayor. (2009). *Miguel Hernández o la dignidad de la resistencia*. Recuperat 19 novembre 2014, des de

<http://www.cervantesvirtual.com/obra/la-republica-y-la-cultura-paz-guerra-y-exilio/>

Marcos Ana. (2009). *Cultura entre rejas*. Recuperat 19 novembre 2014, des de

<http://www.cervantesvirtual.com/obra/la-republica-y-la-cultura-paz-guerra-y-exilio/>

David Becerra Mayor. (2010). *La muerte hermenéutica de Miguel Hernández*. Recuperat 25 novembre, des de

<http://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CCUQFjAA&url=http%3A%2F%2F Dialnet.unirioja.es%2Fdescarga%2Farticulo%2F3492361.pdf&ei=Zz5FVMvgDdLraMWtgaAE&usq=AFQjCNFZAEeR82eHity5WWHuF1I98iKRQw&sig2=47aMD1m6e08hPTpbR17T6Q&bvm=bv.77648437,d.d2s>

8 ANNEXOS

8.1 Autobiografía de l'Antoni Casademont fins els catorze anys

Biografía hasta mis 14 años

Nací el 4 de Julio de 1917 según explicaciones de mis padres y por una foto era gordo como un puerco, de tan gordo parecía redondo. Fui creciendo no siendo llorón como lo son muchos niños pequeños. A los cuatro años ya iba al colegio solo, que por cierto no era cerca: a propósito de ir al colegio, voy a contar una pequeña aventura.

Yo por tarde que me levantase, mi madre tenía que decirme que eran las ocho (hora de ir a clase). El día que cuento eran las diez, yo almorcé y me fui al colegio; tenía yo que atravesar la Rambla, y aquel día estaban podando los árboles y yo me puse a mirar la obra. Cuando más interesado estaba pasó una amiga de casa que acompañaba a su nieto y me dijo: “¿No vas al colegio?”, y yo le dije: “¡Sí, ahora voy!”. Pero me quedé a acabar de ver la obra. Transcurrido un rato me marché y me puse camino de la escuela. Leyendo cuantos rótulos me venían al paso, por fin legué a una librería y me puse a leer títulos de novelas hasta que interrumpió mi lectura una voz que decía: “¿¿Qué haces aquí Antonio?!”. Yo: “¡Estoy leyendo!”. Y me di cuenta que era la señora que había encontrado en la Rambla que ya venía de buscar al niño. Al darme cuenta de eso me giré y me fui camino de casa como si nada hubiera pasado. Pronto lo supo mi madre (cosas de mujeres) y por suerte le hizo gracia la aventura.

Como he dicho ya de pequeño fui al colegio. Hasta los siete años y medio fui al colegio de los niños pequeños. Luego fui a casa el Señor Masó que por haber tenido la desgracia de morírsele su amada esposa tenía humor de enseñar, cosa que a mí me perjudicó en gran manera. Al acabar el curso marché y me fui a casa del vecino de encima que puso un colegio que se llamaba “Del Señor José” cuyo señor director era Mossèn Gábana. Este señor dijo a mis padres que me hicieran hacer el Bachillerato puesto que a él le parecía que progresaría. Mis padres dijeron en verdad que ellos no podrían soportar los gastos que esto llevaba y el Señor Gábana dijo que quizá podríamos tener franco de gastos todo y mi madre, siguiendo sus órdenes, fue a casa del médico en el cual estábamos consultados (Señor Vidal) a que hiciera una papeleta conforme estaba yo sano para el estudio. El sinvergüenza no quería firmar y decía “un pobre no puede soportar los demás gastos que salen imprevistos (los libros, gimnasio, permanencia...)”, pero mi madre le dijo: “¡Si usted no se

quiere cuidar habrá alguien que se cuidará! ¡Adiós!”. Él luego le dijo: “¡No, no! ¡Ya se lo firmaré!”, y así lo hizo. Luego tuvo que ir al ayuntamiento para que firmaran otra papeleta y el secretario, que era un pariente nuestro (Pallisera) y que su hijo hace el mismo curso que yo, salió con la misma canción y luego mi madre le dijo lo mismo que al anterior y también se lo firmó. Después de hacer una instancia empecé el primer curso teniendo yo aprobado como es natural el ingreso; pasó el curso alegre, divertido, pero cada día nos acercábamos a los exámenes. Los exámenes estaban cerca; lo que anteriormente era alegría y gritos, ahora era silencio y tristeza. Por fin llegó el día. Como era examen por grupos aquel año solo tenía que examinarme de Terminología. Al momento que me llamaron para presentarme parecía que me hubiera caído una piedra que me hubiese dejado medio tonto. Las tripas encogidas parecían tener miedo y todo yo temblaba (cosa que pasaba a todos). Cogí tres bolas y escogí la lección 5, que trataba de los números si mal no me parece. Acabado de examinarme salí a fuera para que me tocara un poco el aire, cosa que me convenía puesto que al tocarme el aire y pensando que ya estaba examinado parecía haberme sacado mil quilos de encima (¡caramba!). Acababan de despachar el último alumno y se cerraba la puerta. Nosotros todos al pie de la puerta esperando con el corazón más pequeño que una avellana. Cada minuto nos era un cuarto de hora. Al cabo de un cuarto o media hora sonó el timbre, el bedel abrió la puerta, salió el tribunal y tras ellos el bedel con las papeletas. Todos nos tiramos sobre el último, el cual repartió las papeletas y todos nos marchamos a casa (yo aprobado). Unos reían (como yo), otros lloraban, otros tenían la papeleta escondida (porque tenían suspenso) y decían como la mayoría que estaban aprobados. Al llegar a casa di tal salto que de poco no me rompo la cabeza en la parte superior de la puerta diciendo: “¡Aprobado, aprobado!”. La alegría fue fenomenal (para mí significaba el veraneo o estudiar todo el verano). Aquella noche cené y dormí poco de nervioso que estaba. Pasé luego tranquilamente las vacaciones yendo de un sitio a otro para veranear. Se escurrieron los cuatro meses sin darme cuenta y ya tuve que hacer otra instancia y matricularme.

El curso empezó alegremente, todo eran ganas de reír y bromear. Claro, tanto tiempo sin vernos todos reunidos... Tenía que llevar alegría el vernos tantos amigos reunidos. Fue pasando la alegría hasta que llegó la tristeza y el silencio igual que el año anterior (claro, los exámenes). Todo el mundo (fuera algunos frescos) nos pasábamos el día dando vueltas al instituto repasando las asignaturas que teníamos que examinarnos (Física y Química, Aritmética y Geometría). Total, los exámenes iban aumentando por años (uno más que el anterior). Me examiné de Aritmética y Geo. Saliendo, ¡Aprobado! La alegría fue grande pero aún quedaba otro. ¡Mañana Física y Química! Llegó la mañana. Los exámenes tenían que ser a las diez pero a esta hora no había ningún catedrático así es que, para impacientarnos

más, empezaron los exámenes a las 11. Cuando hubieron empezado nos vino alegría y pena a la vez, igual que los otros exámenes. Al momento que me tocaba a mí dijeron: “¡Se han terminado los exámenes hasta las cuatro!”. Al oír yo esto el alma me cayó a los pies. Llegué a casa con una cara “de pomes agres” que apenas me conocieron mis padres. Habiendo acabado de comer, que eran las tres y media, me fui al Instituto a esperar las cuatro. ¡Por fin! Los catedráticos que forman el tribunal ya salen de la sala de profesores con el libro de actas bajo el brazo, entran y se cierran hasta que al cabo de un momento dan la orden de entrada. Registran libros, papeles, y por fin me llaman a mí (que estaba más muerto que vivo) y me presento. Saco bolas y escojo una y empiezo a recitar sin equivocación. Me hace preguntas sueltas, no fallo, luego me pregunta Química, le respondo, me enseña un mineral y le respondo por lo que era (fósforo), luego me mandan retirar, y me retiro. Me fui luego como siempre a fuera, al jardín, y todo fueron felicitaciones. Yo esperaba con angustia la nota hasta que por último salieron todos excepto los catedráticos, que firmaron las notas. Al cabo de un rato sale el tribunal y el bedel detrás llevando las notas respectivas. El turno me tocó a mí, miré la parte posterior de la hoja “aprobado” con seis puntos (aprobado justo). Yo no sabía qué hacer, a lo menos esperaba un “notable”, pero ni eso. Al fin reaccioné y sin fijarme en nada me marché corriendo a casa. Siendo ya en las vacaciones las pasé muy divertidas en La Bisbal. Pasados los tres meses de estío o verano me fui a mi ciudad natal (Figueras) para volver a reanudar en el Instituto el Bachiller. Me matriculé, hice la Instancia (hacía la instancia para poder tener la matrícula gratuita) y a clase se ha dicho, como cada año. Como siempre el curso empezó alegremente con peleas, saltos, juegos... Fue pasando el tiempo y ya estábamos cerca de los exámenes (que por cierto aquel año teníamos que examinarnos de ocho y nueve asignaturas) cuando vino uno de los pocos acontecimientos que pasan en una nación: se proclamó la SEGUNDA REPÚBLICA en España el 14 de abril de 1931. Pasando, pasando, llegó un decreto permitiendo dar las notas sin examen, cosa que algunos catedráticos pusieron en práctica, lo que nos gustó mucho a todos ya que solo nos tuvimos que examinar de tres asignaturas, dos “aprobados” y la otra “notable” (de las asignaturas sin examen, un “notable” y las demás “aprobado”), así es que ya era Bachiller Elemental pero sin título puesto que tengo intención de continuar. Llegué como siempre contento a casa ya que podía ir a veranear fuera, así es que me fui a casa de mis tíos en Elne (Francia) a pasar dos meses y el resto en el conocido pueblo de La Bisbal, retornado a casa donde escribí estas líneas. Fin del primer título.

8.2 Estudi de la correspondència

CARTA: 001

Lloc i data	San Salvador, 20 de gener de 1940
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Tres
Suport	Full de paper
Dimensions	22x16 cms.
Destí	Sr. Don Ángel Gonzalo Victoria, Comandante Jefe del 134 Batallón de Trabajadores
Procedència	Antonio Casademonte, 1a Compañía
Llengua	Castellà
Signatura	A. Casademonte
Característiques particulars	La carta no ve acompanyada de cap sobre. Els fulls han estat doblats mitjançant dos plecs, un horitzontal al mig i un altre vertical al costat esquerre.
Breu resum del contingut	Es disculpa per l'atreviment d'escriure-li, però considera que la causa és justificada perquè té una importància capital per a l'Antoni. Malgrat potser sigui massa prematur, està impacient per poder veure's en llibertat per tal de "col·laborar com a persona civil a l'engrandiment d'Espanya". Les inclemències meteorològiques constrenyen. Tal com el van informar els seus familiars en una de les visites a Martorell, a les oficines de la "Jefatura de Campos y Batallones de Trabajo de Barcelona" hi ha uns documents en els quals consta que el dia 22 d'aquest mes compleix el termini del correctiu imposat. Ha estat destinat al "Batallón" dirigit pel senyor don Ángel Gonzalo Victoria. Sol·licita que tramiti la documentació necessària per tal que pugui llicenciar-se i abraçar ben aviat els seus pares com un espanyol més. Expressa el seu orgull per ésser espanyol i col·laborar en l'engranatge vital que a d'eleva Espanya al nivell mundial que li correspon.

CARTA: 002

Lloc i data	Pontevedra, 3 de juliol de 1942
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Sis
Suport	Fulls de llibreta pautats i amb espirals
Dimensions	15x21 cms.
Destí	Antonio Casademont, 17 Batallón disciplinario, Algeciras (Cádiz)
Procedència	Ramón Bisbe Colomer, 57 Regimiento de Infantería, Primer Batallón de Ametralladoras, Pontevedra
Llengua	Castellà
Signatura	Ramón Bisbe
Característiques particulars	El sobre que acompanya la carta presenta un disseny molt elaborat pel que fa a la cara del destinatari.
Breu resum del contingut	Exalta mitjançant una elaborada prosa poètica la felicitat d'una infantesa junts. Respon a la carta que rebé de l'Antoni; aquest demanava que relatés moltes notícies, però segons en Ramón no hi ha gaire res que ignori ni que aquest pugui explicar. Procedeix a parlar de Galícia. És una terra encara millor que Catalunya: el paisatge és més variat i bell. Els habitants no són civilitzats, viuen en l'edat de pedra i tenen costums ridículs i extravagants. Les dones són esclaves dels homes; treballen descalces carregant i descarregant sota la vigilància d'un capatàs exercint de botxí. Les dones actuen com els homes: beuen vi, insulten i escupen. Els marits les observen treballar fent mitja i fumant una pipa. Explica la seva tragèdia: en el seu poble està classificat com a indiferent. En arribar a Galícia, tingué com a company un individu que ben aviat es féu amo de la caserna. Era orgullós i ignorant i en Ramón el menyspreava. Aquest home entrà al servei de contraespionatge. No van trigar massa a passar en Ramón a ofici per entrar en majories. Tot fallà i finalment trobà el tinent, el qual digué: "El Comandante dice que no puedes tener ningún destino". Es considera un soldat traït pel que creia un company. Ha après a resignar-se. Segueix solter; qualsevol es complica en els temps que corren... A més, està tan acostumat a exercitar el canell que ja no s'interessa per les dones. Es pregunta quan els llicenciaran.

Pontevedra, 3 de julio de 1942

Amigo "Toni"

Apreciado e inolvidable compañero:

Hace unos días que por mediación de ya nuestro amigo Company, tuve el gran "gustazo" de saber directamente de aquel compañero de infancia, que por los percances y contrariedades encontrados en el curso de la vida, podemos llamar nuestra juventud. Un recuerdo y una exclamación, dos cosas bien opuestas... Aquel, es bien rato... rico en unidad de acción... en camaradería. Podemos decir: nosotros tuvimos unos camaradas, entre todos, los mejores; siempre juntos caminábamos; idénticos sentimientos nos embargaban; las mismas preocupaciones sentíamos; todos juntos nos reíamos y si era necesario... también llorábamos... Esta, nuestra exclamación es triste, muy triste... rica en sacrificios... ¡Qué vida la nuestra! Desecha nuestra camarilla... rotas ya todas nuestras esperanzas... sin un Piferrer (e.p.d.) que nos aliente en esta atmósfera...

En tu carta me pides que te escriba una extensa carta contándote muchas cosas; pero... ¿habrá algo que tú ignores... y que yo te pueda contar? ¿Quieres que te hable de Galicia... de nuestra vida... de nuestras esperanzas... etc. etc.?

Atravesar España y aburrirte en la mayor parte del camino, viene a ser lo mismo. Tú ya habías observado que al regresar a nuestra "patria chica", enseguida de entrar en tierras catalanas tienes la impresión de que te sientes mejor... y es que el paisaje es más bello, más variado... Semejante a aquel, es el gallego, y si me sintiera imparcial, te diría que es mejor. Un pesebre... un Belén en el que los personajes, sus habitantes, están aún por civilizar... se vive en la edad de piedra... sus costumbres ridículas y extravagantes... sus mujeres, esclavas de los hombres. Quedarías parado al ver que estas, las mismas mujeres que en nuestra tierra no distinguirías de las niñas bien, aquí trabajan descalzas... cargando y descargando bajo la asidua vigilancia de un capataz convertido en verdugo, los barquitos de sal, carbón, cemento, etc., que remontan la ría... mujeres como hombres mal educados, que escupen, blasfeman, y entran a beber vino en las tabernas... muy gratuitamente puedes contemplar la triste, pero graciosa escena, de ver estos carros tirados por dos bueyes o vaquillas, cargándolos una pobre mujer, mientras su marido lo contempla desde el umbral de la puerta haciendo calceta y fumando con su clásica pipa. Tragedias como esa podría contarte muchísimas... pero... como sea que en nuestro interior nos sentimos algo españoles es preferible callar y seguir adelante con nuestras ridiculeces.

Voy a contarte la tragedia de un soldado que no se pudo enchufar, porque no lo dejaron... Este soy yo. Lo haré tranquilamente y sin necesidad de bajar la cabeza para nada. En mi pueblo estoy clasificado como indiferente por unos; como... por los más, y como... por los menos. Al llegar aquí tuve como compañero un "sujeto" que pronto se hizo el dueño del cuartel: chulería, orgullo e ignorancia son virtudes en él. Pronto nació en mí un desprecio hacia él, pero callé siempre; me decía adiós y yo le contestaba... Entró en el servicio de contraespionaje... No tardaron mucho tiempo en pasarme un oficio para entrar en mayorías... me probaron y me dijeron la fecha en que debía pasar allí. Pasó la fecha y todo falló. A los pocos días otro enchufe en el juzgado militar... otro en caja Reclutas... gobierno militar, etc. Todo falló, hasta que por último encontré al teniente que fue a reclamarme junto

al Comandante mayor y me dijo: el Comandante dice que no puedes tener ningún destino. Y aquí termina mi historia. Un soldado traicionado por el que creía era su compañero.

A pesar de todo he sabido resignarme y aumentar mi dosis de antipatía por... etc., etc. Estoy de gastador... no hago ningún servicio y me paso la mili con un despiste general. En estos momentos y en el patio del cuartel, se está efectuando la ceremonia de la Jura de la Bandera por los reclutas del 42. Estoy algo nervioso porque desde aquí estoy viendo a tantas y tan grandes estrellas que dan miedo a uno e incluso le quitan las ganas de escribir.

Sobre una de tus últimas preguntas debo manifestarte que continúo soltero y sin compromiso de ninguna clase. Cualquiera "s'emmerda en aquest temps"... A más a más estoy ya tan acostumbrado a la gimnasia de muñeca que ya no hago caso de las mujeres. También te diré que únicamente he ido con permiso el mes de enero y que es muy probable que vuelva el próximo. Cuando me contestes te pido que vacíes toda la radio macuto. ¿Cuándo nos licenciarán?

Adiós. Recuerdos de Company y Rebanete. Recibe un fuerte abrazo de tu amigo que vuelve en escena.

CARTA: 003

Lloc i data	Maó, 18 d'octubre de 1945
Esriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Sr. D. Antonio Casademont Durán, Av. José Antonio, 621, Compañía Seguros "Mediodía", Barcelona
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Mr. Pellicer
Característiques particulars	La cara posterior presenta una imatge del port de Maó. No coneixem la procedència de la postal.
Breu resum del contingut	És una carta breu i cordial en la qual el remitent expressa la proximitat de la seva tornada. El dissabte 27 al matí trucarà l'Antoni a la Companyia. No hi ha cap pla prefixat. Possiblement agafarà el tren cap a València el diumenge a la nit.

Mi querido amigo:

Se acerca el regreso, y conforme quedé en avisarte puedo comunicarte que el sábado día 27 estaré en esa. Te telefonaré durante la mañana a la Compañía. No importa que trastornes, por ello ningún plan prefijado. Posiblemente tomaré el tren para Valencia el domingo por la noche.

Con toda cordialidad

CARTA: 004

Lloc i data	Saragossa, 15 de juliol de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Armengol (Carrer Muntaner 14, 5è, 2 ^a . Barcelona)
Procedència	Antoni Casademont (Saragossa)
Llengua	Català
Signatura	Antoni
Característiques particulars	Doblada per la meitat. Taques marrons en algunes regions de la postal. Il·lustració relacionada amb la ciutat de Saragossa a la part posterior.
Breu resum del contingut	El promès de la Carme, l'Antoni, li escriu en un dia molt important (no especifica el motiu). Manifesta el seu amor i el desig de poder estar ben aviat al seu costat.

CARTA: 005

Lloc i data	Figueres, 12 d'agost de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Quatre
Suport	Fulls de paper de la Companyia d'Assegurances
Dimensions	21x29,7 cms.
Destí	Sr. Don Antonio Casademont Durán, Compañía Española de Seguros y Reaseguros "Mediodía", Av. José Antonio 621, Barcelona
Procedència	Enriqueta Casademont, carrer Forn Baix 2, Figueres (Girona)
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	Al sobre hi ha escrit "carta oferint-se" en tinta rosada.
Breu resum del contingut	<p>La germana de l'Antoni li escriu sobre l'assumpte del pis. Ha estat parlant gairebé dues hores amb Ayats i decideix resumir-li la conversa al seu germà. La jove ha expressat a Ayats la urgència de l'Antoni en reunir-se amb Ayats i que està disposat a pagar-li el viatge; aquest encara no pot puntualitzar el dia però no serà més tard del dia 27, ja que en aquesta data a Ayats li caduca el salconduit i vol renovar-lo i aprofitar el viatge per arreglar la qüestió del pis. Un acord amb la propietària és destarotat, ja que aquesta desitja enriquir-se i demanaria molts diners. Ayats és l'actual inquilí del pis, i està en un plet amb el propietari perquè es nega a considerar-lo inquilí. Ayats comunicà a les autoritats que està rellogat i que desitja el pis. L'advocat contrari no el reconegué i li donà 24 hores per a treure els mobles. Fa ja un mes i Ayats encara ocupa el pis, ja que el seu advocat es recolza en una llei vigent segons la qual tots els rellogats que en el dia 1 d'octubre de 1946 féu sis mesos que ho estan no se'ls pot fer fóra del domicili excepte per no pagament del lloguer. El cosí d'Ayats i la dona estan interessats en el pis i li han promès mil pessetes si els el concedeixen. A Ayats li ha semblat bona idea, amb la condició que li reservi dues habitacions per si vol anar-hi de tant en tant i continuar amb la responsabilitat d'ésser ell l'inquilí. De tota manera, el cosí encara no li ha pagat i si</p>

	<p>el dia 27 no han acordat res anirà a Barcelona i parlarà amb el cosí; si no es decideix aviat, negociarà amb algú altre. L'Enriqueta no sap res més sobre l'assumpte; l'Antoni ja ho arreglarà amb Ayats, tan bon punt aquest pugui anar a veure'l a Barcelona li ho farà saber.</p> <p>Els pares li asseguren poder comptar amb el pis de Figueres en cas de decidir casar-se a setembre; quan trobés alguna oferta interessant podria aprofitar-la. En cas d'arreglar l'embolic amb Ayats i després veure's amb dificultats, sempre pot refugiar-se a Figueres amb la seva família; acullen la Carme com a una filla i germana.</p> <p>L'Antoni demanà referències de Juan Ruiz González. Té uns quaranta anys i està casat amb la filla gran del senyor Solanes, un home ben considerat pels voltants. Explica la història familiar de Solanes i expressa desconèixer res més sobre el senyor Ruiz González; ningú ha manifestat cap assumpte negatiu pel que fa a la seva conducta.</p> <p>Treballa per a una modista i guanya sis pessetes per tarda. Necessita aquests diners perquè últimament no plou mai (s'entén que fa referència a la paraigüeria, el negoci familiar). Tan bon punt conegui la decisió de l'Antoni començarà a treballar per a sí mateixa. Envia records de part dels pares i l'àvia.</p>
--	---

CARTA: 006

Lloc i data	Figueres, 16 de setembre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Quatre
Suport	Fulls de paper de la Companyia d'Assegurances
Dimensions	21x29,7 cms. el primer full; el segon és la meitat d'un A4
Destí	Sr. Don Antonio Casademont Durán, Compañía Española de Seguros y Reaseguros "Mediodía", Av. José Antonio 621, Barcelona
Procedència	Enriqueta Casademont, carrer Forn Baix 2, Figueres (Girona)
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	Al sobre hi ha escrit: "Amb carinyo". En aquest mateix sobre hi havia dues cartes de l'Enriqueta a l'Antoni, la del dia 16 i la del 18.
Breu resum del contingut	<p>Suposa que haurà rebut la paperassa que li envià per ordinari, espera que li ho confirmi. Els pares desitgen saber què es farà després de la cerimònia.</p> <p>Han rebut els anuncis de matrimoni i els amics també ho estan fent. L'Enriqueta n'envià cinc. La Saguer diu que no pot fer-li un bon regal, però l'ha satisfet la idea que l'Enriqueta enviï a l'Antoni la petxina que li regalà a ella. Uns amics el trucaran per demanar-li si li sembla bé una cafetera elèctrica com a regal. Comenta diferents regals que li faran amics i familiars.</p> <p>Ja li ha fet tres calçotets i els enviarà tan bon punt l'Antoni els necessiti. Està preparant la roba per a la mare i demana si la Pepita li ha pogut fer el vestit a la Carme. Quan vulgui que li enviïn el matalàs per al llit gran ha d'avisar-los i donar-los una direcció. Celebra que l'Antoni no vagi a l'oficina a la tarda i no estigui molt enfeinat; la Carme, en canvi, sí que deu estar-ho. Pregunta si el pintor ha acabat la seva feina i si ja ha anat a buscar la gavardina.</p>

CARTA: 007

Lloc i data	Figueres, 18 de setembre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Fulls de paper de la Companyia d'Assegurances
Dimensions	21x29,7 cms.
Destí	Sr. Don Antonio Casademont Durán, Compañía Española de Seguros y Reaseguros "Mediodía", Av. José Antonio 621, Barcelona
Procedència	Enriqueta Casademont, carrer Forn Baix 2, Figueres (Girona)
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	Al sobre hi ha escrit: "Amb carinyo".
Breu resum del contingut	Ha llegit la carta de l'Antoni on explica que ha comprat molts mobles; han decidit enviar-li el matalàs. Ayats ja ha buidat el bagul i l'Enriqueta l'agafarà per empaquetar coses i enviar-les al seu germà. Pel que fa al casament, considera que les combinacions de tren no són adequades i han de fer molts transbordaments; preferirien anar-hi divendres a la tarda per descansar bé. L'Antoni vol anar el divendres a Vilamayor (sembla ser el poble on celebrarà el casament) i l'Enriqueta s'ofereix a anar a Barcelona dijous per tal de no deixar el pis sol mentre ell estigui fora, i anar a recollir els pares a l'estació. Comunica els regals que han rebut en concepte de la celebració.

CARTA 008:

Lloc i data	Barcelona, 30 de setembre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	17x13 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	<p>Escriu a la seva germana, però es tracta de la Carme. Ha deixat de treballar a la Companyia perquè està retingut en espera d'un judici. Les seves expectatives de casament amb la Carme han quedat frustrades.</p>
Breu resum del contingut	<p>Ha rebut la targeta postal que li escrigué amb unes lletres de la Carme. Amb motiu de la seva situació han hagut d'aplaçar el casament, però està en vies de solució. Ha rebut la cartera de negocis, la qual és molt pràctica per a posar-hi les coses. Demana que no li enviïn més roba perquè no pot treure-la mentre està en període i acumularia molta roba bruta. Quan enviïn tabac, també han d'afegir-hi paper de fumar. Espera una extensa carta de la seva germana i una altra de la Carme. Celebra que el pis ja estigui acabat. És conscient que necessiten diners, i els anima a utilitzar el seu sou a la Companyia. Encarrega que vagin a la Companyia, doncs al seu despatx té la llibreta de notes i números de sorteig. És molt important que a la Companyia escriguin a Don Alberto perquè intenti descobrir quan se celebrarà el judici i qui serà el seu advocat. Agrairia que li donessin la llibertat i pogués presentar-se a judici pels seus propis mitjans.</p>

CARTA 009:

Lloc i data	Barcelona, 6 d'octubre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	17x13 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	Té moltes ganes de sortir ben aviat i insisteix en que vagi a la Companyia per conèixer l'estat de les gestions i si l'assumpte s'arreglarà. Està convençut que la Carme ja té preparada la seva caseta per a rebre'l, i que ben aviat podran estar-hi junts. Li plau que vulguin venir a veure'l a l'estació quan surti cap a Madrid. Demana que li enviïn la gavardina. En uns dies sortirà del període i podrà enviar la roba bruta; desitjaria que la desinfectessin. Agraïx a la Carme el menjar que li proporciona, però no cal que li posi tant de pa perquè ja li'n donen una bona ració. La Carme ha de procurar menjar bé perquè vol veure-la plena i sana. Poden escriure-li des de la Companyia per tal d'informar-lo.

CARTA 010:

Lloc i data	Barcelona, 12 d'octubre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut diverses vegades
Breu resum del contingut	Agraeix la visita que li van fer per primera vegada. Confirma haver rebut el formatge, les sabates i les sabatilles. Creu que tot això li resultarà útil perquè ha de fer un viatge, que no sembla poder evitar-se, a Madrid. Recomana a la germana que mantinguin el contacte amb la Companyia d'assegurances perquè pot ocupar-se de la situació. Finalment, expressa a l'Enriqueta el seu amor per la Carme i demana que aquesta es mantingui ferma perquè segueixin estimant-se quan retorni.

CARTA 011:

Lloc i data	Barcelona, 18 d'octubre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x14 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Ha rebut carta de la seva germana i de la Carme. Demana sobres blancs (pot aconseguir-los a la Companyia) i unes quartilles, ja que té uns alumnes a qui fa dictats i problemes. Ha escrit al seu amic Casals, que és advocat, a fi que contacti amb la Companyia. Ha rebut el formatge, el sabó, la colònia... Necessita roba interior. Ha rebut carta de la Sucursal de la Companyia a Saragossa i està molt agraït per la simpatia amb què li escriuen; demana a la seva germana que contesti i aclareixi que l'Antoni no pot fer-ho perquè tan sols li està permès enviar cartes a la família. Desitja cartes llargues i amoroses de la Carme per fer-li més agradable l'estada. La seva enamorada podria anar a casa de la cosina Pepita, la modista, ja que, ajudant-la, podria aprendre el tall. Si li agradés podria continuar durant l'estada de l'Antoni a Madrid, i quan tornés i es casessin l'Antoni la recolliria cada dia en sortir de la Companyia, ja que la Pepita viu just al davant. Podrien enviar-li xocolata o formatge per a berenar.</p>

CARTA 012:

Lloc i data	Barcelona, 22 d'octubre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x14 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme. Porta un mes privat de la llibertat: el 22 de setembre de 1947 fou detingut i les seves aspiracions personals foren truncades.
Breu resum del contingut	L'entristeix que, malgrat portar un mes retingut, res no s'hagi esclarit. Quan descobreixin alguna cosa per mitjà de la Companyia li ho han de comunicar ràpidament. Es mostra enfadat amb la tia, ja que tingué la cara dura de passar a veure-la; suposa que tenia alguna malèvola intenció en ment. Els familiars els ajuden proporcionant-los aliments. Està molt agraït als pares per les atencions i el menjar: està engreixant. Ha presentat instància perquè li autoritzin subscriure's a "Redempció"; així podria comunicar-se una vegada més a la setmana. Seria convenient que li fessin arribar 50 o 75 pessetes per pagar el viatge a Madrid. És optimista tot i no veure una solució a la seva situació.

CARTA 013:

Lloc i data	Barcelona, 31 d'octubre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x14 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix als seus pares i la seva germana.
Breu resum del contingut	Els escriu unes línies perquè rebin directament notícies seves malgrat la Carme ja els enviï les cartes i l'Enriqueta l'hagi visitat personalment. El cas segueix enfosquit i no sap quan se celebrarà el Consell. Ha rebut el paquet amb menjar. Explica que el Director de la Sucursal de la Companyia a Saragossa s'ha interessat pel seu assumpte i han de contestar-li amb les anotacions que especificà a la carta enviada a la Carme. Està inscrit en "Redempció" i és possible que la propera setmana tingui visita extra. La quietud el fa engreixar. La Carme li envia cada dia paquets abundants i variats. El temps ha refrescat. La vida de reclusió és monòtona i senzilla i un cop comentat el temps i el menjar, ja s'han esgotat els temes de conversa.

CARTA 014:

Lloc i data	Barcelona, 6 de novembre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x14 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix als seus pares i la seva germana.
Breu resum del contingut	La correspondència arriba amb lentitud. És lamentable que l'Antoni encara sigui una càrrega per a la seva família, però espera que la situació es resolgui ben aviat i deixi de dependre d'ells. Confia que l'Enriqueta resolgui els seus assumptes d'assegurances, fins i tot en cas de no disposar del seu assessorament; pot encarregar les gestions a l'oficina de Barcelona per tal que Antonio les resolgui. Celebra que tinguin feina a les reparacions: amb salut i feina és possible seguir endavant. Espera notícies del seu cas per mitjà de la Companyia de Saragossa. No comprèn perquè no el traslladen a Madrid per al Consell. L'han informat que el viatge sol durar uns quinze dies. Demà és dia de visita.

CARTA 015:

Lloc i data	Barcelona, 23 de novembre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x14 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Escriu la carta que li ha promès avui en la visita extraordinària. Celebra que vagi al cinema amb la família Sábata per distreure's i els envia records. Demana fil de seda. Fa dos mesos que està privat de la llibertat i encara no té novetats. Desitjaria començar l'any nou al costat de la Carme. La seva fillola sempre s'interessa per ell i és molt amable amb la Carme. Creu convenient escriure als pares setmanalment tot i que la seva estimada els faci arribar les cartes que rep. Desitja la llibertat per emprendre la vida matrimonial.</p>

CARTA 016:

Lloc i data	Barcelona, 3 de desembre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x14 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Ha rebut la darrera carta així com els llumins i el tabac que encarregà a la visita. Desitja fervorosament passar el Nadal amb la Carme. A la carta, la jove explicava tenir un pressentiment negatiu en cas que l'Antoni no hagués sortit. Està preocupat i demana si algú li ha insinuat alguna cosa desagradable. La Carme també afirmava preferir passar el Nadal tota sola en cas que l'Antoni no hagués sortit. Aquest li respon que no s'ha de deixar enfonsar, i seria convenient que acollís els pares perquè li donessin suport i el visitessin. Quan surti es casarà immediatament amb la Menchu. Li dóna forces i ànims per esperar el moment de la llibertat, el qual depèn únicament de la celebració del Consell. La Carme ha decidit anar a cosir gavardines les tardes; l'Antoni no es mostra entusiasmat amb la idea, ja que no havia planejat que la seva estimada hagués de treballar. S'interessa per les condicions laborals. Poden obtenir els diners que necessiti l'advocat per a resoldre la qüestió del pis per mitjà de la Companyia a compte dels estalvis de l'Antoni al banc, doncs ell no pot firmar xecs.</p>

CARTA 017:

Lloc i data	Barcelona, 7 de desembre de 1947
Esriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	Dubta pel que fa a poder estar amb la seva enamorada per Nadal, però li manifesta la seva gran estimació. S'entristeix per la mort de l'avi i diu a la seva germana que hauria d'escriure a la família que viu al poble per a que no sentin que els ha oblidat.

CARTA 018:

Lloc i data	Barcelona, 12 de desembre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x14 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	Suposa que ha anat al poble a veure l'àvia i desitja que li expliqui la seva estada allà (recordem que en la carta anterior s'explicava que l'avi de la Carme havia mort). Celebra la complicitat entre la Carme i la seva fillola. Ha rebut carta dels pares en la qual incloïen una participació de la Loteria per als enamorats; la major sort per a l'Antoni no seria guanyar-la, sinó sortir i mantenir-se amb el seu propi esforç. La Carme ha enviat els papers referents al seu cas a l'advocat de Madrid, i no dubta que li comunicarà qualsevol novetat immediatament. Considera que té poques probabilitats d'èxit. La senyora Carmen, el seu fill i la seva nora tenen una mala relació i l'Antoni se n'alegra, ja que és una dona cruel i tafari. Tot i que la Carme s'avorreixi en la solitud, no ha de perdre l'esperança, ja que la millor època de la seva vida encara ha d'arribar. Demana sobres.

CARTA 019:

Lloc i data	Barcelona, 13 de desembre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	Explica que els papers que li envià no són els que necessita per a la "Revista Militar", i descriu on trobarà els correctes. Envia un joier de fusta a la germana per a que l'entregui als pares com a regal de Nadal.

CARTA 020:

Lloc i data	Barcelona, 19 de desembre de 1947
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x14 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	La Carme ha patit situacions incòmodes al poble perquè la gent preguntava per l'Antoni. El criteri de l'advocat és favorable, doncs veu una possible solució ben aviat. Intenta animar la Menchu afirmant que per valorar la felicitat, cal haver patit. Està refredat i té tos; desitja que li envii unes píndoles. Li recomana que es protegeixi del fred i compri una manta elèctrica, però recordi treure-la tan bon punt se'n vagi a dormir. Celebra que els companys de la Companyia hagin decidit enviar-li un paquet per celebrar el Nadal. Els pares passaran un parell de dies amb la Carme, fet que contribuirà a sentir-lo més proper.

CARTA 021:

Lloc i data	—
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Tony
Característiques particulars	“Feliz año nuevo 1948” en lletres molt elaborades, amb ombres i perspectiva. Malgrat enviar-lo a la germana, es dirigeix a Menchu.
Breu resum del contingut	Felicitació per a l'any nou, el qual espera sigui el de felicitat per a la parella.

CARTA 022:

Lloc i data	Barcelona, 4 de gener de 1948
Escriptura	Castellà
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Dues taques de color marró clar a l'esquerra
Breu resum del contingut	Celebra que a la Menchu li agradés la postal de felicitació. És probable que el traslladin a Madrid durant el mes de gener perquè hi ha algunes expedicions preparades. Se sent esperançat, doncs creu que el seu cas podrà ésser resolt ben aviat. Si el deixessin en llibertat, l'Enriqueta hauria de telegrafiar a Saragossa; no s'especifica el perquè, però podem interpretar que potser intentés recuperar el seu lloc de treball a la Companyia d'assegurances.

CARTA 023:

Lloc i data	Figueres, 7 de gener de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x10 cms.
Destí	Antonio Casademont Durán, C/ Serra nº 9, 1r. 3a., Barcelona
Procedència	Enriqueta Casademont, C/ Forn Baix 2, Figueres
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta
Característiques particulars	Envia la carta a l'Antoni, però va destinada a M. Carmen Armengol; el germà està a Saragossa.
Breu resum del contingut	Demà enviaran a la Carme enviaran un altre paquet amb torrons i puros de part d'un amic de l'Antoni com a regal de Reis. La Carme ja el farà arribar a l'Antoni de la manera que cregui convenient. Espera rebre carta de la jove aviat, en la qual aquesta expliqui les seves impressions pel que fa al seu germà.

CARTA 024:

Lloc i data	Barcelona, 11 de gener de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta posta
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	<p>Incloc a continuació un fragment interessant d'aquesta postal:</p> <p>“Supongo que tú irás escribiendo a los padres para irles enterando de la marcha de mi asunto y las impresiones que hayas sacado al hablar con unos y otros. A mí ya me informarás en la comunicación, pues teniendo ya los cupones de “Redención” podremos comunicar dos veces por semana. Espero recibir hoy los papeles del abogado, con el que hablé en tu presencia, pues como ya me suponía hoy no los he recibido, pero creo que este mediodía o por la noche ya estará arreglado.”</p>

CARTA 025:

Lloc i data	Barcelona, 17 de gener de 1948
Esriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Tinta correguda
Breu resum del contingut	Ha rebut el tub d'aspirina i el sabó. Ja no li fan mal els queixals. Demana que li enviï llumins. Està fent un marc per al retrat de la Menchu, el qual li enviarà ben aviat. Fragment de la postal: "Por lo visto la señora Carmen ya empieza a pagar los disgustos que te dio, por sí misma".

CARTA 026:

Lloc i data	Figueres, 24 de gener de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x10 cms.
Destí	Antonio Casademont Durán, C/ Serra nº 9, 1r. 3a., Barcelona
Procedència	Enrique Casademont, C/ Forn Baix 2, Figueres
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	No està escrita pel pare de l'Antoni, sinó per l'Enriqueta. Malgrat s'enviï la carta a l'Antoni, va destinada a M. Carmen Armengol; el germà està a Saragossa.
Breu resum del contingut	No ha contestat ràpidament la carta de la Carme perquè ha passat quatre dies amb els cosins de Viladesens. Acaba d'arribar i està massa cansada per escriure de manera detallada. El proper dilluns dia 26 li faran arribar un paquet pel mateix ordinari que de costum.

CARTA 027:

Lloc i data	Barcelona, 24 de gener de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	<p>Fragment extret:</p> <p>“[...] celebro te satisficiera la entrevista con el secretario de la Cia y que en cuanto a mi empleo en seguros vaya en vías de quedar solucionado, así como el que todos te hayan hablado bien de mí como empleado. Esperaremos a ver si contestan afirmativamente la solicitud de renovación de permiso y mi ausencia. Celebro que a la tía le cantaras las cuarenta, pues ya es hora de que te puedas poner en tu sitio.”</p>

CARTA 028:

Lloc i data	Barcelona, 31 de gener de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	Detalla a la seva germana com guarir el "refredat d'ulls" que pateix i agraeix el consideri un bon dibuixant.

CARTA 029:

Lloc i data	Barcelona, 7 de febrer de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enriqueta Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (P. Celular. Sexta Galería, 592. Interior)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	L'Antoni expressa la seva tristesa: han reduït el seu sou a la família i tenen certes dificultats per a pagar el pis. És conscient que, estant a la presó, no pot ajudar-los, sinó que suposa un major esforç per als pares i la germana. Demana que no li enviïn molts queviures, doncs pot sobreviure amb menys aliments.

CARTA 030:

Lloc i data	Madrid, 26 de febrer de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de llibreta pautat
Dimensions	27x20 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Ha estat traslladat a Madrid.
Breu resum del contingut	<p>Ha sortit de Saragossa i ja està a Madrid. Aquesta nit sortiran cap a Ocaña, és a dir, on se celebrarà el Consell. Ha escrit als pares per comunicar-ho. A Saragossa els van retenir els diners i van passar uns dies difícils. No ha escrit amb més freqüència perquè el nombre de cartes és limitat. A Ocaña probablement només podrà escriure una carta a la setmana, així que haurà d'intercanviar la correspondència amb els pares per a que tots puguin tenir notícies seves. Espera que la seva enamorada li escrigui freqüentment, ja que passarà de quinze a vint dies en una garjola completament sol. La seva direcció és la següent: "Reformatorio de Adultos, Departamento Celular, Ocaña (Toledo)". Troba a faltar rebre les visites de la Carme i les cartes de la jove. Ignora l'estat del seu cas. Suposa que haurà recollit el paquet buit que deixà a Barcelona. No necessita que li enviï diners, però sí que pot informar-se de com enviar-li paquets. Espera que no es desanimi i guardi el seu afecte per a quan es retrobin.</p>

CARTA 031:

Lloc i data	Ocaña, 2 de març de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x15 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	Suposa que rebé la carta enviada des de Madrid. Encara no ha tingut notícia de la Carme ni dels pares. Escriurà una setmana als pares i una altra a la Carme, per tant, la propera carta els correspon als pares. Demana una camisa, una samarreta, uns calçotets, una tovallola i el rebut de subscripció a Redempció, a fi de poder escriure més. Està en període durant quinze dies i no pot sortir al pati. Menja molt bé i no necessita que li enviïn res: amb diners pot adquirir tot allò que necessita. Només demana tabac i els diners que cregui convenient. Està sol i avorrit en una garjola; ha rellegit totes les cartes de la Menchu per imaginar-la més a prop i reconstruir els desitjos de felicitat.

CARTA 032:

Lloc i data	Ocaña, 9 de març de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	21x15 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix als seus pares i la seva germana.
Breu resum del contingut	La darrera carta la dedicà a la Carme perquè necessitava roba de Barcelona i tabac. Demana que ho enviï en un paquet d'un quilogram per correu sense certificar. És el millor centre dels quals ha estat pel que fa a l'alimentació. Tenint diners, pot adquirir qualsevol cosa al "Economato". La tia Conchita de Madrid s'ha ofert per a proporcionar-li tot el que necessiti; Ocaña està a dues hores en tren de Madrid, i el dia 25 o 26 anirà a visitar-lo. Si necessités alguna cosa els ho comunicaria perquè no fessin saber a la tia i li ho portés el dia de la visita. Demana que li enviïn diners. Espera sortir aviat i poder fer-se càrrec del pis. Suposa que la Carme deu estar sola i apartada de tota família, sense rebre notícies de l'Antoni ni poder-lo visitar com a Barcelona. Desitja que l'animin i li enviïn petons de part seva. Ell mateix es renta la roba; és una tasca entretinguda.

CARTA 033:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 15 de març de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Al marge inferior dret hi ha un segell que dificulta la lectura. La direcció és la de la germana de l'Antoni, i es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Expressa el seu amor per la Carme i demana que li enviïn les ulleres de sol. Ja està a Toledo, en espera del Consell: "Parece ser que van a someternos a Consejo pronto. Conviene que vayas a la Compañía para que te extiendan lo antes posible un buen certificado de permanencia allí, mi buena conducta y la necesidad que tienen de mis servicios. A ser posible que haya uno de la Sucursal y otro de la Dirección, pues cuanto más pueda presentar mejor. Luego, procura que en el Juzgado nº 10, en la Rambla de Santa Mónica, te entreguen copia legalizada del Auto de Procesamiento. El papel que te entreguen se lo mandas a mi hermano de Zaragoza para que se lo entregue al Abogado de Madrid, y a mí me envías una copia idéntica del mismo."

CARTA 034:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 18 de març de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La direcció és la de la germana de l'Antoni, i es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. La seva lletra és diferent, en aquesta postal és més allargada i no és tan clara com en les anteriors.
Breu resum del contingut	Es queixa de no rebre cartes de la Carme. Creu que haurien d'encarregar als veïns recollir les cartes quan passen molts dies fora del pis. Demana novament l'Auto de Processament i el certificat de la Companyia. Amb motiu de les festes, el Consell s'ha endarrerit fins l'11 d'abril. És conscient que el procés és lent, però sap que a la fi podran ésser feliços.

CARTA 035:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 21 de març de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Torna a ésser la mateixa petita i clara lletra. La direcció és la de la germana de l'Antoni, i es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Es mostra enfadat amb la Carme perquè no li envia les cartes amb puntualitat (ell és un amant de la precisió) i la informa que no és necessari que faci trampes amb la data perquè mira el mata-segells. Ja té el rebut de Redempció. Finalment, li explica que no ha d'estar gelosa ja que només l'estima a ella i no es pot comunicar amb amigues: aprofita el rebut de Redempció per enviar postals en comptes de rebre visites tal com succeïa a Barcelona.

CARTA 036:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 22 de març de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta de les darreres cinc línies s'ha corregut completament; sembla que s'hi hagi vessat líquid al damunt. Malgrat això, podem arribar a llegir els petons i records que envia a la família. A l'altra cara de la postal, al costat del remitent, l'Antoni havia escrit algunes paraules que també s'han corregut de la mateixa manera. En aquesta ocasió és il·legible.
Breu resum del contingut	S'alegra que les dificultats pel que fa al pis s'estiguin solucionant. Ha rebut el tabac, la roba i l'ou de Pasqua, i la seva tia de Madrid li ha enviat un paquet ple de menjar. Explica que la tia Conchita encara no l'ha visitat, doncs va anar el diumenge i no estava permès.

CARTA 037:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 24 de març de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La direcció és la de la germana de l'Antoni, i es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	S'alegra que la Carme hagi decidit enviar-li ben aviat una fotografia. Torna a queixar-se de no rebre tantes cartes com ell voldria.

CARTA 038:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 26 de març de 1948
Esriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	Demana que la tia Conchita li torni a enviar un paquet amb menjar. Encara no ha rebut res de la Companyia d'assegurances.

CARTA 039:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 28 de març de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La direcció és la de la germana de l'Antoni, i es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Ha rebut els paquets per correu. Proposa maneres d'enviar-li menjar de manera econòmica. Espera la seva fotografia i s'alegra que estigui bé a la casa on serveix. Li recomana que es relaxi i procuri no apimar-se.

CARTA 040:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 31 de març de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Diverses taques marrons produïdes probablement pel pas del temps. La direcció és la de la germana de l'Antoni, i es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Potser no podran passar junts l'estiu tot i que a l'Antoni li agradaria molt fer-ho. No podrà escriure fins la propera setmana, doncs ja ha acabat el trimestre de Redempció. Demana cordons per a les botes, unes sabates i colònia. Encara no ha rebut cap certificat de la Companyia.

CARTA 041:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 21 d'abril de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La direcció és la de la germana de l'Antoni, i es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. A la cara del remitent hi ha un <i>post scriptum</i> en el qual demana a la Carme que vagi tot sovint al pis malgrat no li agradi veure'l buit.
Breu resum del contingut	Ha rebut el paquet amb els cordons. Li encarrega a la Carme que vagi a casa del senyor Buscail: “Aunque sé lo poco que te gusta ir de visita, he de encargarte una que es preciso la hagas cuanto antes mejor. Tienes que ir a casa del Sr. Buscail (c/ Aragón, 181, 5º, 1ª) para que recuerde, por si acaso se lo preguntan, que el año 45, cuando estaba de Gerente en la Compañía de Seguros donde trabajábamos juntos, me encargaron me cuidase de buscar bocetos (dibujos) y presupuesto para unos dibujitos tamaño postal que representaban unos accidentes en obras y talleres, y que yo me cuidé de que los hiciese un amigo mío y se los enseñé a él. Aunque no les interesó por lo caro que era el presupuesto y no se les dio curso, es para mí muy importante que lo recordara si se lo preguntan, pues aunque no es probable, es posible. Para que lo entienda mejor y lo recuerde, puedes darle a leer esta tarjeta, pues con los datos que doy, muy seguro que le vendrá a la memoria a pesar del tiempo transcurrido.” Aquest fragment ha estat marcat amb una ratlla de tinta negra,

	probablement la Carme va marcar-lo a fi que el llegís el senyor Buscail.
--	--

CARTA 042:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 28 d'abril de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	No apareix
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	No apareix el nom ni la direcció del destinatari
Breu resum del contingut	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat es tracta de la Carme. Es queixa de no rebre la seva fotografia i li explica com ha d'enviar-la. Diu que no creu que la tia Carme pugui fer res per al seu assumpte, a més sempre actua per al seu propi benefici i ha de fixar-se en com es va comportar quan ell marxà. Espera que hagi anat a casa del senyor Buscail i li expliqui com va anar la reunió. Recorda a la Menchu que aviat passarà els trenta anys, però que no oblida que abans ella passarà els vint.

CARTA 043:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 3 de maig de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	Es dirigeix als seus pares i la seva germana. Ha rebut tots els paquets enviats. No han de patir ni esperar cap trasllat perquè fins que no es celebri el Consell no serà possible. La Carme estarà uns dies fora de Barcelona i durant la seva absència la dona d'en Carles es farà càrrec del pis. A la casa on ella viu disposa de telèfon per si algun dia necessiten comunicar-se.

CARTA 044:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 5 de maig de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	No apareix
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	No apareix el nom ni la direcció del destinatari. Tot i dirigir-se a la seva germana, es tracta de la Carme. No ha tingut prou espai per escriure la carta així que ha afegit les tres darreres línies i la signatura a la cara del remitent.
Breu resum del contingut	Es queixa del mal funcionament del correu, doncs els seus pares es queixen de no rebre les cartes i ell encara no ha rebut la fotografia ni algunes cartes que probablement ella li hagi escrit. Suposa que estarà alegre a Sant Cugat, però demana que no l'oblidi malgrat això. Encara no li han comunicat res sobre el seu procés i, tan bon punt en tinguí notícies, els ho comunicarà a tots. Espera que no es refredi el que sent per ell, doncs des de la distància no pot demostrar el seu amor ni enfrontar-se als "competidors". Li demana que escrigui amb regularitat als seus pares perquè també se senten satisfets en rebre notícies seves.

CARTA 045:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 10 de maig de 1948
Esriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	No hi ha segells. L'Antoni ha estat traslladat al Departament número tres. No ha tingut prou espai per escriure la carta així que ha afegit les darreres línies i la signatura a la cara del remitent.
Breu resum del contingut	<p>Ha rebut el paquet de les mongetes, les sabates, el pernil, la cansalada i la botifarra. Copio textualment un fragment de la postal:</p> <p><i>“El Consejo no sabemos en absoluto cuando piensan celebrarlo, pero la defensa que he entregado al defensor de oficio es como sigue: La realidad de los hechos es que un amigo personal apellidado Merino me presentó al señor Manuel Martínez García, como dibujante dedicado a la cosa de propaganda comercial, para que si yo como Inspector de la Compañía Mediodía podía darle algún trabajo en el orden profesional. Convinimos en que me haría algunos bocetos para a mi vez entregárselos al Gerente de la misma con presupuesto de ello, cosa que hizo a los pocos días entregándome en un sobre tres o cuatro de los mismos y que pasé al Gerente, el cual no los aceptó por su precio elevado, devolviéndoselos nuevamente al señor Martínez García. Como prueba de ello, le ruego pida testimonio al señor don Marcelo Buscail, domiciliado en Barcelona, calle Aragón, número 181, 5º, 1ª, que en la fecha a que los autos se refieren era Secretario Gerente de la Compañía. Al no existir vestigio de delito alguno debe pedir mi absolución. Esto es letra por letra tal como le indico al señor defensor; puede hacer mi defensa por ser la realidad. No sé todavía de cierto cual</i></p>

	<p>es la acusación que me hacen, pues nada concreto dijo el defensor, como tampoco la petición fiscal, que suelen ser siempre muy elevadas.” Finalment demana que reenviïn les seves postals a la Carme per tal que també les pugui llegir.</p>
--	---

CARTA 046:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 13 de maig de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	No apareix
Procedència	No apareix
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	No apareix el nom ni la direcció del destinatari. No hi ha segells. Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme. No ha tingut prou espai per escriure la carta així que ha afegit les darreres línies i la signatura a la cara del remitent.
Breu resum del contingut	Es lamenta perquè hagi estat malalta d'angines. No ha rebut la fotografia i diu que si li'n tornés a enviar una altra hauria de fer-ho fes mitjançant una carta certificada. S'alegra que la reunió amb el senyor Buscail tingués èxit. Li demana que torni a visitar-lo: "Después de hablarlo con papás, y si ellos no ven otro medio, mira a ver si puede prestarte dos mis pesetas para un negocio del cual ya te hablarán en casa de Colomer o Sanesteban cuando tu vayas a visitarlos. Entérate bien porque es muy importante y se lo cuentas a papás para que ellos lo sepan bien. A ellos les escribí el día 10 y ya te entregarán la tarjeta que les envié, que debes guardar y tenerla a mano para sacar copia. En cuanto al día del Consejo no sabemos nada por ahora, y únicamente el defensor ha venido y los cargos que se me hacen son los de la policía en los que me acusan de corregir unas pruebas de propaganda clandestina, aunque con el señor Juez se hace constar que me negué a ello. Los informes, creo que son buenos, pues no pueden ser malos, a pesar de que dicen que fui secretario de Pioneros, durante la guerra, lo que es una tontería pues es anterior a este asunto, pero lo dicen así. Te informo así para que sepas como están las cosas y no os desaniméis."

CARTA 047:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 20 de maig de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Serra, nº 9, 1r, 3ª. Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 2º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	No hi ha segells. La direcció és la de la germana de l'Antoni, i es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. Ha estat traslladat al Departament número 2.
Breu resum del contingut	Demana que els seus pares li enviïn un paquet de tabac i uns calçotets. Li sap greu estar sempre demanant-los la seva col·laboració, però afirma que es tracta d'un moment en què els necessita a tots i que espera poder oferir-los aviat el seu reconeixement i treball. És conscient que la Carme se sent incòmoda per haver d'anar sola a tot arreu, però tan bon punt surti podran recuperar el temps perdut.

CARTA 048:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 25 de maig de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 2º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	Reflexiona sobre l'absència de llibertat. No cal que li enviïn sabó per rentar la roba perquè ja pot comprar-lo a l'Economat. És molt important per a ell poder comprovar si reben totes les targetes o bé s'extravien. Demana que li confirmin aquest punt. Han de fer còpies de les cartes per a la Carme, doncs algunes són necessàries per a l'advocat. Demana que el mantinguin informat sobre l'assumpte del pis. Els segells li arriben correctament, i també ha rebut els dos últims paquets en bon estat.

CARTA 049:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 6 de juny de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 2º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. La carta ha estat doblada dues vegades, pel que presenta una creu. En els plecs la tinta s'ha esborrat i és molt difícil deduir el que hi ha escrit.
Breu resum del contingut	Tot i que estigui enfeinada ha de mantenir-lo informat de tot el que succeeix i escriure-li freqüentment, doncs per a ell rebre cartes és un gran esdeveniment. Si finalment han de desfer-se del pis hauran de treure els mobles; l'Antoni suposa que la seva xicota comptarà amb l'ajuda dels amics. Si la Carme se'n va a Sant Cugat ha d'enviar les cartes a en Carlos a fi que les remeti a l'Antoni. Ha rebut la fotografia i li agrada que porti el cabell llarg. S'alegra que a la Companyia li guardin la Direcció de la Sucursal, doncs ja ho donava per perdut. La dona de Sanesteban li ha explicat que l'Enriqueta té xicot i el sorprèn que cap de les dues li ho hagi explicat. Demana que li enviïn els pantalons verds i una jaqueta lleugera per a l'estiu. La Carme ha d'anar a casa de Serra o bé trucar-lo per explicar-li que el certificat mèdic que envià a Madrid no és vàlid, han de fer-ne un altre legalitzat pel Col·legi de Metges i enviar-lo urgentment a la mateixa direcció.

CARTA 050:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 20 de juny de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 2º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Li dedica la carta només a la Carme amb motiu del seu vint-i-unè aniversari. Fa dos dies de la celebració del Consell i no va sortir tal com ells esperaven. Ha de complir encara vint-i-vuit mesos d'empresonament, però si segueix exercint de mestre probablement surti en un any. És la primera persona a qui ha donat la notícia, i demana que no ho comunicui als seus pares, doncs vol fer-ho ell mateix. Finalment, lamenta haver estat enfadat uns dies amb motiu del suposat xicot de l'Enriqueta. Probablement fos un malentès i la dona de Sanesteban s'hagués equivocat, doncs la Carme i l'Enriqueta neguen qualsevol relació encoberta.

CARTA 051:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 30 de juny de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 2º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	Ha rebut els paquets que li van enviar. Encara no li han enviat els pantalons, però podran fer-ho tan bon punt el traslladin. La petició fiscal és massa elevada, doncs no hi ha cap motiu perquè estigui empresonat. Espera que ho acceptin amb resignació, doncs es tracta d'un parèntesi a la seva vida. Els demana que donin suport a la Carme i intentin que no s'enfonsi. Estarà molt temps fora, pel que no val la pena que mantinguin el pis. Han d'escriure a la cosina Pilar per tal que gestioni l'assumpte amb el pare Torrent, doncs podrien aconseguir alguna redempció.

CARTA 052:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 4 de juliol de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 2º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Es mostra enfadat i preocupat, doncs no ha rebut carta de la Carme ni de la seva família durant vuit dies. Desitja conèixer com han reaccionat a la resolució del Consell. Està disposat a dedicar la seva vida sencera a la seva enamorada un cop es trobi al seu costat per tal d'oblidar el patiment. Es pregunta si els pares li hauran escrit a la Carme i demana que li enviïn alguna carta ben aviat per tal de saber que no ha ocorregut cap desgràcia. És el seu aniversari i ningú no l'ha felicitat. Aviat el traslladaran a un penal i tan bon punt ho facin els enviarà una carta a fi d'informar-los de la nova direcció.

CARTA 053:

Lloc i data	Madrid, 8 de juliol de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Deu
Suport	Full de llibreta
Dimensions	19x15 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Tony
Característiques particulars	Es dirigeix a la Menchu. Es tracta d'una carta curiosa, doncs a les dues darreres cares hi apareix una segona carta escrita a llapis, a diferència de la resta (tinta). Tal com indica l'Antoni, escrigué la part a llapis posteriorment de l'altra. A la part escrita a tinta (tercera cara) han estat tatxades amb llapis negre quatre línies. He pogut esborrar la marca per llegir-les: "Me has hablado algunas veces del hermano de la joven de la casa donde estás, y de otro que dijo que le gustabas por lo seriecita y formal que eres y que pareces Merle Oberon tal como te decía yo, y no se si los dos son el mismo o no, pues creo que también tienen un hijo que debe ser ese Luis que celebrasteis el día del Santo".
Breu resum del contingut	L'afecte de l'Antoni per la jove augmenta amb la distància i l'absència d'aquesta. Li agrada que la Carme li expliqui les seves preocupacions, ja que confien l'un en l'altre. Lamenta no poder escriure sempre extensament per aconsellar-la; la noia hauria d'imaginar quines serien les paraules de l'Antoni. Està preocupat per la tardança de la Carme en dur les cartes a Correus. El desconcerta que no les envii el mateix dia d'escriure-les, necessita llegir les seves tendres paraules. Quan la jove se senti sola, ha de llegir les cartes de l'Antoni i mirar les fotografies. Celebra que els nens de la casa la estimin, doncs això garanteix que serà una bona mare. De vegades tanca els ulls i sent els petons, les carícies, la seva respiració... Gaudeix quan la Carme li detalla com celebra els diumenges i les festes. A continuació apareix el fragment tatxat. L'Antoni està gelós dels dos admiradors de la Carme i els imagina competidors. Pregunta com són, l'edat, si

	<p>tenen parella, si la tracten bé o intenten indiscrecions... S'avergonyeix de dir-li-ho, però desitja que els descrigui per imaginar com són. Hi ha el perill que li robin l'afecte de la jove aprofitant la seva absència? Es disculpa pels seus dubtes absurds, però en la situació en què es troba necessita llegir constantment la reafirmació de l'amor de la seva estimada. A la presó els canvis d'humor són continus. Exclama que l'estima i que desitjaria sentir-la repetir que ella també l'estima a ell. El frustra no poder demostrar-li el seu amor, i li demana que sigui forta per rebutjar qualsevol temptació. "Amor de mi vida, recuerda siempre que te quiero y deseo hacerte feliz". L'Antoni demana sinceritat; prefereix una dura veritat que una benèvola mentida. No vol sentir-se enganyat. El pitjor que la jove podria fer seria deixar-lo d'estimar i no dir-li-ho per compassió. Li dóna suport i li assegura que arribarà el dia en què tornaran a estar junts. "El que siempre haya comido pasteles y pollo asado, nada le gusta, nada le satisface y de todo se cansa. Teniendo el paladar acostumbrado a lo malo se saborea a plena conciencia y satisfacción lo bueno". Hi ha una frase amb lletra més gran i subratllada: "No pienses en ti misma, sino en lo que representas para mí; que yo tampoco pienso en mí, sino que vivo pensando en lo que he de ser para ti".</p> <p>A la part escrita en llapis, l'Antoni ha rebut les cartes del 28 i l'1, les quals l'han animat. Es penedeix del que escrigué en tinta, però ho envia a fi que compregui els seus diferents estats d'ànim i pugui escriure-li conseqüentment. No deixa de pensar en ella i li demana que l'estimi perquè necessita el seu afecte. El traslladen a Burgos d'aquí a una setmana i és possible que no pugui escriure-li durant un mes. Ella ha de continuar escrivint perquè pugui llegir a la garjola i el temps passi veloç. Li recomana que vagi amb compte pel que fa als admiradors.</p>
--	---

CARTA 054:

Lloc i data	Madrid, 12 de juliol de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	17x13 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva estimada Menchu.
Breu resum del contingut	<p>Ha sortit d'Ocaña i es dirigeix a Burgos. La seva nova direcció és: "Prisión Central, Departamento Celular, Burgos". Ha comunicat el resultat del Consell i espera que s'ho hagi pres amb enteresa. El període de la condemna no és excessiu si aprenen a suportar-lo. Espera trobar-la tan bonica i afectuosa com quan marxà. La felicita, ja que el dia 16 és el seu sant. No pot regalar-li res, doncs li és impossible elaborar cap detall amb motiu dels trasllats. Envià una extensa carta als pares tot explicant-los la resolució del Consell, el temps que li quedava i els seus projectes de Redempció. Recomana que li facin arribar el certificat de subscripció a Redempció i espera aconseguir un trasllat a Barcelona per a estar més a prop de la Carme. Convindria que demanés a la Companyia que li enviessin revistes o llibres d'assegurances per seguir formant-se i distreure's alhora durant l'estada a Burgos..</p>

CARTA 055:

Lloc i data	Madrid, 15 de juliol de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Sis
Suport	Fulls de paper
Dimensions	17x13 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la Menchu.
Breu resum del contingut	<p>Hi ha una gran contradicció entre els seus sentiments: d'una banda se sent alegre tot pensant en l'afecte de la Carme, i d'altra banda trist amb motiu del temps que hauran d'estar separats. Està convençut que la felicitat conjunta pot ésser aplaçada, però no destruïda. Si treballa a la presó, podrà estalviar-se nou mesos d'empresonament. Si poguessin traslladar-lo a Barcelona es veurien de tant en tant i el temps transcorreria més fàcilment. Proposa diverses solucions: la Companyia podria reclamar-lo a Barcelona i deixar-lo sortir de dia per anar a la feina i, si no, el pare Torrent podria intervenir a fi de solucionar el cas i quedaria lliure legalment. La Carme està servint a una casa i ja no viu a Barcelona; quan consideri oportú efectuar gestions relacionades amb l'Antoni, haurà de demanar vacances. La Companyia fa horari d'estiu: no treballen a la tarda. Envià una carta al Senyor Director per saber si seria possible que el reclamessin. El fa feliç saber que la Carme està decidida a esperar-lo amb els braços oberts, sense oblidar-lo mai. Avui surten cap a Burgos, on el clima és molt fresc. En arribar-hi, passarà tot un mes a la garjola i no podrà enviar cartes. Fins a l'última setmana d'agost no podrà escriure. Es tracta de l'anomenat "període sanitari" que ja hagué de passar a Barcelona i Ocaña, però a Burgos és més llarg. Espera que ella li escrigui sovint per animar-lo en la solitud de la garjola. Celebra que els nens de la casa siguin una distracció per a la jove, cosa que demostra les seves dots maternals.</p>

CARTA 056:

Lloc i data	Ocaña (Toledo), 27 de juliol de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 2º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. En alguns fragments la tinta està més marcada i enfosquida. La lletra, per tant, no és uniforme.
Breu resum del contingut	Intenta consolar-la dient que encara és jove i el seu esperit és fort, pel que podrà reprendre la seva vida en el punt on la va deixar. Les adversitats augmenten la il·lusió i la posterior felicitat. Considera que l'optimisme és essencial i que serà la futura mare dels seus fills. La Carme no ha tingut sort a la vida però ell li regalarà una sòlida felicitat, tan sols ha de confiar en ell i no rendir-se. És estrany, doncs l'Antoni escriu en la seva carta que el dia 4 del proper mes serà el seu aniversari, i la darrera postal datava del 4 de juliol i explicava que era el seu aniversari.

CARTA 057:

Lloc i data	Burgos, 22 d'agost de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Departamento Celular, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. La tinta s'ha corregut en una franja vertical a l'esquerra de la postal, però no dificulta la lectura.
Breu resum del contingut	Es queixa perquè considera que no li escriu tant com hauria de fer-ho. L'han traslladat i està lluny dels seus familiars; per tant, no serà fàcil que el puguin visitar. En Colomer ha tingut sort, doncs té una cosina molt a prop que el visita cada setmana i li dóna tot allò que li envien els pares. Els mobles de l'Antoni han estat traslladats a casa dels pares d'en Colomer, per tant anima la Carme a que els visiti amb freqüència, doncs podrà sentir-se com a casa seva. Demana que expliqui a la família per a la qual treballa la Carme la situació en què es troba per tal que no pensin que està empresonat per ésser una mala persona.

CARTA 058:

Lloc i data	Burgos, 30 d'agost de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Departamento Celular, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	<p>Felicita l'Enriqueta pel seu aniversari i es disculpa per fer-ho dies després, doncs havia oblidat la data. No ha rebut la carta del dia 19 i demana si contenia alguna informació notablement rellevant. El propietari del pis, Ayats, els ha demanat que entreguin les claus immediatament, i l'Antoni no hi està d'acord perquè inicialment els havia atorgat un termini de sis mesos. Si els paga una quantitat considerable perquè marxin ràpidament han d'acceptar, però si no és així haurien de negar-s'hi i esperar la resolució del tribunal, doncs podrien trobar alguna solució durant el temps d'espera. Quan li donin el testimoni de condemna, probablement en un termini de deu dies, els enviarà les dades. Demana uns calçotets. S'alegra que la Companyia d'Assegurances els pagués i pregunta si hi havia comissions. En Colomer es nega a acceptar un lloguer, així que no han de pagar-li res; en un futur ja trobaran alguna manera de compensar-li-ho.</p>

CARTA 059:

Lloc i data	Burgos, 6 de setembre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut en una franja vertical a l'esquerra de la postal i en dificulta la lectura.
Breu resum del contingut	Ja ha ingressat al Pati general del centre penitenciari i ha abandonat el Departament Cel·lular; així doncs, gaudeix de la normalitat i ja no està sotmès a les mateixes restriccions. Ha rebut el paquet d'aliments i en demana un altre amb sacarina, sabó i perborat "Foret" (es tracta d'un producte per blanquejar les dents). Ha rebut la Revista d'assegurances i en demana més números, fins i tot si són anteriors. Els pares de l'Antoni insisteixen en pagar un lloguer als Colomer per guardar-los els mobles, però ell demana que no ho facin, doncs en Colomer no ho vol.

CARTA 060:

Lloc i data	Burgos, 10 de setembre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Ha rebut les fotografies i les contempla tot sovint. La Carme passarà uns dies de vacances amb la família de l'Antoni, i això el fa feliç. Estar al pati general li proporciona una major llibertat. Ha de felicitar a Garau i la seva dona per haver tingut un nadó. També hauria d'agrair a la Teresina i en Carles la seva gran ajuda pel que fa al pis. Explica a la Carme que quan vulgui pot anar a casa de Sanesteban per rebre notícies directes de l'Antoni i animar-se. L'Antoni escriu a la seva enamorada que qualsevol que li digui que la deixarà un cop estigui en llibertat menteix i vol ferir-la, per tant podem deduir que hi havia persones que van immiscir-se en la relació.

CARTA 061:

Lloc i data	Burgos, 17 de setembre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut però no dificulta la lectura.
Breu resum del contingut	Ha rebut el paquet dels calçotets. Està preocupat, doncs fa deu dies que no ha rebut carta de la seva "germana" Carme. El clima a Burgos és terriblement fred i cal dur roba d'abrigar, pel que agrairia que li enviessin el jersei. Encara no ha rebut el testimoni de condemna, probablement amb motiu de les vacances dels jutjats. Amb els diners que li han enviat encarregarà que li confeccionin unes sabates; en cas de trobar-ne unes velles a casa, les faria arreglar. No cal que molestin el senyor Buscail amb la Revista d'Assegurances, ja que no té pressa i ja se'n recordarà. Demana que el subscriguin a la Revista del Sindicat d'Assegurances. Han d'insistir en què el propietari del pis pagui l'import de les reparacions o bé esperar fins a acabar el termini. El seu company, Ferrer, envia salutacions a la família de l'Antoni.

CARTA 062:

Lloc i data	Burgos, 24 de setembre de 1948
Esriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Per fi ha rebut dues cartes seves i està content que aviat acabi d'estiuejar, ja que podrà tornar a escriure-li amb regularitat. És el dia de la Mercè, patrona dels presoners. Ha rebut el paquet amb els calçotets i espera rebre ben aviat el de la llonganissa. Espera que li enviï les fotografies de la Festa Major. Recorda en tot moment el que suposaria per a ell el mes de setembre si no es trobés empresonat: faria realitat els seus somnis (és probable que haguessin fixat una data de casament). Desitja que l'Enriqueta s'hagi recuperat de l'accident que va patir en bicicleta. Envia records a les famílies de Colomer i Sanesteban. Li recomana que no el visiti, doncs és un llarg viatge, té un cost elevat i fa molt fred; gairebé sempre neva.

CARTA 063:

Lloc i data	Burgos, 8 d'octubre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Ha rebut la fotografia de la Festa Major, i considera que estava molt seriosa per tractar-se d'un ball, així doncs no tindria molts admiradors. Espera que les vacances amb la seva família hagin estat satisfactòries i li expliqui moltes anècdotes. Afirmar pensar tot sovint en les dates que havien assenyalat l'any anterior. Procura estar enfeinat constantment a fi que el temps passi ràpidament; es tracta d'una vida rutinària però no excessivament dolenta. Tem l'arribada de l'hivern, doncs serà molt rigorós.

CARTA 064:

Lloc i data	Burgos, 15 d'octubre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Ha rebut les cartes que li envià durant les vacances a Figueres. L'Enriqueta i la Carme van enyorar-lo en les excursions, i tan bon punt surti podrà participar en els plans familiars. Demana que l'informi del que parlà amb en Joan sobre el pis, així com de les claus i les pessetes. Han de demanar a en Garau quant costa la planxa de plexiglàs amb la qual va fer el portamonedes, doncs voldria tenir-ne una per entretenir-se a la presó. No cal que l'Enriqueta li envii pantalons, perquè ja li han donat un uniforme nou.

CARTA 065:

Lloc i data	Burgos, 29 d'octubre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Hi ha una franja vertical enfosquida a la part dreta de la postal que no impossibilita la lectura del contingut. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Està enfadat, doncs no rep resposta a les seves cartes; malgrat estigui enfeïnada, no pot deixar d'escriure-li. Proposa que apunti en una llibreta els dies que li escriu, així s'adonarà quan cal tornar a fer-ho. No pot dur bigoti. Ha rebut el paquet amb paper i la carpeta.

CARTA 066:

Lloc i data	Burgos, 5 de novembre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Està satisfet d'haver rebut les mostres de plexiglàs. La Carme ha de demanar a en Garau si existeix algun producte per enganxar el plexiglàs. Abans d'enviar la planxa de plexiglàs, hauran d'estudiar-ne les possibilitats. Aclareix que les seves cartes no són una recriminació, senzillament intenta fer-li comprendre la seva necessitat de rebre notícies sovint, doncs, si no, es preocupa per ella. Està molestat amb els senyors per als quals treballa, doncs li donen massa feina. Sembla ser que la Menchu recela dels sentiments de l'Antoni; això el fa sentir impotent, doncs voldria consolar-la.

CARTA 067 :

Lloc i data	Burgos, 19 de novembre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut però no dificulta la lectura. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Malgrat segueixi considerant que suporta una càrrega laboral excessiva, el satisfà que els senyors la tractin afectuosament i la deixin anar al teatre i al cinema. Insisteix en la necessitat que els expliqui la situació de l'Antoni per tal d'evitar malentesos; podrien entendre-la, consolar-la quan estigui trista i deixar-la anar a correus a enviar puntualment la correspondència. Recorda perfectament la pel·lícula "Cuando los hijos se van", i s'alegra en descobrir que la Menchu l'ha tornat a veure i li ha fet pensar en ell. Confirma que pot enviar-li llet a la presó i que li agradaria disposar-ne per esmorzar.

CARTA 068 :

Lloc i data	Burgos, 24 de novembre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Està preocupat per no haver rebut carta de la Carme, ja que en la darrera explicava que estava malalta de l'estómac. Li han autoritzat una carta per parlar extensament sobre els assumptes de les assegurances. La Revista d'Assegurances a la qual es volia subscriure no era "El Eco del Seguro", sinó la del Sindicat, però ja està fet i no desitja que recaiguin tantes despeses sobre la Carme i els pares. Potser els companys de l'oficina la hi poden enviar o pagar-li la subscripció. Pot confiar en Giner per a que es faci càrrec de les Assegurances de l'Antoni. Lamenta haver perdut tantes oportunitats laborals, però en sortir tindrà altres bones ocasions. Ahir escrigué als pares explicant-los que ja té el testimoni de condemna i que hi ha un error que el perjudica. Està fent les gestions corresponents per tal que ho arreglin, ja que d'altra banda hauria de passar uns mesos més empresonat injustament. El pare Torrent hauria d'intervenir immediatament per tal que el traslladessin més a prop de la seva família. Si fos possible, voldria treballar per tal de redimir la condemna i guanyar un sou per alleujar la càrrega que estar empresonat representa per als que l'estimen. Ha rebut el gir postal de la Carme de 50 pessetes i un altre dels pares de 150. No necessita que li enviï res per a que confiï en l'amor que li professa. Espera les fotografies de la festa de la torre. Es pregunta si han canviat els sentiments de la Carme i si ha deixat d'estimar-lo, però assegura que res no ha canviat per a ell. Està preparant felicitacions nadalenques per a tothom.</p>

	<p>Agraeix a Garau el tabac i als Sábat la pastilla de sabó. No ha d'escoltar els rumors que corren sobre l'Antoni al poble. Voldria que expliqués als senyors per als quals treballa la veritat a fi d'evitar problemes i malentesos. Posa l'èmfasi en la urgència de les gestions per intentar que el traslladin més a prop de la família, treballant i redimint. Han de comunicar-li amb claredat tot allò que calgui fer.</p>
--	---

CARTA 069:

Lloc i data	Burgos, 4 de desembre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Li han autoritzat una carta "extra". Probablement l'Enriqueta estigui encara a Barcelona efectuant les gestions de l'Antoni. Ha rebut el paquet dels pares. Demana que la Carme especifiqui a cada carta la data de l'anterior per evitar que se n'extraviïn. Agraeix a en Carles la participació del sorteig que li ha regalat. La Carme té el cinema gratuït i pot distreure's; l'Antoni desitjaria anar-hi amb la seva estimada, doncs s'ha posat de moda el cinema en color. Espera les fotografies que li havia promès. La Menchu ha de ser optimista tot i la feina i la separació del seu estimat. Li envia dolces paraules de suport. Celebra la descoberta de Garau per a enganxar plexiglàs, i quan li enviï alguna mostra efectuarà algun treball per tal de comprovar-ho. Han efectuat totes les gestions possibles a fi d'arreglar l'error en la condemna, el qual es deu al mecanògraf. La resta de condemnats del grup tenien una pena de vuit anys, i l'Antoni i dos altres homes eren els únics de sis anys; el mecanògraf s'equivocà i copià vuit anys per a tots. Malauradament el Capità General no en sabia res, de l'error, i confirmà la condemna. El Pare Torrent hauria d'escriure una carta al Compte Marsal i enviar la instància al Patronat de Redempció; d'aquesta manera podrien aconseguir que l'Antoni estigués més a prop de la família. Si Torrent cregués convenient que l'Antoni efectués alguna gestió, haurien de comunicar-li-ho i així ho faria. Procurarà fer-li una bonica felicitació a la Menchu per Nadal. Celebra que l'operació de la fillola hagi sortit bé i envia records a tota</p>

	la família Sábata.
--	--------------------

CARTA 070:

Lloc i data	Burgos, 10 de desembre de 1948
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	L'ha animat rebre les darreres cartes, però reclama les fotografies que li havia promès. Li farà gran il·lusió rebre la llet, doncs és molt nutritiva. Celebra que hagi assumit l'error en la condemna; ja ha diligenciat els papers corresponents a fi que ho esmenin. Espera que el Pare Torrent aconseguixi que el traslladin a Barcelona o Girona, ja que seria més fàcil poder veure els seus éssers estimats. Desitja que tingui cura de les petites malalties que pateix. La família per a la qual treballa hauria d'estar-ne informada i no oposar-se a que restés uns dies enllitada. Si l'enviessin a Barcelona hauria d'avisar ràpidament el Pare Torrent perquè el visités.

CARTA 071:

Lloc i data	Burgos, 24 de desembre de 1848
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La targeta està molt engroguida pel pas del temps. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Ha rebut les fotografies que esperava. Celebra que hagi comunicat la seva situació als senyors de la casa on treballa per tal d'evitar malentesos. Ha rebut el tortell i els torrons dels pares. Ha de recollir un regal per a ella i un altre per als pares a casa d'en Colomer. Els ha fet l'Antoni i estan incomplets, els manca un peu. No ha rebut la carta que esperava de la Carme. Ha enviat postals de felicitació de l'Any Nou a la Menchu i diversos amics, les quals espera hagin arribat.

CARTA 072:

Lloc i data	Burgos, 3 de gener de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Retreu a la Carme haver retardat l'escriptura de la darrera carta i que aquesta hagi estat molt curta. N'esperava una d'extensa degut a les vacances de Nadal. Deixa a la seva consciència l'alegria que la Carme sap li proporciona rebre correspondència, especialment en dates assenyalades. Celebra que li agrades la felicitació de Nadal. No ha rebut el paquet dels Sábats, potser s'hagi extraviat. Agraeix a Garau el gir postal. Ha rebut dos paquets dels pares, així com els dels cosins de Barcelona. És molt llaminer i l'ha satisfet tot el que li han enviat. També agraeix el paquet de la Carme. Li han sortit canes i es manté en el pes anterior a l'empresonament. Malgrat el fred, es dutxa gairebé cada dia. La joventut física es correspon també amb la joventut interior, el seu cor bateja per la Menchu amb el mateix entusiasme de sempre. Ahir va nevar però avui el sol ha fos la neu. Ha presentat una instància per utilitzar el taller, però encara no li ha estat concedida l'autorització: desitjaria enviar una joguina a la seva fillola i el germà d'aquesta per Reis. Probablement els envii amb retard. Es mostra enfadat pel que fa al pis: en Juan té una pèssima conducta, fent-los pagar per una cosa que ha sortit malament per culpa seva i del seu advocat, Vintró. Han abusat de la bona fe de la família. En Juan va prometre que, si no li interessava el pis durant l'any, li abonaria la meitat de les despeses (1500 pessetes). Abans de l'any li entregà les claus i en Juan demanà els drets del pis; per tant, no li interessa el pis tant per l'empresonament com per no tenir cap dret sobre aquest.</p>

	Desitja que el nou any sigui portador d'alegria i salut.
--	--

CARTA 073:

Lloc i data	Burgos, 10 de gener de 1949
Escriptura	Mecanografiada
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	16x22 cms.
Destí	Excmo. Sr. D. Isidro Castellón, Jefe de Administración del Cuerpo de Prisiones, Patronato Central, Madrid
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Ángel Bercedo (Es tracta del Director de la Presó de Burgos)
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	<p><i>Mi querido amigo y compañero:</i></p> <p><i>En mi poder su atenta de fecha 7 de los corrientes en relación con el recluso de esta Prisión Central ANTONIO CASADEMUNT DURAN.</i></p> <p><i>En su contestación, me es muy grato comunicarle que en fecha 16 del pasado mes de diciembre se recibió la comunicación del Patronato Central interesando si el penado antes indicado se encontraba en situación de ser trasladado a Destacamentos para trabajar. En fecha 16 del mismo mes se remitió oficio de estas Oficinas participando a Trabajos Penitenciarios que el repetido recluso había sido condenado por haber pertenecido a organizaciones de tipo comunista. Igualmente, en fecha 17 de diciembre último, se comunicó a la citada Sección de Trabajos Penitenciarios que Antonio Casademunt Durán era antiguo afiliado de las J.S.U. y también en la llamada "Juventud Combatiente". Según costumbre, se remitió copia de los hechos declarados probados en su correspondiente testimonio de sentencia. Sin duda por el error de remitir dichos datos a Trabajos Penitenciarios —que es quien los suele interesar— en lugar de remitirlos directamente a ese Patronato Central, es por lo que Vds. no han recibido los datos interesados, lo que lamento sinceramente por haber ocasionado retraso en que Vd. haya conocido la situación de dicho recluso. Sin otro particular, muy honrado con poderle atender en su deseo, y</i></p>

	<p><i>agradecido por sus votos para el nuevo año, le envía un afectuoso abrazo su amigo y compañero.</i></p>
--	--

CARTA 074:

Lloc i data	Burgos, 14 de gener de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Està molestat perquè li havia promès que li escriuria el primer diumenge de l'any explicant-li com celebrà el Cap d'Any i ha trigat una setmana en enviar-li una carta, en la qual no fa referència a la festa. Preferiria que no li prometés mai cartes si no compleix la seva paraula. Ha rebut el paquet dels seus pares amb els bombons, la llet i les botifarres. Demana que torni a casa d'en Colomer per veure si ja ha arribat el regal que els envià; li sap greu que no el tinguessin per Reis tal com ell hagués volgut.

CARTA 075:

Lloc i data	15 de gener de 1949
Esriptura	Mecanografiada
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	17x24 cms.
Destí	Padre Don Martin Torrent
Procedència	Isidro Castellón López, Conde de Peñalver 62, Madrid
Llengua	Castellà
Signatura	Isidro Castellón
Característiques particulars	En aquesta carta s'adjunta l'anterior, escrita per Ángel Bercedo, a fi de justificar perquè l'Antoni no pot ésser traslladat.
Breu resum del contingut	<p><i>Querido Padre Martin:</i></p> <p><i>Supongo estará Vd. ya de regreso en Barcelona después de unos días pasados al lado de su Madre, a la que deseo siga disfrutando de buena salud.</i></p> <p><i>Quiero primero decirle en esta carta que no es fácil conseguir el destino de su recomendado ANTONIO CASADEMONT DURAN, para que vaya a trabajar a Barcelona ni a ningún otro sitio, porque según carta que le acompaño del Director de la Prisión de Burgos, ha pertenecido a organizaciones de tipo comunista y pertenecido a las Juventudes Socialistas Unificadas y a la Juventud Combatiente.</i></p> <p><i>No obstante esto y por tratarse de destinarlo a Barcelona al Taller de juguetes, que no deja de ser una Prisión y de estructura segura y de garantía, me avisté con el Jefe del Fichero Fisiotécnico, que es el que hace todas las propuestas de destino para trabajar en las Prisiones al Patronato, y me contestó que no podía hacer dicha propuesta por tener orden del Director General de no proponer el destino a otra Prisión de ningún penado de la Prisión Central de Burgos.</i></p> <p><i>Ya le dije en otra mía anterior lo difícil que era el sacar a un penado de la Prisión de Burgos, pero ahora resulta ya del todo imposible por ser cosa que la vigila personalmente el Director General, negando en absoluto todo traslado de los individuos que estén tachados como comunistas o que tengan el menor antecedente de haberse rozado con ellos;</i></p>

	<p><i>así pues, sintiéndolo mucho no hay por hoy medio de sacarlo a trabajar a otro Establecimiento.</i></p> <p><i>Del asunto de Adolfo nada más he sabido y por tanto no tengo noticia de que hayan salido para acá el exhorto o los exhortos anunciados.</i></p> <p><i>Por aquí seguimos como siempre tanto María como yo, y deseándole a Vd. se encuentre bien y un próspero año, se despide con un fuerte abrazo su buen amigo.</i></p>
--	---

CARTA 076:

Lloc i data	Burgos, 30 de gener de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Està exercint de professor a l'Escola del Centre. Per aquest motiu li han autoritzat dues cartes al mes; una la dedicarà a la Carme, i l'altra als pares. Celebra que la Carme afirmi estar suficientment grassa per suportar l'hivern, i que els Reis li portessin regals. Ha rebut el seu paquet, i la xocolata l'ha sorprès gratament. També dona les gràcies a Carles pel seu paquet. Comenta les línies d'enuig de la carta anterior. Va saber per Colomer que la Carme havia rebut el regal de l'Antoni (un ocell) quatre dies abans, i no havia escrit per donar-li les gràcies; a més, va trigar cinc dies en dur la carta a correus. Està pendent de rebre notícies de l'exterior, per insignificants que puguin semblar. També ha enviat un ocell als pares. Té molta feina a l'Escola, per això es retardaran els regals per a en Víctor i la seva fillola, així com la solapa de la Carme. A la presó fan bonics anells de plata amb les inicials marcades per 25 o 30 pessetes; si en volgués, hauria d'enviar-li els diners. No estalvia res, ha de menjar i cobrir les necessitats internes. Té una petita sorpresa per ella a casa de Colomer. Aquests li encarregaran que envii uns regals per a una cosina de Burgos a l'Antoni, el qual pot fer-los-hi arribar. Ha de fer una còpia del Testimoni de Condemna, el qual pot trobar en la darrera carta enviada als pares. Les botes dels pares són precioses, còmodes i resistents. S'alegra que vagi al cine amb els senyors de la casa, però espera que no obliidi escriure-li.</p>

CARTA 077:

Lloc i data	Burgos, 4 de febrer de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut en diverses ocasions. Malgrat això la lletra és llegible en la seva totalitat.
Breu resum del contingut	L'Enriqueta està del tot recuperada. Prefereix que no li enviïn el pollastre i que se'l mengin ells, doncs seria molest i hi ha altres coses que li agraden més. Celebra que els cosins rebessin amb tendresa la seva felicitació i planegin enviar-li uns mitjons de llana. Demana paper de calcar. Encara no ha rebut les Revistes d'Assegurances. Els regals que envià eren dos ocells fets per l'Antoni, i el segon encara no ha arribat, malgrat fa més d'un mes que el va enviar. Farà uns joiers per a les cosines, i demana si els pares podran folrar-los.

CARTA 078 :

Lloc i data	Burgos, 10 de febrer de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	No hi ha segells. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. Les cartes per a la Carme comencen amb la fórmula "Querida hermana", però en aquesta ocasió ho substitueix per "Querida hermana Carmen".
Breu resum del contingut	Està animat perquè rep cartes de la seva enamorada amb freqüència. Celebra que els hagin agradat els ocells i que en Carles s'hagi ofert a fer el peu al seu taller. Detesta rentar la roba; l'estada a la presó li ha fet comprendre com de pesades són les feines de les dones i es compadeix de la solitud de la Carme a Barcelona. Li agradarà rebre la fotografia que li ha promès la jove.

CARTA 079 :

Lloc i data	Burgos, 14 de febrer de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>La Carme no ha d'escoltar les paraules fatalistes de la seva tia (vivía amb ella) ja que només intentava amargar-la. Ha de considerar la situació de l'Antoni com a passatgera, la qual podrà oblidar tard o d'hora. Ha de controlar les seves crisis nervioses. Està preparant un regal per a la seva fillola, però està molt enfeinat i no sap quan l'acabarà. El satisfà que en Carles desitgi preparar un peu per a l'ocell, però no voldria que això li suposés cap molèstia. Envia records a Garau. Celebra que continuï la col·lecció "Meridiano femenino", ja que la lectura pot distreure-la. Encarregarà un medalló amb les inicials de la Carme a un joier professional; el preu és el mateix que el de l'anell. La direcció de l'advocat Senyor Rojas és "Compañía Financiera de Seguros y Reaseguros, Vía Layetana 150", i el telèfon és el 71960. Confia que l'Enriqueta li comunicarà totes les gestions que efectuï. Ha rebut la revista "El Eco del Seguro", i lamenta no haver estat a temps per a presentar-se al concurs literari. Fa temps que no rep l'altra revista. Dóna suport a la seva estimada amb paraules d'amor i promeses del futur. Desitja una fotografia per admirar-la. Espera que continuï essent puntual en les cartes i no trigui a dur-les a Correus. Entén el volum de feina que té a la casa on treballa, però no rebre notícies seves el fa enfadar.</p>

CARTA 080:

Lloc i data	Burgos, 25 de febrer de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Espera que continuï enviant-li la correspondència amb freqüència perquè l'estada a la presó sigui més suportable. El satisfà rebre la llet, però si ella preferís enviar-li alguna altra cosa també l'acceptaria amb la mateixa joia. Quan li enviï la fotografia ha de fer-ho per correu certificat, doncs la d'Ocaña s'extravià. Encarregarà un bonic medalló a gust de la Carme perquè sempre el recordi. Entén el seu disgust i s'alegra que confiï en ell per a explicar-li-ho. Ha rebut el darrer paquet dels pares, així com el número de desembre de la Revista d'Assegurances. No ha rebut encara carta de l'Enriqueta. Demana a la Menchu que esperi coratjosament el dia en què junts formin una llar.

CARTA 081:

Lloc i data	Burgos, 4 de març de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº 66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut en diverses ocasions. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Ha rebut el paquet que li ha enviat i li ho agraeix perquè conté aliments nutritius, així com lliminadures i purs. Encara no ha rebut el gir postal per al medalló, ni tampoc la carta que habitualment acompanya els paquets que li envien. Espera que li expliqui amb detall l'excursió que féu el dilluns amb els senyors de la casa. Fa molt fred, a Burgos, i l'aire és gèlid. Envia salutacions a Garau i en Carles i la família d'aquest.

CARTA 082:

Lloc i data	Burgos, 10 de març de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Entén el retard de la Carme en escriure-li. Lamenta la mort de l'àvia; els pares deuen estar trastornats. Li han comunicat que no és possible un trasllat més a prop de la família. Ha escrit una carta, autoritzada urgentment, als pares per donar-los el condol. Detalla la seva tasca docent a l'Escola: es fa càrrec d'una assignatura especial (Ciències físiques, químiques i naturals) que li proporciona molta feina, doncs s'ha de reciclar. La ciència avança veloçment i ha d'ampliar els seus coneixements per a traslladar-los als alumnes. Els llibres són cars i escassos; així doncs, prepara uns apunts amplis per tal que els alumnes els copiïn i puguin fer-se un llibret. Gaudeix de la seva tasca, ja que els alumnes mostren un gran interès i alguns envien els apunts als fills per a que segueixin el seu exemple. Les classes són d'una hora al dia. Tan sols hi intervé l'Antoni, es tracta d'una conferència.</p> <p>Agraeix a la Carme el paquet. Felicita el sant a la senyora Pepeta. Celebra que gaudeixi de les vacances i pugui prendre el sol i bronzejar-se, sempre i quan no oblidi escriure-li sovint. Envia records als Sàbat i a Garau, així com als pares i l'Enriqueta; desitja que s'hagin recuperat de la mort de l'àvia.</p>

CARTA 083:

Lloc i data	Burgos, 17 de març de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Li han autoritzat la carta per adjuntar-li unes targetes de felicitació per la festivitat de Sant Josep. La Carme ha tornat a Barcelona. Espera les fotografies de l'excursió a l'ermita de Sant Medir, en la qual ballà sardanes. Entén el sentiment de solitud que l'acompanya constantment, malgrat estar envoltada de persones estimades; li manca l'Antoni. Envia un ocell per felicitar el sant a la senyora Pepeta, ja que sempre es recorda d'ell i li envià una tableta de xocolata. Ha incorporat felicitacions per a la fillola i la Carme. Tan sols té a l'abast petits detalls com aquests des de la reclusió de la presó. Ha enviat una targeta al Senyor Benedí de Saragossa per tal que el recordi. L'Antoni està molt satisfet del contingut dels paquets que rep, en especial els pots de llet, els dolços i els llamins. Desitjaria poder menjar bunyols: aviat en serà l'època. Està esperant el gir postal per pagar el medalló. Aquest any el temps és molt variable, predominant el fred. La Carme tem que la seva àvia mori aviat com la de l'Antoni; aquest l'anima i li recomana que li escrigui tot sovint per animar-la i que s'adoni que la recorda. Envia petons a la família i els amics que sincerament s'interessen per ell.</p>

CARTA 084:

Lloc i data	Burgos, 25 de març de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut a la part superior de la postal però no dificulta la lectura. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Està decebut en no rebre la carta que esperava des del darrer diumenge. No obstant, ha rebut el paquet de xocolata que li envià i el gir de 35 pessetes per al medalló, el qual enviarà ben aviat. La tia insisteix en fer-se la víctima perquè la Carme li faci costat però ell no l'orienta, doncs sap que continuarà on està perquè gaudeix de majors avantatges. El senyor Antoni ha emmalaltit degut a la manca de cura que tenia cap a ell mateix. El satisfà que la Carme gaudeixi ensenyant les lletres al petit de la casa on treballa. Ha rebut amb satisfacció la darrera carta dels seus pares.

CARTA 085:

Lloc i data	Burgos, 9 d'abril de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Presenta taques de color marró fosc. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Es tracta d'una postal en la qual l'Antoni expressa el seu neguit. No ha rebut correspondència de la Carme i en la darrera carta que li envià estava malalta, avorrida i desanimada. Tampoc va fer referència a la felicitació que ell li envià, cosa que l'ha desil·lusionat. En definitiva, es troba immers en un mar de preocupacions.

CARTA 086:

Lloc i data	Burgos, 15 d'abril de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Ha rebut la carta amb les fotografies de l'excursió. La Carme no va poder escriure-li degut a les males comunicacions a la masia. Segons l'Antoni, hauria d'haver-li enviat unes ratlles abans de marxar; opina que la Carme no ha comprès encara el que suposa la correspondència per a un presoner. Li agrada l'aspecte de la Menchu a les fotografies: saludable i rodanxona. Ha rebut el darrer paquet dels pares i la revista "El eco del seguro". Demà enviarà el medalló i un ocell per en Carles; acabarà els que regalà l'Antoni a la Carme i els pares, així doncs també ell mereix tenir-ne un. Demana a la seva enamorada que escrigui amb més freqüència al "seu Toni".

CARTA 087:

Lloc i data	Burgos, 23 d'abril de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Ha rebut la carta del dia 16. Dedueix que s'ha extraviat alguna carta de la Carme i la renya: si apuntés les dates en què escriu a l'Antoni, podrien comprovar si se'n perden. Pel que fa a les fotografies, la Menchu està tan bonica i saludable com sempre; espera que els borinots que deu tenir al voltant no el facin passar a un segon pla. Suposa que les diversions no es traduiran en una menor correspondència: primer és el compromís i les obligacions amb la família, en especial trobant-se en una situació com la de l'Antoni. Ha rebut el paquet de la fillola i li dóna les gràcies. Demana quin dia és l'aniversari d'aquesta. El dia 15 l'Antoni envià a la Carme un paquet amb dos ocells (per la fillola i el Senyor Buscail) i el medalló. Enviarà el peu de l'ocell de Buscail, però el de la fillola el podrà fer molt millor en Carles Sàbat al taller. El satisfà que els nens de la casa siguin bons i afectuosos amb la Carme, i que ella també exerceixi de mestra amb ells. Ha notificat als pares haver rebut els paquets. S'ha extraviat també una carta dels pares. Insisteix en que la Carme hauria d'apuntar les dates que escriu, i fer-ho més sovint: rebre dues cartes al mes l'intranquil·litza i el fa sentir sol i abandonat.</p>

CARTA 088:

Lloc i data	Burgos, 6 de maig de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut en la part superior esquerra de la postal. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	La Carme encara no ha rebut el paquet dels ocells. Agraeix a la seva fillola i els pares d'aquesta el paquet de Pasqua, en especial la xocolata en pols. Encara no han d'entregar l'ocell al senyor Buscail perquè l'Antoni ha de fer encara la peanya, la qual malgrat no ésser molt bonica, almenys haurà estat elaborada per ell mateix. Es disculpa per la seva descortesia quan li exigeix correspondència més freqüent i reconeix que els seus nervis en són els únics culpables.

CARTA 089:

Lloc i data	Burgos, 13 de maig de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Està satisfet perquè rep les cartes de la Carme amb major regularitat. Celebra que li agradés el medalló. Voldria que tan bon punt rebés la peanya entregués el regal al senyor Buscail i li expliqués la impressió causada. Sent una immensa gratitud cap a aquest senyor ja que és molt atent pel que fa a les Revistes d'assegurances. Està molt enfeinat amb l'escola i la preparació dels apunts, pel que li resta poc temps per a elaborar els objectes per a la seva fillola. Espera la sorpresa que li ha enviat la seva enamorada, doncs encara no la ha rebut. La Menchu serà la font de la seva felicitat en un futur, doncs no poden gaudir junts del present.

CARTA 090:

Lloc i data	Burgos, 30 de maig de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Ha estat retardant tant com ha pogut per escriure aquesta carta a la Carme, doncs esperava la que li havia anunciat i no ha arribat. Abans de perdre el dret a la carta mensual que li proporciona el treballar a l'Escola, prefereix escriure tot i no poder comentar la tan esperada fotografia. Odia que anunciï dates per les cartes i no les compleixi. Fa uns dies rebé perfectament el paquet. És dubtós afirmar el temps que li queda d'empresonament. Si s'arreglés l'error dels dos anys, sortiria en nou mesos. En cas contrari, li quedarien divuit mesos. Ha efectuat les gestions per tal d'arreglar-ho, però és un procés lent i probablement no ho aconseguixin. Espera que aviat tingui vacances i pugui visitar la família. Entén que és millor que l'Antoni enviï els paquets als pares en comptes de a la Carme, ja que a Barcelona demanen majors requisits i comporta molèsties i perdre temps. Celebra que vagi a festa major i els senyors de la casa li hagin regalat un vestit; no li agradaria que deixés d'escriure-li malgrat les diversions. Comunica haver rebut el darrer paquet dels pares amb pernil, cansalada, llet, xocolata, tabac i els puros. Ha recuperat cabells en engreixar-se; el seu aspecte és l'habitual.</p>

CARTA 091:

Lloc i data	Burgos, 3 de juny de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	La Carme ha reconegut en la darrera carta que tarda molt en respondre; ha desarmat l'Antoni i decideix abstenir-se d'esbronar-la. Demana la fotografia de la seva enamorada. No s'ha de preocupar si no li arriba el regal de sant a temps, ja que el podrà rebre el dia de l'aniversari, és a dir, el 4 de juliol. Es disculpa per la tardança en acabar el regal per a la seva fillola, però no es considera gens manyós per a les manualitats. A Burgos encara fa fred, mentre que la Carme està enfeinada amb els preparatius per a l'estiueig. Confia que les diversions de les vacances no li facin oblidar l'Antoni.

CARTA 092:

Lloc i data	Burgos, 10 de juny de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La tinta s'ha corregut en diverses ocasions, dificultant-ne la lectura. Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	L'han satisfet les fotografies que li ha enviat. La troba tan bonica com sempre. L'ha sorprès veure-la tan a la moda, però s'alegra que malgrat els canvis externs conservi el seu cor i l'estimació cap a l'Antoni. Es compadeix que la Carme no disposi de més temps per a escriure-li. Es pregunta si estant de festes no li resta ni un sol moment per a ell. Intentarà que li autoritzin una carta per tal d'orientar els seus pares sobre les gestions per a l'indult particular, les quals haurà de dur a terme l'Enriqueta quan vagi a Barcelona.

CARTA 093:

Lloc i data	Burgos, 18 de juny de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	Està satisfet perquè tots aquells que estima li han enviat cartes, paquets i fotografies amb motiu del seu sant. Ha estat una gran sorpresa. Li encanta el nou aspecte de la Menchu (ha canviat de pentinat); no podria deixar d'estimar-la mai. Va convidar als amics de la presó a menjar els bombons que li van enviar. La targeta de felicitació de la Menchu és fina i expressiva. Ha enviat per Correus a Figueres dos paquets amb el peu per a l'ocell i els regals per a la fillola. El maletí escolar i el plumier són per a la fillola; l'escrivania és per al germà. El dia 13 envià el regal d'aniversari a la Carme: es tracta d'un retrat de l'Antoni fet a tinta xina, per tal que pugui veure el seu aspecte. Li agradaria que el portés al fotògraf del carrer Pelai perquè en fes fotocòpies per als pares, la fillola, el tiet Enric i la tieta Juana. Dóna les gràcies a la seva fillola per la carta.

CARTA 094:

Lloc i data	Burgos, 23 de juny de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	És l'aniversari de la Carme i l'Antoni ha celebrat l'ocasió menjant-se un flam elaborat a partir de la darrera ampolla de llet que li envià. Té motius per estar enfadat amb ella. La Carme es queixa que és un rondinaire i que ja no és tan comprensiu com abans, però l'Antoni assegura que li promet cartes regularment i ho incompleix. No rep allò que creu merèixer. És molt meticulós i ha anat desant totes les cartes rebudes. L'any passat va rebre set cartes més de la Carme que en el que porta d'any. Així doncs, es tracta d'una carta menys al mes, i això l'enfonsa. Demana que no l'oblidi.

CARTA 095:

Lloc i data	Burgos, 12 de juliol de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Lamenta que la carta arribarà després del Sant de la Carme, però desitjava fer-li una targeta de felicitació i esperava que li arribés la cartolina. Espera que tot i arribar amb retard i ésser un regal senzill l'agrarà, valorant la seva bona intenció. Va enviar un conte il·lustrat, elaborat per ell mateix, a la seva fillola per tal de felicitar-la i demostrar que no oblidava els Sábats. Desitja un feliç sant a la Carme malgrat aquesta no pugui ser completament feliç per l'absència de l'Antoni. El va sorprendre rebre la fotografia de Vilamajor, tot i que és molt obscura i se la veu molt morena. Apareix trista, però malgrat això està bonica i saludable. La tristesa desapareixerà tan bon punt l'Antoni gaudeixi de la llibertat. Pel que fa a la fotografia de l'Antoni a ploma, la Carme el trobava estrany; explica que la boca no estava ben dibuixada i que ha de mirar-lo a una certa distància. Els pares i l'Enriqueta no han fet cap comentari referent a la imatge ni a fotocopiar-la. Suposa que devia extraviar-se alguna carta. Està content de la correspondència perquè arriba amb regularitat. Espera amb impaciència el regal que li ha anunciat la Carme. Opina que el decaïment de l'àvia de Sant Antoni és degut a l'edat. Celebra que ja s'hagi recuperat del dolor de queixal. Espera rebre cartes des de Figueres, on la Carme està passant uns dies, explicant què fan i resumint la seva estada. Voldria que li escrigués immediatament quan arribi a Barcelona per a fer-li-ho saber. El temps a Burgos és imprevisible; fa un sol radiant o bé sembla hivern.</p>

CARTA 096:

Lloc i data	Burgos, 15 de juliol de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	<p>Avui ha rebut carta dels pares i de la Carme. Fa dos dies rebé els paquets i ho agraeix, doncs podrà endolcir-se i fumar en celebració del sant de la seva estimada. Demana que no li enviïn "Flanin" (es tracta d'una substància en pols utilitzada per a cuinar els flams), doncs els pot comprar a la presó i els dos últims li han arribat trencats. Celebra que els agradés la seva fotografia. No cal que renovin els certificats de la Companyia. Casals considera que no ha de confiar en l'efecte que pugui tenir la instància. L'Antoni hi està d'acord, però els altres també ho han fet; si ell no fes la instància i acabés funcionant no s'ho perdonaria mai. Al cap i a la fi, no hi perd res. Encara no ha rebut el llibre d'assegurances ni la Revista. Hi ha presoners interessats en conèixer el món de les assegurances i el llibre pot ésser una ajuda. Demana que el mantinguin informat sobre les gestions d'assegurances. El satisfà que passin uns dies amb la Carme i desitgin que aviat l'Antoni pugui estar al seu costat.</p>

CARTA 097:

Lloc i data	Burgos, 22 de juliol de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. Hi ha una taca vermellosa a la part superior esquerra de la postal.
Breu resum del contingut	Durant l'estada de la Carme a Figueres ha pogut rebre cartes amb freqüència i adonar-se de la bona relació que aquesta té amb la família de l'Antoni. Espera que li expliqui com celebrà el dia del seu sant i que li confirmi si rebé la felicitació que li envià l'Antoni. No li ha arribat la carta del dia 2, així doncs demana si contenia alguna informació important. Li van arribar els paquets d'en Carles el dia del sant de la seva fillola.

CARTA 098:

Lloc i data	Burgos, 5 d'agost de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	<p>Celebra que el viatge de la seva germana a Barcelona fos fructífer, doncs potser aconseguen treure'l de la presó i podrà abraçar la seva família ben aviat. Ha rebut el cacau en pols, però han oblidat la pinta. Demana que la enviïn en el proper paquet. La Companyia d'assegurances per a la qual treballava li ha enviat el llibre "Iniciación al Estudio del Seguro Privado". Demana que els comuniquin la seva gratitud i satisfacció, ja que amb aquest gest li confirmen que tan bon punt estigui en llibertat podrà tornar a ocupar el seu lloc de treball a la Companyia. No han enviat les revistes d'assegurances del mes passat. Ha rebut la carta de la Menchu i està preocupat per ella:</p> <p>"Vejo que su tía y Paco no han dejado las manijas sucias que me llenan de indignación y creo que debe ser más prevenida y no dejarse atrapar en trampas tan ignominiosas y bajas. Tengo plena confianza en ella, pero esta confianza debe estar respaldada por su firme decisión y clara determinación y conducta. Paco es lo más degenerado y bajo que conozco, capaz de aprovechar cualquier debilidad para que Menchu haga una tontería. Creo que ella pensará bien en esto que digo y en el valor exacto del caso para tomar una actitud firme, irrevocable, manteniendo su dignidad y respetando mi ausencia y memoria si es que desea manifestar con hechos su cariño. Va en ello nuestra felicidad."</p>

CARTA 099:

Lloc i data	Burgos, 12 d'agost de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Felicita la Carme, doncs ha progressat molt en la redacció de les cartes, així com en el contingut i la presentació. Ha rebut el paquet dels pares amb menjar, tabac i una pinta. La darrera foto que la Carme li ha enviat no el complau, ja que està mal col·locada i hi ha massa gent. Malgrat això, és la més bonica de totes. La Carme podrà escriure-li més sovint, doncs han contractat noies que l'ajudaran a servir a la casa. Es disculpa per retreure-li contínuament l'absència de correspondència freqüent; no ha de dubtar del seu amor, ni tan sols quan les seves paraules siguin dures.

CARTA 100:

Lloc i data	Burgos, 18 d'agost de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	La darrera carta de la Carme l'ha satisfet perquè hi expressa clarament els seus sentiments. El complau que escrigués als pares de l'Antoni per explicar-los el que li succeí; està convençut que no guarden cap rancor i desitgen la seva sinceritat. Pel que fa a la tia, malgrat senti fàstic en parlar d'ella, considera que la Carme no ha de tornar a casa seva encara que la truqui: desitja enverinar-la mitjançant invencions falses i absurdes.

CARTA 101:

Lloc i data	Burgos, 22 d'agost de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Les darreres cartes i postals de la Carme manifesten que el seu caràcter s'està definint. Ja és una dona que sap reflexionar i enfocar la seva vida de manera digna i honesta. De la mateixa manera que la majoria d'homes de la seva època, es mostra masclista i possessiu: el satisfà que la Carme compregui perfectament qui ha de proporcionar-li la felicitat futura; en la seva vida només ha existit i existirà un sol home a qui ha de pertànyer exclusivament. El satisfà que no escoltés les malvades paraules de la tia de la Carme, tan sols intentava ferir-la i que perdés l'afecte de les persones que l'estimen. La situació de la Carme ha afectat als pares; estan disgustats per l'embolic al qual la tia volia precipitar-la. Els pares han escrit a l'Antoni en haver rebut carta de la Carme: estan entusiasmats per la bona impressió que aquesta els ha causat, i desitgen aprofitar aquest incident per estrènyer la cordialitat amb l'estimada del seu fill. S'ha mostrat ferma i resolta exponent amb claredat la seva conducta i els sentiments cap a l'Antoni i la seva família. Han escrit una carta a la Carme orientant-la. Desitgen que no s'ofengui o consideri que es tracta d'una crítica, sinó un intent d'aconsellar-la. Segons l'Antoni, la carta dels pares revela l'interès que senten per la jove i el desig d'ajudar-la. El suport i la comprensió han d'acompanyar-la en els moments de desànim. L'Antoni confia cegament en la Carme i no dubta de la seva lleialtat i la felicitat futura.</p> <p>Si Garau li oferís aigua de colònia, desitjaria que la hi fes arribar ben</p>

	embalada. Demana el nom i l'edat dels fills de Garau a fi de fer-los algun regal. També voldria oferir algun regal a la fillola i la família d'aquesta.
--	---

CARTA 102:

Lloc i data	Burgos, 2 de setembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Està molt content, ja que la Carme està complint la promesa de correspondència freqüent; això li demostra que no l'oblida. Espera que li hagin desaparegut els granets. El canvi d'actitud de la parella s'ha degut a l'incident que visqué la Carme. La situació, malgrat haver estat dura, els enfortirà. Espera el retrat de la seva enamorada amb els nens de la casa on serveix. Demana l'edat dels fills d'en Garau per fer-los algun regal per Reis. Ha rebut el paquet dels pares amb tinters. Necessita perborat.

CARTA 103:

Lloc i data	Figueres, 2 de setembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	Es dirigeix a la Carme
Breu resum del contingut	<p>Celebra que no consideri que la carta que li escrigué intentés retreure-li res. Tan sols volia aconsellar-la a fi que compregués les necessitats que té l'Antoni en la seva difícil situació. Han d'intentar fer-li agradables els dies per mitjà de la correspondència. L'Enriqueta no té en compte a la Carme els retrets i l'agressivitat de la darrera carta, en la qual assegurava que no podria oblidar el dolor que l'Enriqueta li havia causat. La germana de l'Antoni perdona tot allò que l'ataca i és conscient que no ha fet res desagradable, tan sols ha intentat beneficiar el seu germà i procurar que estigui tranquil, ja que sinó els pares s'inquieten i és ella qui ha de suportar-los. Pretén tancar el malentès i desitja que no torni a sorgir cap altre incident. La Carme pot comptar amb l'Enriqueta, i si es comporta adequadament amb el seu germà tota la família l'apreciarà. Demana que no li amargui l'existència a l'Antoni, doncs la Carme és la persona que pot aconseguir més fàcilment que sigui feliç. Estan satisfets perquè darrerament li escriu més sovint i esperen que continuï fent-ho, procurant satisfer-lo. L'Enriqueta no tornarà a fer comentaris al respecte. Li adjunta una postal i una carta de l'Antoni. Suposa que haurà rebut el gir postal perquè compri un encenedor per als senyors de la casa; als pobles a prop de la frontera només els vénen senzills.</p>

CARTA 104:

Lloc i data	Burgos, 9 de setembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Presenta taques marrons.
Breu resum del contingut	Necessita sacarina, perborat i una bufanda. Encara no ha rebut els puros. La confitura estava boníssima. El Consell Suprem de Justícia Militar demanà informes per a l'assumpte dels dos anys. Li resulta interessant i voldria que li ho expliquessin al detall. Han d'explicar-ho també a l'advocat, senyor Rojas, perquè intenti fer alguna gestió a favor de la resolució favorable. Si funcionés, a les properes fires de maig estaria amb la seva família. Malgrat intenti distreure's estudiant, el temps és pesat.

CARTA 105:

Lloc i data	Burgos, 11 de setembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Ha rebut la carta del dia 7 en la qual notificava la causa del retard en escriure: la malaltia del petit de la casa. Celebra que s'hagi recuperat i la Carme pugui seguir escrivint-li amb regularitat. Va rebre fa tres dies el paquet amb el tabac, el puro, la xocolata, els bombons... Fumar l'ajuda a passar el temps, i dóna les gràcies al senyor Luis per a posar-li'n al paquet. Pregunta per Carles i la seva família; demana si el negoci de la carboneria els funciona adequadament. Espera que li expliqui si balla moltes sardanes per la Festa Major i recordi que a ell li encanten. De vegades s'entrena a la presó ballant-ne, i a aquells que no n'han vist mai els fa molta gràcia. Si s'arreglés l'error dels dos anys només li faltarien set mesos i mig per sortir. Es mostra satisfet de la regularitat de pes de la Carme; tot i que siguin molts quilos, no suposa cap problema si la jove està satisfeta i no li perjudica la famosa "línia" que tota dona desitja mantenir. Celebra que els nens l'estimin i ella també els estimi a ells; els infants desperten amor, tendresa i bons sentiments. Aprova la resolució de la Carme a comportar-se com si la tia no existís. Ha rebut el paquet dels pares amb la fusta per als estoigs, llet, tabac, xocolata i sabó.</p>

CARTA 106:

Lloc i data	Burgos, 16 de setembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (Carrer Forn Baix nº 2, botiga. Figueres, Girona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	—
Breu resum del contingut	Ha rebut el paquet amb foie-gras, xocolata, llet, cacau en pols i tabac. Els dies passen amb normalitat; de vegades li resulten pesats i es deprimeix. El seu estat d'humor depèn del temps, les distraccions, la feina, les notícies dels pares i la Carme i les seves pròpies reflexions. El satisfà que hagin arreglat les pòlisses d'assegurances de Juncà. Ha rebut una carta d'en Carles i celebra que la seva situació familiar sigui favorable. Demana que manifestin el seu disgust amb la Carme perquè ha trencat la promesa de la correspondència freqüent. No esperava que el bon ritme que duia s'aturaria tan aviat. Desitja que hi posi remei.

CARTA 107:

Lloc i data	Burgos, 22 de setembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. Hi ha unes ratlles i marques fosques a la part superior esquerra que no dificulten la lectura.
Breu resum del contingut	Escriu des de la tristor: fa exactament dos anys que fou privat de la llibertat i hagué de separar-se de la seva enamorada. Li agrada la fotografia que li envià amb el nen, doncs apareix molt natural. No ha rebut la carta del dia 9 i demana que li repeteixi les qüestions més importants. Demana aigua de colònia; recomana que l'embolcalli adequadament per evitar que es trenqui. No cal que sigui molt perfumada, doncs malauradament no podrà presumir-ne degut a la seva situació. Ha rebut el paquet dels pares amb pernil, llet, perborat i el gir de 150 pessetes. L'omple de goig que la Carme l'estimi encara més que fa dos anys, el respecti i esperi amb els braços oberts.

CARTA 108:

Lloc i data	Burgos, 28 de setembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Desitja que la jove s'hagi recuperat dels dolors de fetge. Opina que es deu al sobreesforç de la Carme durant la Festa Major: intentava acabar ràpidament la feina per assistir als festivals. La vida lluny dels ésser estimats és dura, però a la Carme li queda molta vida per davant per gaudir. S'ha de cuidar a sí mateixa i renunciar al que no sigui possible amb comprensió, recordant el futur benestar amb en Toni. Probablement també begué i això li afectà el fetge. Està molt bonica en les fotografies, especialment en la del futbol, ja que en la del bateig apareix grassa i molt adulta. Esbronca la jove: no ha rebut la carta que la Carme afirma haver enviat el dia 9, i a més considera una barbaritat escriure una carta i enviar-la quatre dies després. No estava malalta, així que no té excusa; si ho hagués estat, podria haver encarregat a algú altre que l'enviés. La insta a atorgar a la correspondència la importància que mereix i a adonar-se que l'Antoni, degut a la seva situació, té dret a gaudir del sacrifici que li comporta a la Carme escriure. Quan la Carme demostra recordar-se d'ell regularment, està feliç i de seguida parla de fer-li regals. Demana que no s'ofengui per la reprimenda i intenti entendre les raons que la motiven. Espera que expressi tot allò que no consideri cert i oportú, la veritat mai l'enfada tot i que vagi en contra d'ell mateix. Celebra que llegeixi als Sábats les cartes i targetes de l'Antoni, ja que poden veure que no els oblida. Lamenta que el negoci no els funcioni tan bé com esperaven, però afortunadament poden anar aguantant. Espera la fotografia de la</p>

	<p>fillola. Manifesta la seva estimació cap a la Menchu. Sol·licita que no enviï la carta als pares, ja que es preocuparien massa per ell i creurien que la Carme el disgusta massa; tan sols desitja que cada dia es lliguin més i amb un major afecte.</p>
--	--

CARTA 109:

Lloc i data	Burgos, 5 d'octubre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Celebra que s'hagi recuperat del fetge. Li recomana seguir la dieta fins a la completa curació. El satisfà que hagi tornat a escriure-li més sovint. Explica que la seva salut i aspecte són adequats. Pesa 60 quilograms, pel que no està ni prim ni gras. Li han sortit més canes. Procura mantenir-se àgil i dinàmic. Es dutxa cada matí malgrat el fred. Segueix essent professor a l'Escola. L'única cosa que el posa nerviós i de mal humor és l'absència de cartes. Conserva l'esperança d'estar aviat amb tots aquells que estima i reprendre la seva vida al punt on quedà truncada. Pregunta per Garau i envia salutacions a en Carles i la seva família. Espera una fotografia de la Carme amb el jersei que s'està confeccionant.

CARTA 110:

Lloc i data	Burgos, 7 d'octubre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix als pares i la seva germana Enriqueta.
Breu resum del contingut	<p>Celebra que el temps hagi estat plujós, doncs d'aquesta manera el negoci ha rebut un impuls. A Burgos els dies són variables i frescs. Va rebre el paquet amb llet, embotit i xocolatines. El dia 5 envià l'ampliació de la fotografia; espera que ja la tinguin i els hagi agradat. Ha enviat també un paquet amb quatre estoigs per a les persones que indiquen, així com dos rams de flors de seda (Enriqueta i Menchu), dos jocs d'arracades per a la Teresina (esposa de Carles) i per a la Isabel (esposa de Garau). Carles i Garau es dediquen a vendre al major articles de bijuteria; l'Antoni demana que la Menchu els ensenyi el ram per tal que vegin si les arracades i els rams poden interessar-los. Les arracades costen unes quatre pessetes i els rams unes tres pessetes. Si algun client pogués estar-hi interessat, podrien encarregar-li fer-los. Si l'Enriqueta i la Carme volguessin unes arracades, només haurien de demanar-li ho. Ha rebut la "Revista Española de Seguros", on apareix un article del senyor Mut; desitjaria que li escrivissin de part seva felicitant-lo. Manifesta l'alegria per saber que l'assumpte de l'assegurança de Juncà segueix adequadament. Hi ha una nova reglamentació pel que fa a l'escriptura: quatre targetes al mes i dues cartes. Intentarà repartir-les equitativament entre els pares i la Carme. Espera que tots continuïn escrivint-li amb la mateixa freqüència de sempre. Porta dues setmanes molt content amb la Carme perquè li escriu sovint i les cartes són molt afectuoses. Agraeix les revistes en francès, i li agradaria rebre novel·les. Celebra que no oblidin les gestions per a</p>

	l'indult. Demana paper de calcar, perborat i aquarel·les per a confeccionar les felicitacions de Nadal i Reis.
--	--

CARTA 111:

Lloc i data	Burgos, 13 d'octubre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Està molt content, doncs rep cartes de la Carme amb freqüència. La darrera el va satisfer per l'excel·lent redacció; s'hi mostra animada i comprensiva. Celebra que es trobi bé del fetge i que visiti tot sovint els seus amics, els quals contribueixen a que no es senti sola. Rep els segells, les cartes i els paquets dels pares. Expressa la seva profunda estimació i enyorança. Finalment diu que no li agrada que porti "aquestes coses", referint-se a la cadeneta de la Carme.

CARTA 112:

Lloc i data	Burgos, 28 d'octubre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Per fi s'han instal·lat a Barcelona i ha tornat a la normalitat. Lamenta el malestar del fetge i li recomana que descansi i vigili l'alimentació. Si les excursions la fan empitjorar, hauria de comunicar-ho als senyors perquè la deixin quedar-se a casa treballant i descansant. Durant dos dies, l'Antoni ha estat enllitat amb motiu d'un flegmó que li produí febre. No podia menjar, afortunadament li quedaven dos pots de llet dels pares. Encara li queda una mica de mal de coll, però espera que desaparegui completament la inflamació per demanar que li arranquin el queixal culpable d'aquest patiment. El satisfà que tots agraeixin els regals de l'Antoni i s'adonin que no els oblida ni un sol instant. És conscient que deu a la Carme i l'Enriqueta el regal d'aniversari; es tracta d'un conte il·lustrat, un per a cada una. S'adona que a les noies els han agradat les arracades de l'Antoni, i tan bon punt li enviïn les perles les confeccionarà i els les enviarà. S'ha extraviat una carta de la Carme, però no l'ha trobat molt a faltar perquè la correspondència és molt regular a diferència del que succeïa mesos enrere. Insisteix en la numeració de les cartes i anotar les dates en què li escriu. Està esperant les fotografies anunciades i espera elaborar un àlbum amb totes elles, és per això que les guarda curosament. Ha rebut el paquet dels pares amb torró i botifarra. Ha enviat el paquet amb els dos joiers per a les cosines de Viladesens.</p>

CARTA 113:

Lloc i data	Burgos, 10 de novembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Ha rebut els dos paquets que li envià la Carme, així com un d'en Carles. Està preocupat perquè han passat quatre dies des que rebé els paquets i no li ha arribat cap carta de la seva enamorada; normalment rep les cartes i els paquets alhora, doncs s'evita el risc que se n'extraviï algun. Li preocupa que hagi emmalaltit. Els paquets li han arribat correctament i el contingut fou del seu grat: colònia, pastissets, xocolata, tabac, torró, llet i codony. Demana que agraeixi a en Carles el paquet, que contenia panellets, cacau en pols, formatge i tabac. Espera notícies freqüents de la Menchu i li envia tot el seu afecte.

CARTA 114:

Lloc i data	Burgos, 20 de novembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Celebra que estigui recuperada i es cuidi, ja que amb salut les preocupacions pesen menys. Està esperant les fotografies anunciades. Desitja que li doni la seva impressió pel que fa al negoci de les arracades amb Garau, d'acord amb els preus especificats i les possibilitats que aquest li enviés els clips. En farà uns més bonics i petits per a la Carme i l'Enriqueta amb una perla al centre. Colomer està esperant sortir en llibertat en qualsevol moment, ja que hi hagué un error en el càlcul dels dies. El satisfà que les cosines acollissin amb joia els regals i que donessin als pares dotze quilograms de menjar com a agraïment. No sap si podrà acabar els contes aquest mes, ja que no pot passar quiet molta estona amb motiu del fred. Demana la direcció dels cosins de França per a enviar-los les felicitacions de Nadal directament. Considera que la Menchu no hauria de pensar en passar el Nadal amb el seu estimat, doncs és impossible. El que sí és probable és que per les festes de la Santa Creu al maig puguin estar junts.</p>

CARTA 115:

Lloc i data	Burgos, 1 de desembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº9, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	No apareix: manca d'espai a la targeta
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. Presenta taques marrons, degudes al pas del temps.
Breu resum del contingut	Està satisfet que la Carme li escrigui amb regularitat. Espera una fotografia amb il·lusió, ja que la Carme li assegura que quedarà bocabadat tan bon punt la vegi. Regala la seva cartera per als llibres a la seva fillola i està convençut que la cuidarà adequadament pel simple fet de pertànyer al "padri". Envia records a Garau i família. Celebra que la Menchu ja s'hagi recuperat del refredat. Es mostra feliç per les paraules d'amor de la Carme, i assegura que ben aviat tornaran a estar junts i han d'afrontar el present amb enteresa.

CARTA 116:

Lloc i data	Burgos, 11 de desembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. Presenta taques marrons, degudes al pas del temps.
Breu resum del contingut	La Carme acostuma a escriure-li cada dijous. El darrer dijous no envià les fotografies, probablement perquè era festa i no certificaven. Espera rebre-les ben aviat. El satisfà que, a la casa on serveix, la tractin amb amabilitat i la tinguin en gran consideració: han posat al nou local de cinema el nom proposat per la Carme. Colomer ha quedat en llibertat, però no pot anar a Barcelona. Si l'Antoni sortís tampoc podria anar-hi, però proposarà als pares que busquin un fiador perquè pugui anar a Girona (el lloc més proper a Barcelona al que pot anar). Així doncs podria veure la Carme i plantejar el futur junts. Si trobés feina, el qual té arranjat amb la Companyia d'assegurances, podria traslladar la residència on li convingués, fins i tot a Barcelona. No recorda exactament quan començà la relació amb la Carme, però fou a finals de 1945.

CARTA 117:

Lloc i data	Burgos, 26 de desembre de 1949
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>És conscient de l'optimisme amb què han rebut el Decret d'Indult, ja que ben aviat podria estar gaudint de la llibertat. Tal com apareix al BOE, sembla ser que el comprèn a ell tot i que ja li descomptaren anteriorment una quarta part pel Decret de 1947. Ha formulat una instància sol·licitant-ho, i només ha d'esperar si li ho concedeixen. No convé impacientarse, està convençut que no sortirà abans d'abril, però quatre mesos és poc temps tenint en compte que porta més de dos anys separat de la seva família. Ha rebut tres paquets dels pares amb torró, xocolata, llet, tabac... Agraeix les cinquanta pessetes de Garau. Li han agradat molt la postal i la fotografia de la Menchu. Celebra que la Carme i l'Enriqueta tinguessin converses agradables i compartissin la satisfacció de pensar en ell. El Nadal a Burgos ha estat esplèndid, assolellat i alegre. Ha menjat amb abundància, doncs ha tingut menjar, diners i dolços per gaudir. Desitja als pares un feliç any nou, que pugui ésser el de la seva llibertat. Espera que sigui l'any de la seva màxima felicitat amb la Menchu. Tenia preparades felicitacions per als Garau i els Sábats, però no li han permès enviar-les. Li agradaria que la Carme comprés un dècim de Loteria per Reis si no són molt cars, ja que desitja provar la sort en aquest nou any. Demana que faci arribar la carta als pares a fi que sàpiguen tot allò que ha rebut i la qüestió del Decret.</p>

CARTA 118:

Lloc i data	Burgos, 4 de gener de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. Presenta taques marrons, degudes al pas del temps.
Breu resum del contingut	El satisfà que estigui bé de salut i li escriu amb freqüència. Està intranquil, ja que porta quatre dies esperant carta de la Carme. Esperava l'acusament de recepció de les joguines que envià, així com de la carta, però tampoc l'ha rebut. En la darrera carta hi havia dues fotografies dels nens de la casa, però ell n'esperava moltes més, i sobretot algunes en què aparegués la Carme. Pregunta si enviarà les restants properament. Es queixa del fred: "El viento es cortante, el agua y la nieve caen con frecuencia, aunque por suerte y hasta la fecha, la nieve no ha cuajado. Estoy pasando un catarro bastante fuerte y no puedo quitármelo de encima ni con inyecciones, pues cansado de toser, sonarme, escupir y tener la voz ronca, ahora me ponen unas inyecciones a ver si de una vez puedo acabar con estas molestias. Lo malo es no tener las facilidades de cuando se está en casa, donde pronto se cura esto." Suposa que no ha tingut sort en la loteria, doncs sinó se n'hauria assabentat. La Carme haurà d'explicar-li un munt de coses alegres quan estigui en llibertat a fi que obli la mala experiència a la presó; també haurà de dedicar-li tot el seu afecte apassionadament.

CARTA 119:

Lloc i data	Burgos, 6 de gener de 1950
Esriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Rebé perfectament el paquet de la Carme i els dos d'en Carles. Se n'adona que no l'oblida; tot era del seu grat, en especial la deliciosa xocolata. Agraeix al seu amic els paquets, i el satisfà que tothom l'apreciï tant com ell. Enviarà a en Carles unes joguines per als fills de Garau, del senyor Buscail, en Víctor... Si algun nen volgués el regal d'algun altre, li regalaria quan estigués en llibertat. Cadascun durà el nom del destinatari. Ha rebut les dues fotografies i la seva estimada està preciosa; l'Antoni està més enamorat que mai. Si tot surt tal com està previst, en un termini de tres mesos i mig sortirà de la presó. La Carme està a Sant Cugat; ell espera que escrigui amb molta freqüència i no esperi a dur les cartes a Correus.

CARTA 120:

Lloc i data	Burgos, 15 de gener de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Està satisfet, doncs rep les cartes amb regularitat, però algunes triguen a arribar perquè són dutes a Correus amb retard. Espera que aquesta satisfacció duri fins la cada vegada més propera i esperada data de la llibertat. Tota la família es mostra entusiasmada, i l'Antoni desitja abraçar-los ben aviat. La família Llasera (per a la qual treballa la Carme) ha fet a la jove un regal de Reis que li ha agradat molt, i l'Antoni se sent feliç en saber que la cuiden amb estima. Els seus Reis han consistit en tres paquets dels pares amb bombons i torrons, entre d'altres. Van deixar entrar de visita els fills dels presoners, els quals els ensenyaren a ballar "La raspa", una dansa mexicana similar a les sardanes. Fou una gran diversió i alegria rebre els infants. Rebé també les cartes de la fillola i els pares d'aquesta. Agraeix a tothom no tan sols els regals i paquets, sinó l'amistat que li professen.

CARTA 121:

Lloc i data	Burgos, 12 de febrer de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	No apareix: manca d'espai a la targeta
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Per fi ha rebut carta de la Carme i celebra que no hagi emmalaltit. L'omple de goig que els regals hagin agradat als infants. Li ha agradat rebre la carta de la seva fillola i està convençut que no la reconeixerà. Confia que li arribi l'indult ben aviat i pugui retrobar-se amb tots els seus amics. Respon a la urgent petició de Garau: espera que li envii els clips per a fer el mostrari; el preu de cada parella d'arracades serà d'unes 2,5 pessetes. Pel que fa a la producció, podrien ésser de 10 a 12 dotzenes setmanals, tot i que podria duplicar o triplicar la producció en cas de necessitat. No posa inconvenient en què sigui una producció exclusiva, però assenyala que altres podrien també fabricar-los, el que podria posar a Garau en un embolic. Demana que porti personalment els regals al senyor Buscail a fi d'evitar el temps de lliurament. Li agrada molt el color de la llana que li regalà la senyora Pepita a la Carme; demana si ella mateix fou a comprar-la a Sabadell i si visità a Company. Ratifica el seu afecte per la Menchu. Pensa sovint en els projectes conjunts i les belles hores passades. S'acosta el moment de retrobar-se.

CARTA 122:

Lloc i data	Burgos, 22 de febrer de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Ha rebut les fotografies i reconeix que la Carme no hi surt afavorida. Considera que portava un davantal massa ampla que la fa semblar grassa. Celebra que els Company fossin tan atents amb la Carme i li comunica que li van enviar un paquet de menjar que li causà una gran alegria. Demana que no llenci el barret de palla fins que ell no arribi, perquè probablement pugui aprofitar-lo. Està sorprès per la notícia que ha rebut: en Carles està arreglant els papers per anar a l'estranger amb tota la família. Els desitja sort i prosperitat. Espera poder acomiadar-se'n, en especial de la fillola. Porta el cabell llarg, i desitja dur-lo així quan obtingui la llibertat si li ho autoritzen. Tan bon punt rebi el paper de la rebaixa de la quarta part, sabran aproximadament la data de la sortida i podran planejar la nova vida de l'Antoni. Assegura no dubtar del seu amor per la jove i està convençut que passarà la vida al seu costat. Comprèn l'obsessió de la Carme per la solitud. Ha d'omplir-se d'optimisme i seguretat a fi de rebre'l forta i preparada per emprendre una nova etapa. Quan els Sàbat marxin no podran recollir la correspondència, així que la Carme haurà d'indicar-li la nova direcció. Agraeix als Llasera (la família per a la qual treballa la Menchu) que li guardessin el bagul amb la roba; farà uns regals als petits de la casa quan surti de la presó. La Carme deixarà la seva feina quan l'Antoni estigui en llibertat, però els convé mantenir una bona relació amb aquests. Aquesta setmana enviarà a Garau els mostraris d'arracades. Necessita quatre dotzenes de clips. Espera que el negoci triomfi.</p>

CARTA 123:

Lloc i data	Burgos, 4 de març de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. Hi ha unes ratlles verticals fosques en la part superior esquerra de la postal. Presenta taques marrons, degudes al pas del temps.
Breu resum del contingut	Es mostra comprensiu pel que fa a la tardança en rebre carta de la Carme; hagué de traslladar els mobles que tenia a casa d'en Carles i per això no pogué escriure-li. Celebra que l'animés el viatge al poble. Lamenta que l'avia estigui tan vella, però el satisfà que la Carme els duqués una notícia que els alegrà. El satisfà que tots l'acollissin amb joia, ja que això li demostra que els aprecien molt a tots dos. Suposa que Garau haurà rebut el mostrari que li envià i que li hagi agradat. Espera notícies seves i els clips que li encarregà. Detalla els costos d'enviar el material, els diners que es deuen, la quantitat de clips que necessitarà, com enviarà les arracades... Demana a la Carme aigua de colònia per a l'esperat dia de la sortida. Es troba bé malgrat encara no li hagi passat la tos.

CARTA 124:

Lloc i data	Burgos, 14 de març de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Celebra que el braç de la Carme s'hagi guarit. El refredat li ha deixat poques molèsties, i la tos ha anat desapareixent. Recomana a la Carme que no prengui sulfamides, doncs són perjudicials per a l'estómac i debiliten. Celebra que els hagi agradat el mostrar d'arracades. Recorda que només poden escriure-li pares, germanes i familiars directes; així doncs, Garau no pot enviar-li cartes. Si algun majorista s'interessés pel negoci, podria pagar-los els materials i quan veiessin que tenen èxit, els pagarien el treball dedicat. Els interessa començar a fabricar ben aviat per tenir emmagatzemats productes. Demana clips i agulles en gran quantitat. Ha rebut el fil i agraeix l'aigua de colònia. Celebra que Sagarra (suposem que es tracta de Joan Sagarra i Iracheta, capità del "Barça de les Cinc Copes" i del "Barça d'Helenio Herrera) i Diego el recordin, ell llegeix de tant en tant diaris esportius i s'assabenta de les fites futbolístiques d'aquests. Carles marxarà aviat, però la dona i els fills romandran a Barcelona, així doncs podrà despedir-se de la seva fillola abans no marxi. Lamenta que l'ocell dels pares arribés amb les potes trencades i espera que puguin arreglar-lo. No és precís que enviïn camises.</p>

CARTA 125:

Lloc i data	Burgos, 25 de març de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Rep amb tota regularitat la correspondència de la Carme i els pares, la qual l'anima i l'enforteix. Ha rebut l'aigua de colònia i una pastilla de sabó, així com els clips de l'Antoni (suposem que és el nom de pila de l'amic Garau). Demana que aquest li especifiqui els preus dels clips. Ha rebut el gir dels pares per a unes sabates noves; espera que quan les vegin també els agradin a ells. Ha tastat la confitura francesa i li ha encantat. Ha recaigut i ha hagut de prendre herbes bullides. Amb motiu de l'afonia i de la ja propera llibertat ha estat substituït a l'Escola. Tan sols falta que arribi l'aplicació de l'indult. Creu que a les oficines ja tenen els papers en vies de preparació per a alliberar-lo sense demora tan bon punt arribin els documents de Madrid. No ha pogut enllestir els regals per als oncles. Desitja que no retardi la correspondència encara que passi la Setmana Santa a Sant Cugat. Pel que li ha explicat la Carme, encara no li han proporcionat la direcció de la fillola i amb prou feines la veuen. L'Antoni pregunta si el pare d'aquesta ja ha marxat o encara està pendent del passatge.

CARTA 126:

Lloc i data	Burgos, 2 d'abril de 1950
Esriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Carrer Rosendo Arús, nº66, baix. Taller de Carlos Sabat Cid)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. A la cara posterior de la postal hi ha una gran taca marró. Podria haver-s'hi vessat alguna beguda.
Breu resum del contingut	Rep les cartes amb regularitat i s'adona que l'interès de la Carme per ell no minva. Comenta l'assumpte del negoci de les arracades després d'haver rebut carta de l'Antoni Garau. És molt interessant el fragment següent degut a l'engany de l'Antoni per poder rebre la correspondència del seu amic: <i>Dile que él (Garau) no me escriba ya que aunque es nuestro cuñado, no me entregarían las cartas, pero si escribe su esposa, siendo hermana nuestra, entonces sí me la pueden entregar.</i> La germana de l'Antoni, l'Enriqueta, està soltera. Així doncs ens adonem que els presoners només podien rebre correspondència de la família. Rebé la carta d'en Carles, pare de la seva fillola, el qual li notifica la seva marxa a Brasil el proper dia 22. Expressa que la seva gran amistat i estima no canviarà malgrat la distància que els separi. Entenem que la família d'en Carles no l'acompanya en el seu viatge: l'Antoni comenta el retrobament amb aquests. Espera el paquet de Pasqua d'en Carles i envia salutacions a la fillola. Celebra que la Carme gaudeixi de la companyia de la família de Company i els agraeix la iniciativa d'enviar-li diners per a la sortida de la presó. Espera veure aviat el jersei que la Carme està teixint.

CARTA 127:

Lloc i data	Figueres, 3 d'abril de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	15x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	Es dirigeix a la Carme com a "apreciada germaneta"
Breu resum del contingut	<p>La Carme ha estat malalta, i aquest hivern s'ha refredat molt sovint. El temps a Figueres encara és fred. Cal tenir paciència i esperar que arribi el bon temps. Lamenten la malaltia de l'àvia Consol, suposen que ja és molt vella i han de prendre-s'ho amb resignació perquè tots acabarem morint. Li escriu la direcció d'en Carles. A les hores de treball es troba al Carrer Moyanés 36, Hostafranchs. Està vivint al Carrer Lluís Castells 19, Sant Boi de Llobregat, al domicili d'Emili Guerrí (estan rellogats). Si els visita, agrairia que els donés records de part seva. Espera que la petita Mari-Carmen s'hagi recuperat. Pel que fa a l'Antoni, remetent la postal del dia 19. No han tingut notícia sobre l'indult. Probablement no pugui sortir en llibertat per acompanyar-los a les fires i festes de la Santa Creu.</p>

CARTA 128:

Lloc i data	Burgos, 6 d'abril de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Domicili Sr. Llasera. Carrer Olzinellas nº 61, 1ª, Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	No apareix: manca d'espai a la targeta
Característiques particulars	<p>Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.</p> <p>Ha canviat la direcció a la qual enviava la correspondència a la Carme. Abans ho feia al taller d'en Carles Sabat, pare de la seva fillola. Suposem que ha deixat de fer-ho amb motiu de la mudança d'aquest a Brasil. Ara envia les cartes al senyor Llasera, cap de la Carme.</p>
Breu resum del contingut	<p>Porta dos dies esperant carta de la Carme i espera que no es degui a malaltia ni desmoralització. Els presoners viuen pendents de la correspondència i qualsevol anomalia és motiu per a que la imaginació es desboqui i es preocupin. Necessita les animoses paraules de la Carme per a esperar amb resignació el moment de la sortida. Espera notícies sobre el negoci de Garau. Escriu a la nova direcció, però demana que passi a la direcció antiga perquè va escriure una postal el dia 4. Envia records als senyors per als quals treballa i als seus infants, així com als amics. Podrà escriure postals als pares perquè, degut a la Setmana Santa, li concedeixen targetes "extra".</p>

CARTA 129:

Lloc i data	Burgos, 16 d'abril de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Domicili Sr. Llasera. Carrer Olzinellas nº 61, 1ª, Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	No apareix: manca d'espai a la targeta
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Celebra que la Carme estigui gaudint la seva estada a Sant Cugat. És una bona idea que el matrimoni Company planegi passar un diumenge amb la Carme, ja que això contribuirà a distreure-la i fer que no se senti sola. Els pares li han comunicat que l'advocat, senyor Rojas, ha explicat que ja han signat la conformitat a l'indult. Malgrat ésser una bona notícia, no vol entusiasmar-se per no endur-se una gran decepció en cas que no surti tal com esperen. A febrer li van donar grans esperances i després de tres mesos encara està empresonat; aquesta experiència li ha fet comprendre la importància de refrenar la seva impaciència. No ha rebut el paquet de Pasqua d'en Carles. Espera notícies de Garau i les cent pessetes que li anunciava. Demana clips i agulles. Desitja que arribin ben aviat les fotografies que la Carme li ha promès.

CARTA 130:

Lloc i data	Figueres, 3 de maig de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	Es dirigeix a la Carme com a “apreciada germaneta”
Breu resum del contingut	Ha arribat de Barcelona a Figueres. Avui és el primer dia de fira però tot està poc animat. Ha escrit a l'Antoni i té intenció de fer-ho a Company, doncs li deu una cara. Espera poder acabar el vestit per lluir-lo els darrers dies de festa, però si plou molt tal com succeeix cada any serà impossible fer-ho. Li envia la postal de l'Antoni, en la qual explica tenir bronquitis. Ahir van rebre els regals que elaborà pels fills de les cosines de França. Encara no els han enviat, ja que diumenge hi haurà una correguda de bous i vindran molts francesos, i és possible que algun amic pogués fer-los-els arribar.

CARTA 131:

Lloc i data	Burgos, 7 de maig de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Domicili Sr. Llasera. Carrer Olzinellas nº 61, 1ª, Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	No apareix: manca d'espai a la targeta
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Entén que tots estiguin nerviosos perquè esperar la llibertat sense saber si acabarà arribant és angoixant. Està recuperat de la bronquitis i molt animat, ja que s'entretén ajudant els que fan arracades i ramets de seda i les hores passen veloçment. Si li envia seda o fil d'Escòcia li farà un cinturó. Concreta els detalls referents al negoci amb l'Antoni Garau. A fi que tot s'efectuï tal com especifica, demana a la Carme que li deixi llegir la postal al seu amic. L'espera per a retrobar-se amb la seva estimada els farà comprendre la transcendència de la felicitat futura.

CARTA 132:

Lloc i data	Burgos, 8 de maig de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix als pares i la seva germana Enriqueta.
Breu resum del contingut	<p>Ha rebut també carta de la Carme. Havia escrit a la jove manifestant-li el retard en rebre carta seva. Porta una temporada satisfet perquè rep abundant correspondència de la seva enamorada. Ha rebut els dos paquets dels pares. Malauradament no ha pogut gaudir de les festes de la Santa Creu amb la seva família tal com esperaven. També ha rebut un parell de mitjons i el gir postal. Celebra que els agradessin els petits regals per als cosins. Pregunta per l'entrevista amb el senyor Buscail, i voldria saber si podrà trobar-li feina i si li van agradar els contes. És conscient que la Companyia no vol comprometre's a assegurar-li feina amb un bon sou, però confia que tan bon punt surti els convencerà i aconseguirà bons ingressos. No dubta del seu entusiasme i les ganes de treballar. Proposa que parlin amb els pares d'en Jaume; són grans i volen anar a viure amb el seu fill. Deixarien la casa buida i potser voldrien que alguna persona de confiança se'n fes càrrec i els pagués un lloguer. Anima l'Enriqueta a seguir escrivint a Madrid i no ha de sentir-se pesada per la insistència, ja que el senyor Rojas comprèn perfectament la importància de la situació. Necessita urgentment unes alicates planes i altres de tallar petites i fortes per fer les arracades. La Menchu no ha de disgustar-se per no haver rebut carta de Sabadell comunicant-li la mort de l'àvia; hauria de visitar-los per donar-los suport ja que l'aprecien i probablement se n'oblidessin.</p>

CARTA 133:

Lloc i data	Burgos, 18 de maig de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Domicili Sr. Llasera. Carrer Olzinellas nº 61, 1ª, Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	No apareix: manca d'espai a la targeta
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	Rep amb freqüència carta de la Carme i la veu animada i afectuosa. A mesura que s'acosta el dia de la sortida, el temps de reclusió és més pesat i difícil. Aviat podrà reconstruir la família. El satisfà que Company la truqués i espera el seu remei per a la bronquitis, ja que encara té algun residu per eliminar. Espera instruccions per a noves comandes i l'arribada de més material (clips i seda); especifica la pujada de preus a la presó. Pel que fa a estiuajar amb els senyors per als quals treballa la Carme, no sap què aconsellar-li: si sortís ràpidament haurien de buscar una altra noia però és probable que encara trigui un mes a estar en llibertat. Ho deixa a elecció de la seva estimada i els amos. Desitja que li enviï la seda per als regals que li farà.

CARTA 134:

Lloc i data	—
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Domicili Sr. Llasera. Carrer Olzinellas nº 61, 1ª, Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	AC
Característiques particulars	<p>No apareix la data d'escriptura, però sabem que ha deixat d'enviar les cartes al taller de Carles Sabat (marxà a Brasil) i la nova direcció és la del senyor Llasera. Deduïm pel context que es tracta d'una carta escrita entre el 18 de maig i el 12 de juny.</p> <p>Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.</p>
Breu resum del contingut	<p>Rep les cartes de la Carme amb regularitat. Se sent desil·lusionat per no tenir encara els esperats papers de la llibertat. Ha rebut amb gran satisfacció el paquet de Company. Començarà a prendre el medicament ja mateix i no dubta que li farà efecte. Demana que donin les gràcies a Company per a voler enviar-li diners tan bon punt surti en llibertat. Confia que la Carme ja s'hagi recuperat del fetge. S'alegra que les fotografies hagin agradat a la seva enamorada. Suposa que la Isabel haurà rebut les arracades i els rams. Intentarà rebaixar una mica el preu dels rams i fer-los més grans que els enviats. Les arracades, en canvi, no poden ésser rebaixades.</p>

CARTA 135:

Lloc i data	Burgos, 28 de maig de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Està content perquè rep les cartes amb regularitat i li justifica el motiu en cas de retard. Celebra que la Carme sigui optimista malgrat la llibertat sembli no arribar mai. Avui han sortit alguns companys de la presó; acostumen a donar la llibertat els diumenges i cada quinze dies. Això es deu a que les propostes surten dues vegades al mes, els dies 13 i 23. Si no et proposen el 13, has d'esperar al 23 o al següent mes. Espera que el proposin el dia del seu sant, doncs podria celebrar l'aniversari de la Carme i el seu en llibertat. Espera que els papers arribin aviat, ja que els pares van escriure als Jutjats i alguns amics que sortiren en llibertat van prometre-li fer algunes gestions per ajudar-lo, ja que anaven a viure a Madrid. Li adjunta un parell de fotografies tot i que no siguin de gaire qualitat. Pot apreciar algunes canes degudes a la impaciència i la frustració de l'empresonament. Segurament coneguin alguns homes de la fotografia. Espera que li envii el fil de seda per fer un regal a la Carme i un altre a l'Enriqueta amb motiu de la sortida de la presó. És possible que els pares d'en Jaume no se'n vagin del pis, però han de procurar mantenir relacions amb aquests per si canviessin d'opinió. Ha rebut els clips que ja esperava. El proper dimecres enviarà molt material. Planegen nous objectes com ara diademes, i investiguen la manera de fer el negoci més rendible.</p>

CARTA 136:

Lloc i data	Burgos, 12 de juny de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Domicili Sr. Llasera. Carrer Olzinellas nº 61, 1ª, Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	AC
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar. Hi ha unes ratlles verticals fosques en la part superior esquerra de la postal.
Breu resum del contingut	Demà (13 de juny) és el seu sant. Havia d'ésser la data en què obtingués la llibertat, però no ha estat així. Tan sols els resta confiar pacientment que ben aviat puguin estar junts. El temps és molt imprevisible. Espera que les vacances d'estiu de la Carme no li impedeixin seguir escrivint amb la freqüència amb que ho fa actualment. Celebra que la jove es pugui comprar la roba que necessita. Si no trobés fil d'Escòcia per al cinturó, hauria d'enviar-li seda blanca. També faria regals per a l'Enriqueta si li enviés material. Tota la família ha apreciat la pèrdua de pes de l'Antoni a partir de la foto que els envià: és cert, però es troba perfectament. L'entristeix que la Menchu el recordi en les dates assenyalades, doncs la noia ho feia amb la il·lusió de celebrar-les junts aquest any i no ha estat així.

CARTA 137:

Lloc i data	Burgos, 19 de juny de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	El dia vint-i-tres de juny és l'aniversari de la seva estimada Menchu, tot i que ho faci entristit per no poder-ho celebrar amb ella. Confia que els papers arribin aviat. Desitja que passi el dia pensant en ell tal com l'Antoni ho farà. Comenta el negoci de les arracades i els ramets, el material, els costos, els paquets... Amplia el negoci a avions d'alumini. Encara espera el paquet anunciat amb seda. Ha aconseguit rebaixar el preu dels ramets. Celebra que la Carme estigui animada i que els Llasera li hagin regalat tela per confeccionar una faldilla. Ha rebut la felicitació del seu sant que la Carme li envià el dia 13, així com la fotografia del dia següent. Apareix guapíssima i natural, tal com ell la recorda constantment. El cabell curt no l'afavoreix massa.

CARTA 138:

Lloc i data	Figueres, 22 de juny de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	Es dirigeix a la Carme com a “apreciada germaneta”
Breu resum del contingut	Demà és l'aniversari de la Carme i els pares i l'Enriqueta li desitgen un feliç dia malgrat la situació en la que es troba el seu estimat. Li envia les postals i la carta que la Carme els féu arribar, així com una postal que han rebut aquest matí. També tenen una altra carta que volen fer llegir a un senyor perquè s'adoni de la situació en què es troba l'Antoni: no li arriben els papers. L'Enriqueta va escriure al senyor Benedí per demanar que encarregui a un advocat de Madrid que es faci càrrec del cas, ja li pagaran tot allò que sigui necessari. La situació comença a perllongar-se excessivament i ningú es digna a contestar les cartes de l'Enriqueta. De moment no anirà a Barcelona, doncs la Teresina ja li ha portat la Mari-Carmen. Està contenta i menja prou bé, pesa 20,1 quilograms i procuraran que engreixi. Tan bon punt la Carme tingui vacances pot visitar-los, però hauria d'aconseguir un salconduit per tal d'evitar complicacions. El temps a Figueres és variable però calorós. Envia records als senyors de la casa i la família Garau. L'Antoni ha enviat unes joguines per als pares. Demana que Garau o la Carme els guardin, i la jove podria portar-los quan els visiti.

CARTA 139:

Lloc i data	Burgos, 29 de juny de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Carmen Casademont Durán (Domicili Sr. Llasera. Carrer Olzinellas nº 61, 1ª, Barcelona)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Brigada nº4, Prisión Central. Burgos)
Llengua	Castellà
Signatura	AC
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però en realitat la carta va dirigida a la Carme. Per poder enviar-la ha de fingir que tenen els mateixos cognoms i que no és la seva enamorada, sinó un familiar.
Breu resum del contingut	És una carta de retret, dolor i desengany. L'Antoni rebé la notícia que sortiria de la presó i envià un telegrama als pares i un altre a la Carme. Els pares van fer l'acusament de rebuda, però la Carme no ha donat senyals de vida des de la darrera carta (18 de juny). L'Antoni envià el telegrama el dia de l'aniversari de la jove a fi de sorprendre-la i fer-la feliç, però ja fa tres dies que espera resposta. Es tracta d'un error intolerable. Encara que hagués tingut coses a fer estava obligada a mostrar la seva alegria i satisfacció amb motiu de la bona nova. Espera una contestació immediata, doncs fins el dia 4 o 5 pot rebre carta. Malgrat el to amarg de l'escrit, acaba amb les següents dues frases: "El amor es quien me hace exaltado. Tu hermano que te quiere".

CARTA 140:

Lloc i data	Figueres, 30 de juny de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	14x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	Es dirigeix a la Carme com a “apreciada germaneta”
Breu resum del contingut	Suposa que haurà rebut el telegrama de l'Antoni i el dels pares, comunicant-li la sortida d'aquest de la presó. Li envia una postal de l'Antoni que acaben de rebre. Voldria anar a esperar-lo a Barcelona quan arribi, però si la Mari-Carmen veu la seva mare no voldrà tornar a Figueres i encara no fa un mes que està amb ells. Una altra opció és que els pares hi vagin tot sols encara que no coneguin el lloc.

CARTA 141:

Lloc i data	Burgos, 3 de juliol de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva germana, però es tracta de la Carme.
Breu resum del contingut	<p>Ha comprovat la satisfacció de la Carme per haver rebut els papers de l'indult. Així doncs, s'acosta la data de la seva sortida. S'enfadà per rebre carta de la Carme amb retard, però comprèn que desitjés comunicar-ho als amics. Ha rebut un gir postal de Company. Probablement el dia 9 li confirmin la data de la llibertat. Cal esperar el Consell de Ministres, i podria també retardar-se fins el dia 16, és a dir, el sant de la Carme. Li recomana que li enviï un telegrama amb la direcció de Sant Cugat si hi serà la setmana del 9 al 16, ja que si sortís li enviaria directament un telegrama. Si desitja que li enviï la direcció per telegrama és perquè per carta no arribaria a temps. Prefereix que aplaci les vacances fins a la sortida de l'Antoni per poder gaudir-les conjuntament. Els Llasera han de buscar una altra noia, doncs després de les vacances no tornarà a servir-los. Ha d'intentar mantenir una bona relació amb el matrimoni perquè porten negocis i tenen una bona posició, i en cas de necessitat podrien obrir-los amistats o possibilitats laborals per a l'Antoni. Celebra que la felicitació d'aniversari li agradés, però està convençut que la millor felicitació fou rebre el mateix dia el telegrama de l'indult. Té present les comandes però el que prepara les diademes està malalt i l'Antoni només es fa càrrec de les arracades.</p>

CARTA 142:

Lloc i data	Figueres, 6 de juliol de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Dues
Suport	Full de paper
Dimensions	14x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Enriqueta Casademont
Característiques particulars	Es dirigeix a la Carme com a “apreciada germaneta”
Breu resum del contingut	Suposa que haurà rebut carta de l'Antoni, ja que ha decidit escriure a la Carme directament. Probablement surti el proper diumenge; si no fos així, caldria esperar a l'altre diumenge ja que és l'únic dia en què concedeixen la llibertat als presoners. Aniran tots plegats a esperar-lo, doncs la nena afirma voler tornar a Figueres malgrat veure la seva mare a Barcelona. Quan rebin el telegrama de l'Antoni anunciant la seva arribada podran decidir quin tren agafar.

CARTA 143:

TELEGRAMA:

Luis Llasera para Carmen Armengol, Torre Casadevall

De Burgos, núm. 629, palabras 18, depositado el 9 a las 20.00 h

Acabo salir llegada Barcelona martes 9 noche amorosos besos Antonio

CARTA 144:

TELEGRAMA:

Luis Llasera para Carmen Armengol, Torre Casadevall

De Miranda 6, núm. 1020, palabras 17, depositado el 10 a las 14.00 h

Llegada martes 10 mañana estación norte millones besos Antonio

CARTA 145:

Lloc i data	Girona, 17 de juliol de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Quatre
Suport	Full de paper doblat per la meitat, com si es tractés d'un llibret
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Toni
Característiques particulars	Es dirigeix al seu amor. Presenta dues grans taques marrons.
Breu resum del contingut	Acaben de separar-se fa unes hores i ja enyora la companyia de la Carme. Als pares i l'Enriqueta els ha arribat alguna referència desagradable, però tan sols desitgen la felicitat de l'Antoni i entenen que necessiti la Carme per ésser feliç. Accepten que estiguin a Girona el temps necessari. Desitja que la jove efectui totes les gestions necessàries aquests dies per poder estar junts de nou. Li pregunta si pensa i confia en ell i si creu en el futur i la felicitat junts. Demana que li porti les sabatilles. Ha anat a Abastiments i li proporcionaran uns vals de transeünts fins que li arreglen la Cartilla d'Abastiments. Procurarà mantenir-se uns dies reposant i alimentant-se adequadament. Està inquiet pel desig de tornar a estar amb la Carme. Després d'haver anhelat tant la llibertat, la felicitat, les atencions, l'estimació, la simpatia de la gent... tot li resulta un engany de la imaginació, una al·lucinació que hagués de desaparèixer en algun moment. Demana que el porti a la realitat amb les seves paraules afectuoses i la constant preocupació de la noia, que pensi en ell tal com ell ho fa en ella. Està a casa de Ramón i és l'hora de dinar; no desitja fer esperar la Filomena, així que s'acomiada i conclou la carta.

CARTA 146:

Lloc i data	Girona, 18 de juliol de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Toni
Característiques particulars	No apareixen les direccions del destinatari ni el remitent. Es dirigeix a la Carme ("tierno amor mío"). A la part posterior de la postal hi ha una fotografia en blanc i negre del Parc de la Devesa de Girona.
Breu resum del contingut	Suposa que rebé la carta del dia anterior (no dispo de d'aquesta), per tant tan sols escriu unes ratlles. L'Antoni ja està en llibertat i es mostra romàntic i feliç. Parla de la festa d'ahir a la nit; si la Carme hi hagués estat, podrien haver ballat. Li envia aquesta postal perquè recordi les profundes converses que tingueren junts a la Devesa. Han de recordar el mutu compromís de sinceritat.

CARTA 147:

Lloc i data	Girona, 19 de juliol de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Quatre
Suport	Full de paper doblat per la meitat, com si es tractés d'un llibret
Dimensions	27x21 cms.
Destí	Sta Carmen Armengol, Barcelona
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Toni
Característiques particulars	Es dirigeix a la Menchu
Breu resum del contingut	<p>L'ha satisfet rebre carta de la Carme, escrita a llapis al tren. Considera sinceres les paraules de dolor i penediment de la jove, ja que van seguides de promeses de felicitat i amor. Està molt nerviós, la felicitat xoca amb la tristesa: es tortura a sí mateix amb records agradables, boniques paraules, les negres hores de l'empresonament i els silencis de la Carme. Pena i alegria, tot plegat es confon, "igual que una noche oscura rasgada por cegadores chispazos de rayos destructores". La jove és l'única que pot retornar-li la tranquil·litat i desterrar les llàgrimes. Quan retorni dels vuit dies de treball a la casa, ha d'estar disposada a donar-ho tot per ell, a vetllar i sacrificar-se per ell, a admirar-lo i estimar-lo. Ningú podrà comprendre'ls millor que ells mútuament. L'estan cuidant i procuren que mengi molt i descansi per esdevenir fort. Suposa que li haurà anat escrivint per notificar-li si ha pogut realitzar les gestions que tenia en ment i comunicar-li el dia i l'hora d'arribada. Desitja que reflexioni com acostar-se més a ell per les vies de la sinceritat i l'afecte. Va anar a veure uns ballets catalans i escoltar sardanes; va gaudir molt però va enyorar la presència de la seva estimada. Anhela tenir-la als seus braços.</p>

CARTA 148:

Lloc i data	Girona, 20 de juliol de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Quatre
Suport	Full de paper doblat per la meitat, com si es tractés d'un llibret
Dimensions	27x21 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Toni
Característiques particulars	Es dirigeix a la seva estimada Menchu.
Breu resum del contingut	<p>Acaba de rebre les cartes dels dies 17 i 18 de la Carme. Es mostra alegre, ja que demostren un gran canvi en la jove, la qual presenta un gran interès en fer-lo feliç. La noia desitja recuperar l'afecte que perdé amb el seu passat abandonament. Cal restablir la mútua confiança i demostrar la veritable existència d'amor. Està convençut que tot ha quedat clar i resolt i que la força dels sentiments els duran a una total identificació i entera confiança, sense dubtes ni ocultacions. Desitja sentir-la absoluta i completament seva. La Carme afirma adonar-se del que havia perdut amb la seva manera d'actuar; l'Antoni afirma que, valorant allò que té a prop, s'esforçarà a no perdre-ho. Han après de l'error i són més forts, conscients de les seves febleses. Els pares de l'Antoni no s'hi han oposat i deixen la decisió en les seves mans. Suposa que no pugui venir a veure'l diumenge perquè la Carme encara té molts assumptes pendents; l'esperarà quan ella li ho indiqui. Si haguessin de trigar molts dies a tenir el salconduit, podria recollir-lo alguna de les noies que treballen a casa de l'Antonio. Entregà les fotografies a la Policia i avui ha anat a la Guàrdia Civil, on li han estès una fitxa i li han dit que només ha de presentar-se una vegada al mes a la Policia. El mes vinent disposarà de la Cartilla d'Abastiments, i mentrestant utilitzarà els vals de transeünt. Li recomana no utilitzar les cartilles velles perquè no s'adonin que disposen d'unes altres. Té el cabell més curt i s'està deixant bigoti. Espera que no el reconegui quan es retrobin. No ha pogut</p>

	<p>contactar amb el Senyor Rojas. Demana a la Carme que dilluns vagi a la Companyia Financera d'Assegurances, Via Layetana 150, o bé truqui, a fi de recordar que l'esmentat senyor havia fixat una entrevista amb l'Antoni.</p>
--	--

CARTA 149:

Lloc i data	Sao Paulo, 25 de desembre de 1950
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	13x7 cms.
Destí	Sr. Don Antonio Casademont, Plaza de la Independencia nº 12, 1º 3ª, Girona, Espanya
Procedència	Carlos Sábat, R. Canindé 42, Sao Paulo, Brasil
Llengua	Català
Signatura	Carles Sábat
Característiques particulars	Es tracta d'una postal de felicitació nadalenca. A la cara posterior hi ha una imatge acompanyada d'unes lletres ja impreses en brasiler: "Seja vosso Natal dos mais felizes e o Ano novo dos mais prósperos!". Carles és el pare de la fillola de l'Antoni, i quan aquest estava a punt de sortir de la presó Carles marxà a Brasil, probablement exiliat.
Breu resum del contingut	Desitja al seu amic Casademont i la seva esposa un bon Nadal i pròsper any nou. Espera amb alegria poder abraçar-los algun dia. Recorda a l'Antoni que té un vertader germà a Brasil.

CARTA 150:

Lloc i data	—
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Blava
Nombre de cares	Una
Suport	Targeta postal
Dimensions	14x9 cms.
Destí	Enrique Casademont Auguet (C/ Forn Baix 2, Figueres)
Procedència	Antonio Casademont Durán (Reformatorio de Adultos: Departamento 1º. Ocaña, Toledo)
Llengua	Castellà
Signatura	Antonio
Característiques particulars	La carta està estripada pel marge superior dret. Sembla haver estat mullada. Deduïm que ha estat escrita entre el dia 15 de març de 1948 (carta 12) i el 20 de maig (carta 26). Està a Ocaña (Toledo).
Breu resum del contingut	La tia Conchita vingué dilluns i li portà un paquet amb pans, arròs, oli... Demana als pares un paquet setmanal amb lleties, cigrons, cansalada... per als guisats. Si disposen de diners per a ell, els li han d'enviar directament i la tia Conchita pot enviar també per gir postal allò que no necessiti. Ara fa de mestre a l'Escola i li permeten escriure una altra targeta setmanal, la qual destina a la Carme. Ha rebut els segells i el segon gir de 75 pessetes. Encara té tabac. Entén que la Carme no disposi del temps necessari per fer-li paquets. Encara no sap res del Consell. Fa calor.

CARTA 151:

Lloc i data	—
Escriptura	Manuscrit
Tinta	Negra
Nombre de cares	Dues
Suport	Mig full de paper
Dimensions	21x14 cms.
Destí	—
Procedència	—
Llengua	Castellà
Signatura	Tony
Característiques particulars	Es dirigeix a la Menchu. No ve acompanyada del sobre. Deduïm que és anterior al Consell i l'estada a la presó.
Breu resum del contingut	Preveu una possible resolució ràpida pel que fa al seu assumpte. És necessari que remeti a Saragossa la carta que els dirigeix juntament amb la còpia dels papers escrits a màquina. Ha de fer-ho per correu urgent. No comprèn la gelosia de la Carme pel que fa a la Asunción. Només l'estima a ella i no té la culpa que la noia li escrivís aquella nota. A més, l'Asunción l'entregà directament a la Carme; això demostra que no té res a amagar. Si li envien uns papers des de Madrid per a que els signi, els li ha de fer arribar immediatament. Ha de fer dues còpies del que ha escrit a màquina, una per a Saragossa i l'altra l'ha de guardar ella.

8.3 Índex del llibre de professor elaborat per l'Antoni Casademont: *Apuntes ilustrados de ciencias físicas, químicas y naturales*

Índice

Introducción. - Los experimentos y las leyes científicas - Hipótesis - Cómo avanza la Ciencia.	Página 5		
I. - La Tierra - Observaciones previas - Estrellas y astros - La vida de los astros - Meteoritos - Teorías de formación de la Tierra - Teoría de Kant-Laplace - Teoría de Chamberlin; planetesimales - La Luna - Gravitación Universal - Nuestro sistema solar - Gravedad - Fases sucesivas en la formación de los planetas y en especial de la Tierra - Zonas terrestres: Litosfera, Pitosfera, Bariofera, Hidrosfera y Atmosfera - Idea de Sial y Sima.	9		
II. - Distribución de tierras y mares - Algunas observaciones acerca del aspecto de los continentes - Salinidad de los mares - Corrientes marítimas - La temperatura en las aguas oceánicas - Estratos - Plegamientos, fallas y fosas - Teoría de Wegener o de los continentes a la deriva.	17		
III. - Modificaciones constantes que sufre la Tierra - Fenómenos internos y fenómenos externos - Fuerzas orogénicas - Teoría de la contracción - Teoría de la Isostasia o del equilibrio continental - Formación de los sistemas montañosos según Wegener - Transgresión y regresión de costas - Volcanes - Movimientos sísmicos y aguas termales - Erosión - Acción geológica del viento, de las aguas, de la nieve, del hielo y de los seres vivos - Turbas, arrecifes e islas madreporicas: acción creadora.	24		
IV. - Geología histórica - Sedimentación - Facies - Clasificación de las rocas - Fósiles - Eras geológicas: Arcaica o Azoica, Primaria o Paleozoica, Secundaria o Mesozoica, Terciaria o Cenozoica y Cuaternaria o Neozoica.	35		
V. - La vida en los diversos ambientes - Superioridad de los vegetales - Adaptabilidad de los seres - Lucha por la existencia - Diversidad de armas para luchar - Mimetismo - Alianzas y asociaciones para la defensa - Simbiosis - Parasitismo.	49		
		VI. - Los seres vivientes - Organos, funciones y aparatos - Tejidos - La célula: composición, tamaño, forma y funciones - Sustancia intercelular - Sistema - Seres inferiores y superiores - Partes del cuerpo humano - Partes esenciales de un vegetal.	58
		VII. - La nutrición y su finalidad - Herbívoros, carnívoros y omnívoros - Los alimentos en los animales - Cantidad y calidad - Nutrición en los vegetales - Medidas higiénicas o observar - Enfermedades por exceso o deficiencia de alimento - Vitaminas	68
		VIII. - Aparato digestivo y la digestión - Masticación e insalivación: mecanismo y órganos que intervienen - Deglución - El estómago - Quimificación - Los intestinos - Quilificación - Defecación - Higiene de la boca - Los dientes - Medidas higiénicas aconsejables para una buena digestión.	76
		IX. - La circulación - Venas, arterias y vasos capilares - Papel y estructura del corazón - Sangre venosa y sangre arterial - Mecanismo de la circulación - La sangre: plasma, suero, glóbulos y hormonas - Misión de los glóbulos rojos y la hemoglobina - Misión de los glóbulos blancos - Fijalidad e importancia de la circulación - Circulación linfática - Circulación en los vegetales - Savia embruta y savia elaborada - Vasos leñosos y vasos liberianos - Mecanismo de la circulación en las plantas - Fuerzas impulsoras de dicha circulación.	85
		X. - La atmósfera y sus componentes - Troposfera y estratosfera - Oxígeno - Cuerpos simples o elementos - Cuerpos compuestos: Mezcla y combinación - Oxígeno - Combustiones - La respiración es una combustión - Nitrógeno - Anhídrido carbónico - Las plantas como fuentes de oxígeno - Circulo vital del oxígeno - El vapor de agua - Los gases nobles - Otros componentes menos cuantiosos.	96
		XI. - Tipos de respiración - Respiración pulmonar en el hombre - Papel y estructura de los pulmones - Mecanismo de la respiración - Respiración pulmonar en otros animales - Respiración traqueal - Respiración branquial - Respiración cutánea - La respiración en las plantas - Función clorofitana - Temperatura constante en ciertos animales y causas que la determinan y mantienen - Animales de temperatura variable - El calor como fuente de energía - Higiene de la respiración - Más acerca del funcionamiento de los pulmones - Necesidad de O ₂ del organismo humano - Capacidad pulmonar.	104
		XII. - Objeto de la asimilación - Excreción y glándulas excretoras - Los riñones - Glándulas sudoríparas - Excreción en los vegetales - Transpiración - Secreción - Glándulas de	122

secreción externa. - Glándulas de secreción interna: bazo, tiroides, islotes del páncreas, y cápsulas suprarrenales. - Hormonas. - Secreciones vegetales. - Importancia de la excreción y la secreción. - Medidas higiénicas recomendables.

- XIII.** - Fuerza y peso. - Dinamómetros y unidad de fuerza. - Trabajo: definición y fórmula. - Quilográmetro. - Trabajo intelectual y otros aspectos del trabajo. - Potencia: idea y fórmula. - Unidad de potencia: el caballo de vapor. - Energía. - Energía actual y energía potencial. - Fuentes de energía. - Principio de conservación de la energía. 129
- XIV.** Máquinas: objeto y definición. - Máquinas simples y compuestas. - Las máquinas no crean trabajo. - Ventaja de una máquina. - La palanca. - Ley de equilibrio de la palanca. - Ventaja que ofrece la de 1º género. - Aplicaciones: balanzas, básculas y romanas. - Palancas de 2º y de 3º género. - Poleas: fija y móvil. - Combinaciones de poleas. - Ventaja en las poleas. - Torno y cabrestante. - Ventaja en el torno. 136
- XV.** - Funciones de sostén. - El esqueleto. - Tejido óseo. - Tejido cartilaginoso. - El esqueleto humano. - Articulaciones. - Sinovia. - El esqueleto en los invertebrados y en los animales inferiores. - Funciones de sostén en las plantas. 147
- XVI.** - Funciones de relación. - Células nerviosas. - Sistema encefalo-espinal. - Materia gris y materia blanca. - Cerebro, cerebelo, médula oblonga y médula espinal. - Reacciones. - Excitaciones. - Sistema nervioso del Gran Simpático. - Ganglios. - Vida vegetativa. - Relaciones entre ambos sistemas. - Los sentidos: papel que desempeñan y errores. - Sensibilidad general, muscular y específica. - Sensibilidad en otros animales y en las plantas. - Movilidad. - Sistema muscular. - Tendones. - Movilidad de las plantas. 154
- XVII.** - Perpetuación de las especies. - Reproducción agámica. - Multiplicación vegetativa. - Por células reproductoras: esporas y sexos. - Gestación. - Oviparos, vivíparos y ovovivíparos. - Reproducción alternante. - Metamorfosis gradual y metamorfosis a saltos. - Sinopsis de los diversos tipos de reproducción. 165
- XVIII.** - Mecanismo de la reproducción en los vegetales. - Órganos de las flores: masculinos, femeninos, de atracción, de protección y de sostén. - Estructura del gineceo y del androceo. - El polen y la fecundación. - Semilla y fruto. - Germinación. - Fecundación cruzada y papel de los órganos accesorios. - Dispersión de semillas. 176

8.4 Índex del llibre d'alumne elaborat per l'Antoni Casademont

<u>Índice</u>	
Materia y energía	1
La constitución de la materia y la energía ...	4
Los constituyentes de la materia	5
Historia del descubrimiento del positón, la cámara de Wilson	10
Anderson descubre el positón	11
Fórmula fundamental de la teoría de los cuantos	13
Energía de factores diversos	14
Los principios de la Física clásica	14
La primera fotografía de la creación de materia	17
La química clásica y la corteza atómica	21
Química del núcleo atómico	22
Desintegración artificial	26
Pruebas químicas de la transmutación ..	28
Los fundamentos de la explosión atómica ...	30
La misterio del núcleo atómico	31
Curva de pérdida de masa	34
Los elementos transuránicos	38
Mecanismos de la escisión atómica	40
El factor de multiplicación K	45
Los primeros proyectos de bomba atómica ..	42

8.5 Model de targeta postal

Buenos a 30 de Agosto de 1.948
 Queridos padres y hermana: Primeramente voy a felicitar a Enriqueta por su cumpleaños; no lo he hecho a tiempo porque recuerdo el día que es San Bartolomé y como no tengo calendario creía que era el 24 de Octubre. Aunque con retraso, muchas felicidades por tal fecha. Recibí el paquete que mandaron desde Barcelona y el otro con papel y tabaco. Asimismo, ya me han notificado la llegada del giro de 150 pts. y espero que me entreguen su importe. En los paquetes pueden mandar también latas de Revista de Semanas no la he recibido todavía. La leche en polvo me vino muy bien, yo también consumo aquí a 29 pts. l. Kg. Después de la postal mía del día 7, recibí la carta del día 19, y la que dicen me unieron entre estas dos fechas contándome lo del giro no la he recibido; si recuerdan que hubiese algo importante pueden repetírmelo. No me parece bien esto de entregar ya las llaves, pues mi idea es que aunque tuviesen el piso desocupado no lo dejen antes del plazo de 6 meses que les dieron, si el propietario no quiere ceder dando pesetas para cubrir los gastos de pintor y electricista. Si no quiere dar nada, o una propina, estén allí hasta el último día que les permita el fallo del tribunal, pues es tiempo que se gana y que a veces puede valer mucho. En fin, si no han dejado nada allí, y ya está hecha la entrega ya no se puede enfocar así y no hay como dejarlo correr ni es que se ven otras posibilidades. Ya me dicen que tal se ha portado Juyat; si no mantiene su palabra ahora la tendrá que mantener cuando yo salga, pues no estoy para que me tinen ni vaya con evasivas y cuentos. El testimonio de Catalina puede que tardé todavía unos 10 días o así, y cuando lo tenga ya les enviare los datos y mis impresiones acerca la forma de orientar las gestiones. Espero me comuniquen las novedades en los próximos días. Cabelero que de la Eiz cobraron aquellas pesetas que les habrían ido bien para tanto gasto. Habrían comido? Colomer dice que no quiere nada de alquiler, y lo dice noblemente, es que no insistía que ya había manera de compensarles. De ropa me faltan unos calzoncillos. Por lo de la Revista Militar, ya me cuidó y les enviare los papeles, la del año pasado la pase en Barcelona. El primo de la Srta Lola que te ha dado recuerdos para mi no sé quien es; en fin, es igual. Besos a Mercedes de mi parte. Besos y abrazos
 de su hijo y hermano que les quiere
 Julio

8.6 Còpia de la sentència de condemna

DON FEDERICO ARROYO PRIETO, Comandante de Artillería y Secretario del Juzgado de Comunismo y Espionaje del que es Juez Especial el Comandante de Infantería, Caballero Mutilado de Guerra por la Patria, DON ENRIQUE EYMAR FERNANDEZ.

CERTIFICO: Que a los Folios 563, de la causa número 134.361. Hay una sentencia que copiada literalmente dice. En la Plaza de Ocaña (Toledo) a diez y ocho de Junio de mil novecientos cuarenta y ocho reunidos en Consejo de Guerra ordinario para ver y fallar la causa número 134.361 que por el procedimiento sumarísimo y por el presunto delito de REBELION MILITAR, se sigue contra los siguientes procesados. 1º JESUS MONZON REPARAZ, hijo de Cipriano y de Salomó, de 38 años de edad, natural y vecino de Pamplona, casado, abogado, con instrucción, sin antecedentes penales y en situación de prisión preventiva a resultas de esta causa desde el día ocho de junio de mil novecientos cuarenta y cinco, 2º RAQUEL PELAYOS CEVALLOS, hija de Manuel y de Consuelo, de 31 años de edad, natural y vecina de Santander, soltera, estudiante, con instrucción, sin antecedentes penales y en situación de prisión preventiva, desde el día 7 de junio de mil novecientos cuarenta y cinco; 3º ENRIQUE YUGLA MARINE hijo de Enrique y de Consuelo de 29 años de edad, natural y vecino de Barcelona, casado, electricista, con instrucción, sin antecedentes penales y en prisión preventiva desde el día ocho de junio de mil novecientos cuarenta y cinco; 4º MERCEDES PEREZ SANCHEZ, hija de Julián y de Susana, de 32 años de edad, natural y vecina de Madrid, soltera, sastra, con instrucción y sin antecedentes penales y en prisión desde el día siete de junio de mil novecientos cuarenta y cinco, 5º EMILIO SANMARTIN VIVIENT, hijo de Francisco y de Victoriana, de 39 años, natural de Alicante, vecino de Barcelona, casado, jornalero, con instrucción, sin antecedentes penales y detenido desde el día siete de Junio de mil novecientos cuarenta y cinco, 6º JAIME SERRA RIERA, hijo de Bartolomé y de Salvadora de 34 años de edad, natural y vecino de Barcelona, casado, contable, con instrucción, sin antecedentes penales y en prisión preventiva desde el día 7 de junio 1945, 7º MANUEL MARTINEZ GARCIA, hijo de Celedonio y de Jesusa, de 31 años de edad, natural y vecino de Luarca (Oviedo), soltero, litógrafo dibujante, con instrucción, condenado a la pena de 30 de reclusión mayor por rebelión militar y en prisión preventiva desde el 15 de junio de 1947, conmutada más tarde la de veinte años de reclusión menor, 8º PILAR JULIA COMAS, hija de Manuel y Victoriana, 24 años de edad, natural y vecina de Barcelona, soltera, planchadora, con instrucción, sin antecedentes penales y detenida desde el día 16 de junio de 1945, al 24 de agosto del mismo año en que fué puesta en libertad

provisional, siendo detenida posteriormente el día 4 de octubre de 1947, 9º JAIME COLOME CALVET, hijo de José y de Rosa, de 30 años de edad, natural de San Quirico de Besora (Barcelona) vecino de Barcelona, soltero, chofer, con instrucción, sin antecedentes penales y en prisión preventiva desde el día 9 de Junio de 1945 al 27 de agosto del mismo año en que fue puesto en libertad provisional, siendo detenido nuevamente el día 7 de octubre de 1.947, 10º LUIS JULIA COMAS, hijo de Manuel y de Victoriana, de 29 años de edad, natural y vecino de Barcelona, soltero, jornalero, con instrucción, sin antecedentes penales y en prisión preventiva, desde el día 15 de junio de 1.945 al 27 de agosto del mismo año en que quedó en libertad provisional, siendo detenido nuevamente el día 30 de Octubre de 1.947. 11º SALVADOR SANESTEBAN DURAN, hijo de LUIS y de JOSEFA, de 30 años de edad, natural y vecino de Barcelona, casado, dependiente, con instrucción, sin antecedentes y en prisión preventiva desde el día 15 de junio de 1.945 al 27 de agosto del mismo año en que fué puesto en libertad provisional y detenido nuevamente el día 8 de Noviembre de 1.947; 12º **ANTONIO CASADEMONT DURAN, hijo de Enrique y de María, de 30 años de edad, natural de Figueres (Gerona) vecino de Barcelona, soltero, Agente de seguros, con instrucción, sin antecedentes penales, y detenido el día 15 de junio de mil novecientos cuarenta y cinco al 20 de agosto del mismo año en que quedó en libertad provisional, siendo detenido nuevamente el día 23 de septiembre de 1.947;** 13º CLAUDIO ESCARP FLORENZA, hijo de José y de Francisca, de 32 años, natural de Fayans (Lérida) vecino de Barcelona, soltero, sastre, con instrucción, sin antecedentes penales, y detenido desde el 15 de junio de 1.945 al 20 de Agosto del mismo año, en que quedó en libertad provisional, y detenido nuevamente desde el día 1º de octubre de 1.947. Vistos los autos, oídos el apuntamiento, los informes del Ministerio fiscal jurídico militar y de la Defensa, y las manifestaciones de los procesados presentes en el acto de la vista.- RESULTANDO: Que se inició este procedimiento en virtud de atestado de la Brigada Político Social de la Jefatura Superior de Barcelona, incoado con motivo de haber llegado, en los días anteriores al juicio de aquel a dicha Capital un grupo de cinco bandoleros entrados clandestinamente desde Francia por la frontera catalana, con abundante armamento y municiones y con el fin de reportar a los distintos grupos de bandidos que merodean en los diversos lugares del territorio nacional. Con tal motivo se logró la detención de dichos individuos llamados: Francisco SERRA PUJOLAR, JUAN AREVALO GALLARDO, JUAN FORTUYN CALZADO, JOSÉ TRAVET RIU y RICARDO SAGRIA DOMENECH (que por su actuación delictiva fueron sentenciados en otra causa seguida en la Cuarta Región Militar) y entre otros los procesados que figuran en la presente causa, todos ellos por su relación más o menos directa con los citados bandoleros, excepto el procesado JESUS MONZON REPARAZ, que lo fue por estar oculto en el domicilio del anterior procesado JAIME SERRA RIERA. Pero cuando ya se encontraba el procedimiento en avanzado periodo sumarial, en aquella Región se tuvo noticias en la 1ª Región de la detención

del referido JESUS MONZON REPARAZ que en varias declaraciones prestadas por encartados en otros procedimientos lo citaban de manera reiterada, como alto dirigente de la organización comunista, con actuación en la capital de España, cuya presencia se acusaba en la misma desde el mes de Octubre de 1.943, por lo que se requirió de inhibición a la autoridad judicial de la referida 4ª Región Militar, que aceptando el requerimiento, remitió estos autos a la de ésta, no practicándose en ella diligencia de sumario alguno, pues incluso en lo que se refiere al citado MONZON solo se le recibió declaración en el atestado policial sobre la posible actuación delictiva en Madrid, sin posterior ratificación ante el Juzgado Instructor. Por ello a pesar de las manifestaciones hechas por APOLINAL POVEDA MERINO, en la causa número 124.382 en el 26 de abril de 1.945 y en el 29 de Mayo del mismo año, y por AGUSTIN ZOROA SANCHEZ, en la del numero 138.610, en el mes de Junio de 1.946 (cuyas declaraciones testimoniales se unen a los autos) que afirmaban que un tal MONZON en Octubre de 1943 ocupaba el cargo de Secretario General de la Delegación en España del Comité Central del Partido Comunista, no es posible considerar probado que el mismo fuera el JESUS MONZON REPARAZ encartado en esta causa. HECHOS PROBADOS.- En los resultados siguientes se recoge por separado la actuación delictiva de cada uno de los procesados.- II RESULTANDO: Que el procesado JESUS MONZON REPARAZ, individuo de acusada significación comunista, ya que a pesar del medio social en que se desenvuelve (por su profesión de Abogado, por sus antecedentes familiares y por la región en que nace y vive) se afilió en el año 1931 al Partido Comunista de las provincias vascas, fundando dicho partido en Pamplona, en el que ocupó el cargo de Secretario General del Comité Provincial, en el que tuvo una actuación muy destacada, tomando parte activa en la huelga revolucionaria del año 1934, y en el asalto a la Diputación foral de Pamplona y a la redacción del periódico “ Diario de Navarra”, siendo candidato por el partido comunista en las elecciones de febrero de 1936, al iniciarse el glorioso movimiento nacional permaneció escondido en la citada capital hasta que logró pasar a Francia y desde allí a Bilbao, en donde por el gobierno separatista de Aguirre fue nombrado Fiscal Decano de los Tribunales Populares de Bilbao, actuando como Fiscal ante aquellos, manteniendo acusaciones de pena capital contra personas afectadas al glorioso movimiento nacional, algunas de las cuales fueron sentenciadas a dichas penas y ejecutadas. Posteriormente a la caída del Frente Rojo en el Norte, huyó a Francia nuevamente y volvió inmediatamente a zona Roja, siendo nombrado Gobernador Civil de Alicante, a mediados del año 1937, y posteriormente en junio de 1938, Gobernador Civil de Cuenca, en cuyas provincias, igualmente según los informes que se unen a los autos, tuvo destacada actuación delictiva. Al final de la Guerra de Liberación Nacional, huyó por tercera vez de España, marchando a Orán (África Francesa) desde donde se fue a Francia. (Al parecer con su actuación de zona Roja se le sigue otro procedimiento en territorio jurisdiccional de la 6ª Región Militar) una vez en Francia se estableció en Paris, en donde se puso en contacto con

CASTRO RODRIGUEZ, ya sentenciado en otro procedimiento, en una casa de la calle Válgame Dios de esta capital. Más tarde, a fines de Mayo del referido año, la procesada recibió una carta en la que uno de los cinco bandoleros a que se hace alusión en el primer RESULTANDO, daban cuenta de su estancia allí, procedentes de Francia y pedían instrucciones sobre lo que debían hacer, con las armas, municiones y explosivos que había traído. Raquel dio cuenta de tal carta al individuo con el que enlazaba, el procesado ENRIQUE YUGLA MARINER, que después de consultar con su superior un tal "Sietemesinos", ordenó, a aquélla que se trasladara a Gavá, que era el sitio donde estaban las armas y los bandoleros, poniéndose en contacto directo con estos, acordando la forma en que había de hacerse el traslado de las nuevas armas. Volvió ésta a Barcelona, y con Conchita organizó, como la vez anterior una excursión a Gavá, en la que tomaron parte además de ambas,, el marido de Conchita, procesado EMILIO SANMARTIN VICENT, la procesada PILAR JULIA COMAS, la también procesada declarada en rebeldía ISABEL CASCO SERRANO, y otra mujer no identificada, que con los cinco bandoleros y simulando que eran excursionistas se introdujeron en Barcelona con las armas que habían traído de Francia, y que eran: cinco metralletas, con sus cargadores, doce granadas de mano, dos cajas con lápices detonadores, dos paquetes de explosivos plásticos, cuatro pistolas, con sus cargadores y cartuchos y un fusil reglamentario del Ejército Español, debiendo hacerse constar que el fusil y dos de las pistolas las habían robado los bandoleros al Jefe de Falange de Reus, donde CAMILO MORALES CORTES, el que el día 4 de marzo anterior asesinaron en las proximidades de Reus-Malset. Una vez el armamento en Barcelona, fue llevado al domicilio de la procesada que ya vivía independientemente de Conchita y al de ésta, recogiendo este armamento a los pocos días, el procesado ENRIQUE YUGLA MARINET, que lo transportó a una huerta de su padre, en dónde lo escondió y a dónde también pensaba guardar el que se había guardado en el domicilio de Raquel, siendo ocupado todo en ambos sitios, es decir: en la huerta de los padres de Yugla y en la casa de Raquel. Esta procesada además mantenía contacto con casi todos los demás encartados que figuran en este procedimiento. HECHOS PROBADOS: III RESULTANDO Que el procesado JAIME SERRA RIERA, de antecedentes marxistas, al terminar la pasada guerra de liberación, pasó con los restos del Ejército rebelde a Francia, en donde después de estar en diversos campos de concentración y en Compañías de trabajo, a finales del año 1942, ingresó a la llamada " Unión Nacional" y a mediados del 1943 solicitó y obtuvo del Consulado de España la documentación necesaria para regresar a nuestra patria, pero al no lograr el visado de las autoridades de ocupación, optó por entrar clandestinamente en España, trayendo la consigna de enlazar en Barcelona, con los elementos de aquélla organización debiendo entrevistarse con un tal Claudio, con el que efectivamente entró en contacto y el que a partir de entonces le controló, dedicándose principalmente a actuar de enlace entre diversos elementos,. Hacia el mes de Mayo de 1945 por órdenes de la

organización alojó a su casa el procesado JESUS MONZON REPARAZ y a la mujer que le acompañaba conociendo perfectamente la clase de personalidad de aquél y la clase de trabajo que venía desarrollando o desarrollaba en España. Igualmente estaba en (...) y la referida RAQUEL PELAYOS. Un enlace que (...) ⁵⁵ DO: Que el procesado ENRIQUE YUGLA MARINER como el anterior penetró clandestinamente en España, enlazando en Barcelona con un tal Tomás, que a su vez lo puso en contacto con otro individuo conocido por el apodo de “ Sietemesinos” al parecer alto dirigente de la organización clandestina en Barcelona, sirviendo de enlace entre RAQUEL y dicho individuo, teniendo la actuación que se ha detallado en el RESULTANDO anterior, respecto a la custodia de las armas y a la orden que se dio para ir a recogerlas.- HECHOS PROBADOS.- VI RESULTANDO, **que el procesado MANUEL MARTINEZ GARCIA, unos cuatro cinco años antes de su detención, fue captado por un tal “Batalla” para ingresar en la “ Juventud Combatiente”, siendo primeramente un simple militante, pero posteriormente empezó a recibir paquetes y propaganda para que lo llevase a otros sujetos, entre ellos, a los procesados ANTONIO CASADEMONT DURAN, SALVADOR SANESTEBAN CELESTINO y CLAUDIO ESCART FLORENZA, posteriormente, recogía los paquetes de propaganda en una casa que había sido alquilada al efecto y la que el procesado tenía una llave y a la que iba cada tres o cuatro días recogiendo los paquetes que habían dejado otros individuos y llevándolos a direcciones que se indicaba en los mismos. Era novio de la procesada PILAR JULIA COMAS, a la que en varias ocasiones dio sellos de cotización para venderlos.- HECHOS PROBADOS.- VII RESULTANDO.: Que la procesada PILAR JULIA COMAS , que mantenía relaciones amorosas con el anterior, ingresó en la llamada “Juventud Combatiente” teniendo en los hechos de autos su intervención que se ha detallado en el resultando referente a la procesada desde Gava a Barcelona.- HECHOS PROBADOS: VIII RESULTANDO: Que el procesado EMILIO SANMARTIN VICENT, marido de la citada Conchita conocía las actividades delictivas de ésta, sin oponerse a ellas y personalmente intervino en el transporte de armas de Gava a Barcelona.- HECHOS PROBADOS: IX RESULTANDO: Que la procesada MERCEDES PEREZ ANUHEZ, de ideología izquierdista, actuaba de enlace entre la organización clandestina de Madrid y de Barcelona, fue detenida en esta última capital cuando iba acompañada de Conchita, Raquel y dos de los bandoleros llegados de Francia. HECHOS PROBADOS: X RESULTANDO: Que el procesado SALVADOR SANESTABAN CELESTINO, cuñado de Conchita y de JAIME Y MIGUEL MONTANER, ingresó en la llamada “Juventud Combatiente” captado por éstos, actuando de enlace entre un tal Martínez y al conocido por el “Nargo de Sanz” llevando propagando a uno u a otro, igualmente tenía conocimiento de que**

⁵⁵ El document que he copiat no era l'original, sinó una fotocòpia que es troba al Treball de Recerca de Thaïs Becerra: la darrera línia de la pàgina tercera del document no apareixia. Per aquest motiu indico la manca d'informació.

sus cuñados habían traído armas de Francia. **HECHOS PROBADOS.- XI RESULTANDO: Que el procesado ANTONIO CASADEMONT DURAN, antiguo afiliado de la J.S.U. ingresó en la llamada “Juventud Combatiente” captado por un antiguo conocido, teniendo por misión efectuar unas correcciones en la parte gramatical y literaria de la propaganda que en catalán se editaba.- HECHOS PROBADOS.- XII RESULTADO: Que el procesado CLAUDIO ESCART FLORENZA, fue captado por un desconocido para ingresar en la “ Juventud Combatiente “ enlazando con el procesado MANUEL MARTINEZ del que recibía paquetes de propaganda, que a su vez entregaba a otro individuo. HECHOS PROBADOS.- XIII RESULTANDO: Que el procesado JAIME COLOMER CAVART de buena conducta y antecedentes, que durante la pasada Guerra de Liberación sirvió en el Ejército Nacional, por recomendación de un tal SARDA, amigo suyo conoció a JAIME MONTANER, que le pidió guardara en su domicilio las armas que los hermanos MONTANER habían traído, accediendo por tratarse de un recomendado de SARDA, al que estaba muy agradecido, pero a los tres días se negó a tener las armas en su poder, obligando a aquellos a retirarlas, pero omitió el dar cuenta a las Autoridades. HECHOS PROBADOS.- XIV RESULTANDO: Que el procesado LUIS JULIA COMAS fue captado por MANUEL MARTINEZ para ingresar en la llamada “ Juventud Combatiente” en la que fue un simple militante.- HECHOS PROBADOS.- XV RESULTANDO.- Que en el auto del Consejo el Ministerio Fiscal Jurídico Militar, estimó que los hechos cometidos por los procesados JESUS MONZON REPARAZ, RAQUEL PELAYOS CEBALLOS, ENRIQUE YUGLA MARINER y JAIME SERRA RIERA, eran constitutivos de un delito continuo de rebelión militar, previsto en el art. 286 y penado para el procesado MONZON REPARAZ en el art. 287 y para los tres restantes en el art. 288 del Código de Justicia Militar y para el resto de los procesados un delito previsto en el art. De la Ley de 2 de marzo de 1943 en relación con el num 5º del art 286 del Código penado en los arts. 288 y 289 del referido Cuerpo legal, solicitando se impusiera al procesado JESUS MONZON REPARAZ la pena de MUERTE; a los procesados RAQUEL PELAYOS CEBALLO, ENRIQUE YUGLA MARINER; JAIME SERRA RIERA y MERCEDES PEREZ SANCHEZ la pena de TREINTA AÑOS DE RECLUSION; a los procesados EMILIO SANMARTIN VICENT; y PILAR JULIA COMAS la de VEINTE AÑOS Y UN DIA DE RECLUSION; a los procesados MANUEL MARTINEZ GARCIA, JAIME COLOMER CALVER, SALVADOR SANESTEBAN CELESTINO Y ANTONIO CASADEMONT DURAN la de DOCE AÑOS DE PRISION y a los procesados LUIS JULIA COMAS, CLAUDIO ESCAT FLORENZA la de SEIS AÑOS DE PRISION. A todos ellos con los accesorios legales pertinentes, con abono de tiempo de prisión preventiva sufrida y sin declaración de responsabilidad civil.- XVI RESULTANDO: Que en el mismo acto el Señor Defensor estimó que sus patrocinados JESUS MONZON REPARAZ, EMILIO SANMARTIN VICENT y PILAR JULIA COMAS, no habían cometido el delito de rebelión de que eran acusados por el**

Ministerio Fiscal, por lo que deberían ser absueltos, si bien reconocía que el procesado MONZON, había cometido un delito de uso de nombre supuesto previsto y pensado en el párrafo 2º del artº 322 del vigente Código Penal Común por el que debería imponérsele la pena de un mes y un día de arresto mayor y mil pesetas de multa y que **los demás encartados eran autores responsables de un delito previsto en el artº 1º de la Ley de 2 de marzo de 1943 y penado en el artº 289 del Código de Justicia Militar pidiendo se impusiera a los encartados RAQUEL PELAYOS CEBALLOS, ENRIQUE YUGLA MARINER y MERCEDES PEREZ SANCHEZ la pena de CUATRO AÑOS DE PRISION y a los procesados JAIME SERRA RIERA, MANUEL MARTINEZ GARCIA, JAIME COLOMER CALVET, LUIS JULIA COMAS, SALVADOR SANESTEBAN CELESTINO, ANTONIO CASADEMONT DURAN y CLAUDIO ESCART FLORENZA la pena de SEIS MESES Y UN DIA DE PRISION.- I CONSIDERANDO: Que los hechos que se declaran probados en los catorce primeros resultandos son constitutivos de un delito de rebelión militar, previsto en el artº 1º de la Ley de 2 de Marzo de 1943 en relación con el num 5º del artº del artº 286 del vigente Código de Justicia Militar, que se aplica con efectos retroactivos por ser sus preceptos más favorables a los procesados y penados, lo que se relata en los resultandos II y III en el párrafo 2º del artº 288 del mismo Código y los que se recogen a los restantes resultandos en el artº 289, del tan citado Cuerpo Legal. II CONSIDERANDO: Que del referido delito son responsables en concepto de autores por su participación directa y voluntaria los procesados JESUS MONZON REPARAZ, RAQUEL PELAYOS CEBALLOS, ENRIQUE YUGLA MARINER, MERCEDES PEREZ SANCHEZ, EMILIO SANMARTIN VICENT, JAIME SERRA RIERA, MANUEL MARTINEZ GARCIA, PILAR JULIA COMAS, JAIME COLOMER CALVET, LUIS JULIA COMAS, SALVADOR SANESTEBAN CELESTINO, ANTONIO CASADEMONT DURAN y CLAUDIO ESCART FLORENZA.- III CONSIDERANDO: Que no es de apreciar la concurrencia de circunstancias modificativas de la responsabilidad criminal, pero el Consejo de Guerra haciendo uso del libre arbitrio que le concede el artº 192 del Código de Justicia Militar, impone las penas correspondientes a cada procesado en la extensión con que lo hace en el fallo, teniendo en cuenta su mayor o menor intervención de los hechos de autos, sus antecedentes y peligrosidad social en relación con el delito cometido por ellos.- IV CONSIDERANDO: Que en atención a la naturaleza del delito cometido, y que no ha causado perjuicios económicos algunos no es procedente hacer declaración alguna sobre responsabilidad civil. VISTOS los preceptos legales citados, y demás de general uso y aplicación.- FALLAMOS. Que debemos condenar y condenamos a los procesados, como autores responsables del calificado delito REBELION MILITAR del artº 1º de la Ley de 2 de marzo de 1943 en relación con el nº 5 del artº 286 del Código de Justicia Militar y con los artºs 288 párrafo 2º y 289 del mismo Código a las siguientes penas: el procesado JESUS**

MONZON REPARAZ, a la pena de TREINTA AÑOS DE RECLUSIÓN y accesorias de inhabilitación por el tiempo de condena, con abono del de prisión preventiva sufrida y sin que proceda hacer declaración de responsabilidad civil, a la procesada RAQUEL PELAYOS CEBALLOS, a la pena de VEINTICINCO AÑOS DE RECLUSION e iguales accesorias, abono del tiempo de prisión preventiva sufrida por esta causa y sin haber lugar a hacer declaración sobre responsabilidades civiles, al procesado JAIME SERRA RIERA a la pena de VEINTE AÑOS DE RECLUSION e iguales accesorias de inhabilitación por el tiempo de la condena, abono del tiempo de prisión sufrida y sin que haya lugar tampoco a hacer declaración sobre responsabilidad civil. Al procesado ENRIQUE YUGLA MARINER a la pena de QUINCE AÑOS DE RECLUSION e iguales accesorias, abono del tiempo de prisión preventiva sufrida y sin declaración de responsabilidad civil.- Al procesado MANUEL MARTINEZ GARCIA, a la pena de DOCE AÑOS DE PRISION y accesorias de suspensión de cargo, profesión u oficio público y derecho de sufragio, como abono del tiempo de prisión preventiva sufrida por esta causa y sin responsabilidad civil. A la procesada PILAR JULIA COMAS a la pena de DIEZ AÑOS DE PRISION e iguales accesorias, abono de prisión preventiva y sin responsabilidad civil.- A los procesados MERCEDES PEREZ SANCHEZ y EMILIO SANMARTIN VICENTE, a la pena de OCHO AÑOS DE PRISION e iguales accesorias que los anteriores.- **A los procesados SALVADOR SANESTEBAN CELESTINO, ANTONIO CASADEMONT DURAN y CLAUDIO ESCART FLORENZA, a la pena de OCHO AÑOS DE PRISION y accesorias de suspensión de cargo, profesión u oficio público y derecho de sufragio, abono de la prisión sufrida y sin responsabilidad civil.** Al procesado JAIME COLOMER CALVET, a la pena de CINCO AÑOS DE PRISION e iguales accesorias y demás que los anteriores y al procesado LUIS JULIA COMAS a la pena de DOS AÑOS DE PRISION e iguales accesorias, abono de prisión y sin responsabilidad civil. Por último, el Consejo de Guerra acuerda el comiso de las armas, municiones y explosivos intervenidos, a los que se dará el destino reglamentario.- Así por esta nuestra sentencia lo pronunciamos y firmamos.- Hay cinco firmas ile (...) ⁵⁶ FOLIO 572.- DICTAMEN AUDITORIAL.- Excmo. Sr. Examinada la presente causa número 134.631, y .- RESULTANDO: Que en la misma ha recaído sentencia por virtud de la cual y como autores de un delito consumado de REBELION MILITAR previsto en el art 0 286 del C. DE J.M. y penado, respecto a los dos primeros procesados que se mencionarán en el art 288 y acerca de los restantes en el 289 del citado Código, se condena a los diversos acusados a las penas siguientes: a JESUS MONZON REPARAZ, a la de treinta años de reclusión, a RAQUEL PELAYOS CEBALLOS, a la de VEINTICINCO AÑOS, a JAIME SERRA RIERA, a la de veinte años, a ENRIQUE YUGLA MARINE a la de quince años , también de reclusión; a MANUEL MARTINEZ GARCIA a la de doce años de prisión; **a PILAR JULIA**

⁵⁶ També convé destacar en aquesta ocasió l'exclusió de línies en el document que em fou proporcionat.

COMA a la de diez años, a MERCEDES PEREZ SANCHEZ, EMILIO SANMARTIN VICENT, SALVADOR SANESTEBAN CELESTINO, ANTONIO CASADEMONT DURAN, CLAUDIO ESCART FLORENZA a la de ocho años a JAIME COLOMER CALVER a la de cinco años; a LUIS JULIA COMA a la de dos años asimismo de prisión, todas ellas con accesorias legales, abono de la preventiva y sin declaración de responsabilidades civiles, decretándose el comiso de los efectos e instrumentos del delito.- CONSIDERANDO: Que la declaración de los hechos que se estiman probados responde al contenido de los autos y que los pronunciamientos sobre el delito y responsabilidad que afecta a los procesados se fundamentan en las consideraciones legales pertinentes determinándose las penas con sujeción a lo dispuesta en la Ley y en virtud del amplio arbitrio que se deriva para los Tribunales de la conjugación de la Ley de 2 de marzo de 1943 aludida con el O. de J.M. tanto para formular la calificación jurídica de los hechos como para fijar las penas proporcionalmente a la culpabilidad de los reos; por todo lo cual y haciéndose las correspondientes citas de los preceptos especialmente aplicados al fallo se ajusta a derecho al resolver las cuestiones propuestas y debatidas en la causa y merece ser aprobado.- CONSIDERANDO: Que se han observado los trámites propios del procedimiento sumarísimo a tenor de lo dispuesto en el art ° 933 del O. de J.M. y demás disposiciones de general aplicación.- ES PERTINENTE : Que V.E. apruebe por sus propios fundamentos la sentencia recaída y siendo firmes y V.E. así lo acuerda, volverán los autos al Instructor para la práctica de las diligencias de ejecución correspondientes pasando previamente a la Fiscalía Jurídico Militar para que emita informe sobre posible aplicación de los beneficios e indultos concedidos por el Decreto de 17 de julio de 1947.- I OTROSI DIGO. Acordado por el Instructor el folio 525 de esta causa la apertura de pieza separada contra la procesada ausente ISABEL GASCON SERRANO, pudiera V.E convalidar dicha resolución a fin de que se prosigan las citadas actuaciones con arreglo a derecho.- 2º OTROSI DIGO: Acreditándose en autos que el procesado MANUEL MARTINEZ GARCIA ha sido condenado con anterioridad por el delito de rebelión militar cometido durante el Movimiento Nacional pudiera V.E. acordar que por el Instructor se remita el oportuno testimonio de la sentencia, presente dictamen y Decreto de V.E. si fuera de conformidad a la Subdirección General de Libertad Vigilada (Mº de Justicia) a los efectos que procedan en orden a la revocación de los beneficios de Libertad condicional que pudiera hallarse disfrutando el mencionado reo.- 3º OTROSI DIGO: Deduciéndose de lo actuado cargos delictivos contra el procesado JESUS MONZON REPARAZ por su actuación durante la pasada Campaña de Liberación y por cuyos hechos se sigue al parecer causa de la 6ª Región Militar, pudiera V.E. acordar que por el Instructor se deduzca el oportuno testimonio de particulares referente a aquellos, para su remisión a la autoridad judicial de la indicada Región a los fines que en justicia procedan.- V.E. no obstante resolverá.- Madrid 16 de julio de 1948,. Excmo. Dr. EL AUDITOR GENERAL

Ramón Orbe.- Rubricado.- Hay un sello de la Auditoría de Guerra del Cuerpo de Ejército de Guadarrama.-----

FOLIO 573.- vuelto.- DECRETO.- Madrid 21 de julio de 1948.- Conforme con el anterior dictamen y por los fundamentos que en el mismo se expresan, apruebo la sentencia dictada por el Consejo de Guerra y que ha visto y fallado la presente causa que condena a los procesados JESUS MONZON REPARAZ a la pena de treinta años de reclusión= a RAQUEL PELAYOS CEBALLOS, a la de veinticinco años a JAIME SERRA RIERA a la de VEINTE años; a ENRIQUE YUGLA MARINE a la de quince años también de reclusión; a MANUEL MARTINEZ GARCIA a la de doce años de prisión; **a PILA JULIA COMAS a la de diez años, a MERCEDES PEREZ SANCHEZ, EMILO SANMARTIN VICENT, SALVADOR SANESTEBAN CELESTINO, ANTONIO CASADEMONT DURAN Y CLAUDIO ESCART FLORENZA a la de ocho años;** a JAUME COLOMER CALVET a la de cinco años; a LUIS JULIA COMAS, a la de dos años, también en prisión, todas ellas con accesorias legales, abono de la preventiva y sin declaración de responsabilidades civiles como autores de un delito consumado de rebelión militar, decretándose el comiso de los efectos e instrumentos del delito. Para notificación, cumplimiento y práctica de los demás se propone en el mencionado (...) ⁵⁷ a la Fiscalía Jurídico Militar para que emita informe sobre posible aplicación de los beneficios e indultos concedidos por Decreto de 17 de Julio de 1947.- De conformidad con el 1º OTROSI DIGO, acuerdo que por el Instructor se prosigan las actuaciones con arreglo a derecho, respecto a la primera procesada ausente ISABEL GASCON SERRANO.- De conformidad con el 2º OTROSI DIGO, acuerdo que por el Instructor se remita el oportuno testimonio de la sentencia anterior dictamen y Decreto presente, a la Subdirección General de Libertad Vigilada (Mº de Justicia) a los efectos que procedan en orden a la revocación de los beneficios de libertad condicional que pudiera hallarse disfrutando el procesado MANUEL MARTINEZ GARCIA.- De conformidad con el 3er. OTROSI DIGO: acuerdo que por el citado Instructor se deduzca el oportuno testimonio o particulares referentes a la pasada campaña de Liberación, para su remisión a la Autoridad Judicial de la 6º Región Militar a los fines que en justicia procedan Firmado y rubricado.- Hay un sello de la Capitanía General de la primera Región Militar.- Secretaría de Justicia.- Negociado de Causas.-----

-----FOLIO 547.- INFORME FISCAL.- Excmo. Sr. – EL FISCAL JURÍDICO MILITAR informando **sobre concesión de indulto del 17 de julio de 1947 a los reclusos JESUS MONZON REPARAZ, RAQUEL PELAYOS CEBALLOS; JAIME SERRA RIERA, ENRIQUE YUGLA MARINE; MANUEL MARTINEZ GARCIA; PILAR JULIA COMAS; MERCEDES PEREZ SANCHEZ, EMILIO SANMARTIN VICENT, SALVADOR SANESTEBAN**

⁵⁷ També convé destacar en aquesta ocasió l'exclusió de línies en el document que em fou proporcionat.

CELESTINO= ANTONIO CASADEMONT DURAN; CLAUDIO ESCART FLORENZA; JAIME COLOMER CALVERT y LUIS JULIA COMAS a V.E. tiene el honor de exponer: Que habiendo sido condenados en la presente causa por Consejo de Guerra celebrado en Ocaña el 18 de junio de 1948, por el delito de REBELION MILITAR, a la pena de DIEZ AÑOS DE PRISION, a PILAR JULIA COMAS, ocho años de prisión a JAIME COLOME CALVERT y a dos años de igual pena a LUIS JULIA COMAS y no concurriendo ninguna circunstancia por la que los procesados deban ser excluidos de la aplicación de los beneficios del Decreto de indulto citado procede sean indultados de la cuarta parte de las penas que les fue impuesta, de conformidad con lo preceptuado en el art ° 2º del expresado Decreto; y concurriendo en el recluso MANUEL MARTINEZ GARCIA, condenado a la pena de doce años de prisión la circunstancia agravante de reincidencia, no procede hacerle aplicación de los beneficios de indulto, concedidos en el indicado Decreto, conforme a lo dispuesto en el art ° 3º y concurriendo en los reclusos JESUS MONZON REPARAZ, condenado a treinta años de reclusión; RAQUEL PELAYOS CEBALLOS, a veinticinco años de reclusión; JAIME SERRA RIERA, a veinte años de reclusión y a ENRIQUE YUGLA MARINE a quince años de igual pena, la circunstancia de haber sido condenados a penas superiores a doce años, de conformidad con lo dispuesto en el art ° 2º del expresado Decreto, el Fiscal emite informe desfavorable a la concesión de dicho indulto.- V.E.- No obstante resolverá.- Madrid 14 de agosto de 1948.- EL CAPITAN AUDITOR.- FISCAL JEFE ACCIDENTAL.- Firmado y rubricado.- Hay un sello de la Fiscalía Jurídica de la Primera Región Militar.- FOLIO 575.-

Excmo. Sr. Examinada la presente causa num 134.361 que ha sido remitida a efectos de aplicación de indulto aprobado por Decreto de 17 de julio de 1947 (B.O. nº 214) y Orden para su aplicación del Ministerio del Ejército desde 11 de agosto de igual año (D.O. nº 181) en la que PILAR JULIA COMAS fue condenada a la pena de diez años de prisión; MERCEDES PEREZ SANCHEZ y EMILIO SANMARTIN VICENT a la de ocho años de prisión; SALVADOR SANESTEBAN CELESTINO, ANTONIO CASADEMONT DURAN y CLAUDIO ESCART FLORENZA, a la de ocho años de prisión, JAIME CLAVER COLOMER a la de cinco años de prisión y LUIS JULIA COMAS a la de dos años de prisión; por un delito comprendido en la Ley de 2 de marzo de 1.943 y castigado en el Código de Justicia Militar, cometido con anterioridad del 18 de julio de 1.947; visto el precedente informe Fiscal, de conformidad con el mismo por sus propios fundamentos y habida cuenta que en el presente concurren todos los requisitos para la aplicación de la gracia de indulto por no exceder la pena privativa de libertad impuesta de doce años ni hallarse incurso en las excepciones señaladas en el art ° 3º del expresado Decreto que excluye a la aplicación de aquellos beneficios.-

PROCEDE: Que V.E. acuerde Declarar INDULTADOS de la cuarta parte de la pena impuesta a los referidos encartados, volviendo la causa al Juzgado Especial de Comunismo y Espionaje para la práctica de las pertinentes diligencias de ejecución.- **OTROSI DIGO:** Que habiendo

sido también condenados por idéntico delito el encartado MANUEL MARTINEZ GARCAI a la pena de doce años de prisión y siendo reincidente el encartado, circunstancia ésta que excluye de la aplicación de la gracia de indulto, según previene en el num 1º del art º 3º del mencionado Decreto.- PROCEDE: Que según previene en el num 1º del art º 3º del mencionado Decreto.- PROCEDE: Que V.E. acuerdo denegar la concesión de indulto a dicho encargado, volviendo la causa al Juez Instructor para notificación y cumplimiento de las pertinentes diligencias de ejecución.- V.E. No obstante resolverá.- Madrid, 23 de agosto de 1.948.- Excmo. Sr. EL AUDITOR GENERAL.- P.I. Firmado y rubricado.- Hay un sello de Auditoría de Guerra del Cuerpo de Ejército del Guadarrama.-----
-----**FOLIO 576.- vuelto.- Madrid, a 1 de Septiembre de 1.948 De conformidad con lo propuesto en el anterior dictamen, acuerdo declarar indultados a PILAR JULIA COMA, MERCEDES PEREZ SANCHEZ, EMILIO SANMARTIN VICENT, SALVADOR SANESTEBAN CELESTINO, ANTONIO CASADEMONT DURAN, CLAUDIO ESCART FLORENZA, JAIME CALVER COLOME, LUIS JULIA COMA, de la cuarta parte de la pena impuesta, volviendo la causa a Juzgado Especial de Espionaje y Comunismo, para notificación al interesado y remisión a la prisión donde cumple su condena, con la posible urgencia del oportuno testimonio y nueva liquidación de condena, entendiéndose que a esta gracia surtirá todo a sus efectos desde el día 18 de julio de 1.947.-** De conformidad con el OTROSI DIGO: Acuerdo denegar la concesión de indulto a MANUEL MARTINEZ GARCIA, volviendo la causa al Juez Instructor para notificación y cumplimiento de las pertinentes diligencias de ejecución.- Firmado y rubricado.- Hay un sello de la Capitanía General de la primera Región Militar.- Secretaría de Justicia.- Negociado de Causas.-----

Lo anteriormente consignado concuerda bien y fielmente con los originales que me remite y para que conste expido y firmo el presente con el Vº Bº de S.Sª en Madrid a trece de noviembre de mil novecientos cuarenta y ocho.- Vº.Bº. EL CORONEL JUEZ MUNICIPAL.- Firmado y rubricado.- Federico Arroyo.-Firmado y Rubricado.-